

اعلام آمار مطالعه در هفته کتاب

از نشانه‌ها حاکی از بالا بودن این آمار است. دکتر پرویز با بیان این که در راستای افزایش سرانه کتابخوانی در حرکت هستیم، خاطر نشان کرد: اعلام سرانه مطالعه در هفته کتاب، مشوقی برای تولید، آفرینش و ترویج آثاری پربارتر در حوزه کتاب است و به گسترش فرهنگ کتابخوانی کمک خواهد کرد. معاون فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی گفت: مطالعات علمی و دقیقی در حوزه سرانه مطالعه در گذشته انجام نشده است.

ادامه در صفحه ۳

معاون فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی اعلام کرد: تحقیقات اولیه درباره سرانه مطالعه در ایران انجام شده و اکنون مراحل تجزیه و تحلیل را سپری می‌کند که قطعاً آماری علمی و فنی خواهد بود. دکتر محسن پرویز کمک به افزایش سرانه مطالعه را اقدامی ملی معرفی و تأکید کرد: تبلیغاتی که در این حوزه انجام می‌شود، باید مناسب باشد تا انگیزه مخاطب را به مطالعه تقویت کند. وی همچنین اعلام کرد: آنچه واقعیت است باید بیان شود اما بسیاری

جشن کلام خدا

دیداری از شانزدهمین نمایشگاه قرآن کریم

۶

کتابخانه

شنبه ۱۶ شهریور ۱۳۸۷
۵۵ شماره ۱۴۲۹، سپتامبر ۲۰۰۸
شماره ۱۴۷، پیاپی ۷۹۸
۲۴ صفحه، ۲۰۰ تومان

ISSN:1029-3345

صاحب امتیاز: خانه کتاب
سردبیر: پدرام پاک آیین
نشانی: خیابان انقلاب اسلامی
خیابان برادران مظفر جنوبی، کوچه
خواججه نصیر، پلاک ۱۰، طبقه چهارم
تلفن: ۴-۶۶۹۶۱۵۱
سازمان آگهی‌ها: ۲۲۲۵۵۲۴۶
چاپ: ایرانچاپ

www.ketabehafteh.ir

تدوین نسخه نهایی دیوان حافظ

بهاء الدین خرمشاهی به مسئولان فرهنگستان زبان و ادب فارسی پیشنهاد کرد برای جلوگیری از دگر خوانی‌ها و دگرسانی‌های اشعار حافظ با بهره‌گیری از دانش حافظ‌شناسان مجرب کشور ظرف پنج سال آینده نسخه‌ای نهایی از دیوان این شاعر کلاسیک را تهیه و به همگان عرضه کنند. این حافظ‌پژوه برجسته کشور هفته گذشته در دوازدهمین نشست مشترک فرهنگستان زبان و ادب فارسی و بنیاد ایرانشناسی - که به تصحیح انتقادی دیوان حافظ اختصاص داشت - به مسئولان این دو موسسه پیشنهاد کرد که با بهره‌گیری از دانش حافظ‌شناسان مجرب ظرف پنج سال آینده نسخه‌ای نهایی از دیوان این شاعر را تهیه و عرضه کنند.

۵

با دکتر علی اشرف صادقی درباره «فرهنگ جامع زبان فارسی»

سفر در تاریخ با ۳۵ میلیون واژه فارسی

حدود ۳۵ میلیون واژه است ولی چهارصد هزار واژه و اصطلاح متفاوت است یعنی مدخل‌های اصلی و فرعی فرهنگ ما کلاً در حدود چهارصد هزار است. از میان ۳۵ میلیون واژه که در جملات به کار رفته‌اند، ما اینها را از بانک اطلاعاتی رایانه استخراج می‌کنیم و در تالیف فرهنگ مورد استفاده قرار می‌دهیم. او درباره متولی چاپ این فرهنگ به کتاب هفته می‌گوید: متولی چاپ و انتشار این مجموعه، فرهنگستان زبان و ادب فارسی است. یعنی یک بودجه دولتی به این امر اختصاص داده شد. در واقع بودجه‌ای که دولت به فرهنگستان زبان و ادب فارسی می‌دهد بخشی از آن به تالیف و چاپ و انتشار «فرهنگ جامع زبان فارسی» تخصیص می‌یابد. متأسفانه امسال بودجه ما را نه تنها اضافه نکردند، بلکه صفر کردند. ولی با همان مقدار پولی که در اختیار فرهنگستان است، فرهنگستان به ما کمک می‌کند که به کارمان ادامه بدهیم. ما سازمانی را به این منظور تشکیل دادیم و کلاس دایر کردیم. عده‌ای را به منظور تالیف و تدوین فرهنگ تربیت کردیم و آموزش دادیم تا با آخرین دستاوردهای فرهنگ‌نویسی جدید آشنا شوند. این گروه الان زیر نظر من مشغول تعریف‌نگاری هستند. یعنی ما از اول سال ۸۷ تعریف‌نگاری مدخل‌های فرهنگ جامع زبان فارسی را شروع کردیم و برای تالیف و تدوین این فرهنگ شیوه‌های جدیدی را به کار گرفتیم.

«فرهنگ جامع زبان فارسی» عنوان بزرگ‌ترین و علمی‌ترین فرهنگ زبان فارسی است که فرهنگستان زبان و ادب فارسی طرح تالیف و تدوین آن را تدارک دیده است و علی اشرف صادقی عضو پیوسته این فرهنگستان به عنوان رئیس این گروه فعالیت خود را آغاز کرده است. صادقی با همکاری گروهی از فرهنگ‌نویسان برجسته و زبان‌شناسان که از سال ۷۹ فعالیتشان را در این زمینه آغاز کرده‌اند، تاکنون حدود ۳۵ میلیون کلمه فارسی را با شاهد مثال از هر قرن برای تالیف «فرهنگ جامع زبان فارسی» گردآورده‌اند. دکتر علی اشرف صادقی که هم‌اکنون سردبیری مجله زبان‌شناسی را به عهده دارد صاحب آثار متعددی اعم از تالیف و ترجمه در حوزه زبان و زبان‌شناسی است که عناوین جدید این آثار «مسائل تاریخی زبان فارسی»، «فارسی قمی» و «نظری به گویش‌نامه‌های ایرانی» و... است که طی سالهای اخیر چاپ و منتشر شده‌اند. صادقی درباره فرهنگی که این روزها مشغول تدوین آن است می‌گوید: عنوان این فرهنگ «فرهنگ جامع زبان فارسی» است. ما با همکاری گروهی از فرهنگ‌نویسان از سال ۷۹ شروع به تهیه و تدارک بانک واژگان فارسی کرده‌ایم و مطابق شیوه‌نامه‌ای که تهیه شد واژه‌های هزار متن فارسی را از دوران قدیم تا زمان حال استخراج و فیش‌برداری و در فرهنگستان این واژگان را تنظیم و وارد رایانه کردیم. این واژگان

۱۰

هوای تازه در صنعت چاپ

هفته گذشته در همین روزها، تابلوهای تبلیغاتی، پوسترها و ... یادآور هفته دولت بودند. البته آویزهایی نیز خبر از فرارسیدن ماه مبارک رمضان می‌دادند و حضورشان همچنان بر تیرهای فلزی حاشیه بزرگراه‌ها مستدام است. پوسترها و آویزها و اقلام تبلیغاتی دیگری نیز در سطح شهر خودنمایی کردند. یکی فیلمی را تبلیغ می‌کرد و یکی دیگر هدایای قرعه‌کشی بانکی را و آن یکی هم جدیدترین خودروی یک شرکت کره‌ای را. اما هفته گذشته در همین روزها در بین صدها پوستر و آویز تبلیغاتی، تعدادی بزرگ و کوچک نیز به سرعت از جلوی چشمان عبور می‌کردند، انگار که سرشان شلوغ باشد و فرصت توقف نداشته باشند؛ تابلوها و بنرها مرتبط با هشتمین جشنواره صنعت چاپ صنعتی که گرچه در ایران نوپا و جوان است اما طی سال‌های اخیر رشد قابل توجهی داشته است و با استفاده از امکانات فراهم شده و توانمندی اهالی چاپ این راه طولانی چند شبه طی شده است.

۸

همچنان که حالا به بهترین مؤلفان و بهترین نویسندگان و بهترین مترجم ها جایزه می دهند، باید بهترین کتابدارها و بهترین کتابخانه دارها را تشویق کنند. بیشترین کتابخانه در کدام شهر است، در کدام محله است، مربوط به کدام قشر از قشرهای مردم است، اینها مورد تشویق قرار بگیرند. یعنی هر آنچه که مربوط به کتاب و کتابخانه و کتابخوانی و کتاب سازی - یعنی تولید کتاب - است، مورد توجه و تشویق و تقدیر قرار بگیرد. من فکر می کنم اگر ما بتوانیم فرهنگ کتابخوانی را در کشور رایج بکنیم و در کنار آن البته تولید کتاب خوب را هم گسترش بدهیم، بخش عمده ای از وظایف فرهنگی دولت جمهوری اسلامی بدین وسیله انجام خواهد گرفت.

بیانات مقام معظم رهبری پس از بازدید از ششمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران ۷۲/۲/۲۱

انتشار کتاب نفیس اهدایی رهبر معظم انقلاب

دیوان خطی حافظ به بازار می آید

نسخه خطی فوق العاده نفیس دیوان حافظ که با عنایت مقام معظم رهبری وقف کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی شده به صورت چاپ عکسی نفیس منتشر می شود.

رئیس کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی با بیان این مطلب گفت: این اثر ارزشمند ادبی و هنری با مشارکت موسسه آفرینش های هنری توسط شورای نشر نفایس کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی در شمارگان چهار هزار جلد چاپ و منتشر می شود. محمدهادی زاهدی خاطر نشان کرد: این نسخه نفیس به خط درویش عبدالمجید طالقانی خطاط مشهور دوره صفویه است که معظم له آن را به کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی اهدا نموده اند. وی تصریح کرد: مجموعه ۹ هزار نسخه کتاب خطی اهدایی مقام معظم رهبری دارای نفایس فراوانی است که علاوه بر چاپ فهارس، برخی از این آثار به صورت چاپ عکسی نفیس در شمارگان محدود چاپ و منتشر می شود.

تفسیر همراه منتشر شد

اولین مجلد از مجموعه ۱۵ جلدی تفسیر همراه (تفسیر کوتاه آیات قرآن مجید) همزمان با آغاز ماه مبارک رمضان به پیشخوان کتابفروشی ها آمد. مؤلفان در مقدمه هدف از انتشار این کتاب را استفاده ائمه جماعات مساجد مختلف کشور ذکر کرده و آورده اند. ایشان پس از تلاوت قرآن می توانند با استفاده از مطالب این کتاب تفسیر آیات تلاوت شده را در مدت کم و با بیان روان و ساده برای نمازگزاران بیان کنند. دبیرخانه ستاد عالی نظارت بر کانون های فرهنگی هنری مساجد کشور همچنین در پایان مقدمه اینچنین درباره روند تألیف این کتاب که با قیمت ۶۰۰ تومان عرضه می شود توضیح داده است: این کتاب توسط جمعی از فضلا و طلاب حوزه علمیه قم در موسسه تفسیر قرآن کریم و با نظارت حجج اسلام کلیسایی و سلیمانی گردآوری شده است. مطالب این کتاب برگرفته از تفاسیر مختلف است و سعی شده مطالبی انتخاب شود که متناسب با نیاز مخاطبان در عصر حاضر باشد. به منظور فهم آسان آیات قرآن سعی شده مطالب کتاب با بیانی شیوا و روان ارائه گردد.

شایان ذکر است این کتاب از سوی نشر فرهنگی آموزشی شبستان دانش و با همکاری نشر تابان منتشر شده است.

در مراسم معارفه رئیس جدید کتابخانه مجلس عنوان شد

کتابخانه مجلس به ساختمان جدید می رود

کتابخانه مجلس حاوی نسخ خطی نفیس و اسناد و نشریات ارزشمند مربوط به مشروطه است که در حال حاضر در ساختمان های فرسوده و بدون امکانات استاندارد نگهداری می شوند و این شایسته نیست. باید هر چه سریعتر ساختمان جدیدی با ویژگی های مناسب و امکانات استاندارد احداث شود.

رئیس مجلس شورای اسلامی در مراسم تودیع و معارفه رئیس پیشین و جدید کتابخانه مجلس با بیان مطلب بالا به همجواری کتابخانه و هیأت رئیسه مجلس شورای اسلامی اشاره کرد و گفت: این اتفاق برای هیأت رئیسه مایه افتخار است ولی برای محققان به لحاظ سختگیری در آمد و رفت خیلی خوشایند نیست.

دکتر لاریجانی همچنین با اشاره به فرسودگی ساختمان کتابخانه مجلس گفت: باید برای محفوظ نگه داشتن نفایسی که در این کتابخانه وجود دارد و فراهم کردن استانداردهای جهانی، ساختمان جدیدی در یکی از اضلاع میدان بهارستان بنا به شأن این کتابخانه احداث شود.

وی با تأکید بر مراقبت از ساختمان های قدیمی کتابخانه مجلس افزود: برای احداث ساختمان جدید هرگونه سرمایه گذاری که لازم باشد انجام می دهیم و در صورت امکان بودجه آن را برای امسال و در غیر این صورت در بودجه سال آینده طراحی می کنیم. دکتر لاریجانی ضمن قدردانی از زحمات احمد جلالی در کتابخانه مجلس گفت: رسول جعفریان از خبرگان دانشگاه، حوزه و اهل تدبیر و تحقیق است و با کتاب و کتابخانه انس دارد و نویسنده کتاب هایی پویا و خواندنی است و مسلماً حضور ایشان در کتابخانه مجلس ذی قیمت خواهد بود.

وی از جعفریان درخواست کرد، با دورخیزی که به لحاظ تجربه کتابخانه ای دارد بتواند موقعیت کتابخانه مجلس را در بلندبای که جایگاه آن است، قرار دهد.

دکتر لاریجانی با قدردانی از فعالیت های عبدالحسین حائری نسخه شناس و کتابدار با سابقه کتابخانه مجلس گفت: رئیس جدید کتابخانه باید طوری برنامه ریزی کند که از لحظه لحظه تجربیات این فرد ارزشمند که بیش از ۵۷ سال در کتابخانه خدمت کرده است، استفاده شود.

رئیس مجلس شورای اسلامی با اشاره به محتوای غنی و تجهیزات فقیر این کتابخانه، تصریح کرد: باید نهایت تلاش برای تجهیز سخت افزاری کتابخانه صورت بگیرد و حداکثر امکانات برای مراجعان

فراهم شود. رسول جعفریان، رئیس جدید کتابخانه مجلس شورای اسلامی نیز پیش از علی لاریجانی با اشاره به سوابق درخشان وی در وزارت ارشاد و صداوسیما گفت: حضور لاریجانی در مراکز مذکور همواره با تغییر و تحولات چشمگیر و مثبت همراه بوده که امیدواریم در رابطه با کتابخانه مجلس نیز این اتفاق حادث شود.

به گزارش ایننا جعفریان در ادامه به ضرورت پایان بخشیدن به انحصارگری مراکز فرهنگی اشاره و خاطر نشان کرد: باید درهای کتابخانه روی مشتاقان و محققان باز شود و ممنوعیتی برای مراجعه کنندگان وجود نداشته باشد و همه سیاست ها در جهت خدمت به مراجعان تدوین شود.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در مراسم پایانی نمایشگاه کتاب ساری عنوان کرد

افزایش ۲۰ برابری بودجه فرهنگی مساجد

به اعتقاد وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی اسباب مطالعه بیش از پیش فراهم است؛ البته همچنان با شاخص های عرصه کتابخوانی فاصله داریم.

محمدحسین صفار هرندی هفته گذشته در مراسم پایانی پنجمین نمایشگاه کتاب استانی در ساری با بیان این که کتاب به رغم به صحنه آمدن رقیبای جدید همچنان سیادت و سروری خود را حفظ کرده است، اظهار داشت: انسان هیچ وقت از کتاب - که همیشه همراه اوست - مستغنی نبوده و هیچ چیز نمی تواند جایگزین کتاب شود.

او با اشاره به این مطلب که فناوری های نوین اطلاع رسانی نیز نمی توانند کتاب را از اهل خرد دور کنند، افزود: نمایشگاه های کتاب هر ساله با استقبال گسترده مردم روبه رو می شود که امسال نیز با وجود عوامل بازدارنده ای چون محدودیت مکان و گرمای هوا بیش از ۳۰۰ هزار نفر از نمایشگاه مازندران بازدید کردند. صفار هرندی ادامه داد: مسأله فوق بدین معنی است که کتاب در جان و روح مردم فرهنگ دوست مازندران جایگاه خود را حفظ کرده است.

وزیر ارشاد با بیان این که میزان فروش کتاب در نمایشگاه سال گذشته در مازندران یک میلیارد و ۴۰۰ میلیون تومان بوده است، گفت: نمایشگاه بین المللی کتاب امسال در تهران نیز با فروش اعجاب انگیز ۱۰ میلیارد تومانی مواجه شد.

او با اشاره به این که فقط کتابخانه های عمومی شاخص استقبال مردم از کتاب نیستند و کتابخانه های مدارس و مساجد را نیز از شاخص های تمایل مردم به مطالعه کتاب عنوان کرد افزود: تعداد کتابخانه های راه اندازی شده در حاشیه مساجد در حال حاضر سه هزار فقره است که امیدواریم به ۱۰ هزار فقره ارتقا یابد.

صفار هرندی ادامه داد: برای تحصیل شاخص های کتابخوانی باید به ابتکار عمل های دیگر دست بزنیم، که در این راستا تصمیم گرفتیم از فضاهای موجود برای کارهای خیر به عنوان کتابخانه نیز استفاده کنیم. او به توافق ایجاد شده بین وزارت بهداشت و وزارت ارشاد اشاره کرد و گفت: مقرر شد در خانه های بهداشت و در بخش ها و روستاها نیز کتابخانه برپا شود؛ به این نحو که کتاب از ارشاد و مکان و کتابدار به عهده خاتمه بهداشت باشند.

وزیر ارشاد با بیان این که هنوز یک کتابخانه مرکزی مطابق با شأن مرکز استان در ساری وجود ندارد، این مسأله را عجیب عنوان کرد و افزود: زمین مورد نیاز برای کتابخانه باید فضایی حداقل پنج یا شش هزار متر مربع باشد و با دوهزار متر مربع زمین نمی توان کتابخانه ای مناسب تأمین کرد.

او با تأکید بر این که کتابخانه مرکزی مازندران باید به هر قیمتی ساخته شود، خاطر نشان کرد: این کتابخانه باید به هر نحو، حتی از محل اعتبارات پروژه ملی ساخته شود؛ زیرا زمین دوهزار متری به هیچ وجه برای کتابخانه مرکز استان مناسب نیست. وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در بخش دیگری از سخنانش به ۲۵ برابر شدن افزایش خرید کتاب نسبت به اوایل دهه ۸۰ اشاره کرد و افزود: بودجه فرهنگی مساجد و قرآن نیز ۲۰ برابر شده است که رشدی جهشی محسوب می شود.

نامگذاری روزهای شانزدهمین هفته کتاب

اسامی روزهای شانزدهمین دوره هفته کتاب جمهوری اسلامی ایران در چهارمین نشست مشترک اعضای ستاد برگزاری شانزدهمین دوره هفته کتاب با نهادهای مشارکت کننده مورد تأیید و تصویب اعضا قرار گرفت.

ایام شانزدهمین دوره هفته کتاب به ترتیب سه شنبه ۲۱ آبان ماه به نام روز کتاب، پدیده آورندگان و خادمان نشر، چهارشنبه ۲۲ آبان ماه به نام روز کتاب، کودک، کار و صنعت، پنجشنبه ۲۳ آبان ماه به نام روز کتاب، کتابخانه، کتابدار و حامیان نسخ خطی، جمعه ۲۴ آبان ماه به نام روز کتاب، مسجد و نماز، شنبه ۲۵ آبان ماه به نام روز کتاب، ادبیات، شعر و داستان، یکشنبه ۲۶ آبان ماه به نام روز کتاب، مدرسه، خانواده و دانش آموز، دوشنبه ۲۷ آبان ماه به نام روز کتاب، دانشگاه و دانشجو و سه شنبه ۲۸ آبان ماه به نام روز کتاب، بسیج، ایثار و شهادت نامگذاری شد.

روز پایانی شانزدهمین دوره هفته کتاب چهارشنبه ۲۹ آبان ماه به نام روز کتاب و رسانه نامگذاری شده که در این روز مراسم هفتمین جشنواره کتاب و رسانه برتر و دومین جشنواره کتاب و رسانه ملی برگزار خواهد شد.

شانزدهمین دوره هفته کتاب جمهوری اسلامی ایران ۲۱ تا ۲۹ آبان ماه در تهران و سراسر کشور برگزار می شود.

اعلام آمار مطالعه در هفته کتاب

ادامه از صفحه اول

معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی گفت: دفتر مطالعات و توسعه فعالیت های فرهنگی با هماهنگی پژوهشگاه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، پروژه ای را طراحی کردند که براساس آن مطالعات دقیق با نمونه گیری واقعی به تفکیک سطح تحصیلات و وضعیت شغلی انجام شود تا بتوان آماری علمی و دقیق ارائه کرد.

وی تصریح کرد: آمارهایی که اعلام می شود به پژوهش های چند دهه گذشته مربوط است و اعلام این آمارها از زبان مسوولان فرهنگی کشور درست نیست و باعث تکرار و تثبیت آن در خارج از کشور به عنوان وضعیت فعلی مطالعه در ایران می شود، که درست نیست.

دکتر پرویز افزود: آمار ۲ دقیقه مطالعه در شبانه روز، مربوط به دهه های گذشته است که ۲۰ سال است از آن عبور کرده ایم و چنانچه مطالعه کتاب های درسی و مطالعه مکرر ادعیه و متون مذهبی را کنار بگذاریم، سرانه مطالعه در حدود ۱۰ دقیقه می شود و این رقم، میزان پایه است که معدل نرخ مطالعه قطعا از آن میزان بیشتر می شود.

دکتر پرویز با اشاره به این که نخستین آمار سرانه مطالعه به صورت تحقیقی در هفته کتاب اعلام خواهد شد، افزود: پیش بینی می شود آمار اعلام خواهد شد، دست کم سرانه مطالعه در استان تهران را بسیار بیشتر از آنچه اعلام می شود، نشان خواهد داد. معاون فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با اشاره به این مطلب که سرانه مطالعه به مرور باید افزایش یابد، یادآور شد: در کاهش یا افزایش میزان سرانه مطالعه، مسوولان معاونت فرهنگی این

وزارتخانه نقشی ایفانمی کنند و افزایش سرانه مطالعه نشان می دهد که سیاست سه سال گذشته وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ثمربخش بوده است و باید آن را دنبال کنیم.

از ماه رمضان سال گذشته تا کنون

کتابخانه ملی ۱۰ میلیارد ریال قرآن خطی خرید

کتابخانه ملی طی یک سال قمری گذشته ۳۸ نسخه خطی قرآن به ارزش بیش از ۱۰ میلیارد ریال خریداری کرده است.

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی سه شنبه گذشته در مراسم رونمایی از ۲۰ قرآن نفیس خطی با بیان مطلب بالا گفت: یکی از این نسخ به لحاظ جلوه های هنری یکی از نفیس ترین نسخ خطی قرآن در دنیاست که از زمان مظفرالدین شاه قاجار در کتابخانه دربار نگهداری می شده است. این نسخه سال ۱۳۲۲ هجری قمری به خط زین العابدین قزوینی کتابت شده است.

علی اکبر اشعری با اشاره به درخواست های متعدد کتابخانه های خارج از کشور برای خرید این نسخه تصریح کرد: در نهایت این نسخه به دلیل علاقه مندی صاحب اثر به ایران به دو سوم مبلغ پیشنهادی دیگر کتابخانه ها به کتابخانه ملی واگذار شد. وی مبلغ پرداختی کتابخانه ملی را ۶۶۰ میلیون تومان اعلام و خاطر نشان کرد: کتابخانه ملی به دلیل کمبود بودجه ای که دارد با همکاری معاونت فرهنگی نهاد ریاست جمهوری این نسخه را خریداری کرده و در حال حاضر آن

انتشار جلد دوازدهم دانشنامه جهان اسلام

دوازدهمین مجلد دانشنامه جهان اسلام به تازگی به چاپ رسیده است. هدف دانشنامه جهان اسلام ارتقای دانش و پژوهش در زمینه مطالعات اسلامی و معرفی میراث گرانسنگ جهان اسلام در حوزه های تاریخ، تاریخ اجتماعی، تاریخ علم، جغرافیا، زبان و ادبیات، فقه و اصول، فلسفه و عرفان، قرآن، حدیث، کلام و فرق و هنر و معماری و نیز ارائه مطالعات مستند درباره جهان معاصر اسلام و اسلام در جهان معاصر است.

مجلد دوازدهم این دانشنامه از مدخل چشم / چشم پزشکی تا حرانی، این شعبه را شامل می شود. تعداد ۳۱۱ مدخل این مجلد در ۸۳۴ صفحه عرضه شده است. در این مجلد ۳۵۵ مقاله از استادان و پژوهشگران داخلی و خارجی به چاپ رسیده است. بیشتر مقالات این مجلد تالیفی است و فقط چهار درصد مقالات از منابع

کتاب ماه فلسفه بر پله نهم

نهمین شماره کتاب ماه فلسفه (ماهنامه اطلاع رسانی و نقد و بررسی کتاب) منتشر شد.

تحریریه این نشریه در این شماره بخش های مختلفی از جمله نشست، نقد و

بررسی کتاب، روایت مولف، گزارش مترجم، جستار و ... را برای مخاطبان خود تدارک دیده است.

همچنین از مهم ترین سرفصل های این شماره که روی جلد کتاب ماه فلسفه منعکس شده است می توان به درباره گراماتولوژی، عرفان و تفکر، از تاملات عرفانی مولوی تا عناصر عرفانی در طریق تفکر هاییدگر، جستارهای صدرایی و فلسفه سینما اشاره کرد.

گفتنی است کتاب ماه فلسفه به صاحب امتیازی خانه کتاب و سردبیری علی او جیبی منتشر می شود.

انتشار کتاب ماه دین

صد و سی و هفتمین شماره کتاب ماه دین منتشر شد.

تحریریه این نشریه که چند شماره ای است با محتوا و شکل و شمایل تازه ای به دست مخاطبان

می رسد در این شماره کتاب ماه دین دو پرونده جداگانه تدارک دیده است؛ پرونده اول این شماره "چیتیک، شهروند فرهنگی ایران" نام دارد و پرونده دوم هم به رودلف بولتمان اختصاص یافته است.

از دیگر مطالب مهم این شماره همچنین می توان به اندیشه و کارنامه سید حسین نصر در ترازو، بازشناسی منابع اصلی رجال شیعه و مکتب تفسیری صدر المتألهین اشاره کرد.

انتشار شماره ۱۲۷

کتاب ماه کلیات

صد و بیست و هفتمین شماره کتاب ماه کلیات نشریه تخصصی حوزه اطلاعات، ارتباطات و دانش شناسی منتشر شد.

در شماره اخیر این نشریه که به صاحب امتیازی

خانه کتاب و سردبیری داریوش مطلبی منتشر می شود مطالب متنوعی برای مخاطبان خود تدارک دیده است که از مهم ترین آنها می توان به گفت و گو با علی اکبر اشعری رئیس کتابخانه ملی اشاره کرد. اشعری در این گفت و گوی طولانی درباره برنامه های حال و آینده سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران سخن گفته است.

یادداشت سردبیر این شماره نیز به "ویرایش و کمرنگی آن در نشر ایران اختصاص دارد. در آغاز این مطلب می خوانیم: ویرایش در مفهوم کلی عبارت است از تصحیح و تنظیم متن از نظر محتوا، انشاء، رسم الخط، ساختار، استنادها و دیگر فنون مربوط و آماده کردن آن برای چاپ و نشر، بهاء الدین خرمشاهی در گفت و گوی ۴ تیرماه ۱۳۸۶ در روزنامه اطلاعات ویراستاری را زدودن نقص و غلط های رایج و دستوری و به سامان آوردن متن براساس نثر معیار می داند، و نثر معیار را زبان رسمی هر سرزمینی می داند که رسانه ها، کتاب های درسی، آموزشی و دانشگاهی و غالب کتاب ها به آن زبان نوشته می شود. سخنرانی ها به آن زبان صورت می گیرد؛ به عبارتی نثر همگان است و همین طور نثر فرهیختگان.

را در بخش نسخ خطی نگهداری می کند. مشاور فرهنگی رئیس جمهوری در بخش دیگری از صحبت هایش تعداد آثار خطی که طی سال های ۸۵ و ۸۶ به مخازن کتابخانه ملی افزوده شده را بیست هزار و ۹۱۲ نسخه دانست و افزود: این کار بسیار با ارزشی در حوزه فرهنگ است و نسخه شناسان و کارشناسان نسخه خطی بر عظیم بودن جمع آوری این میزان نسخه در این مدت زمان صحه می گذارند.

شایان ذکر است نسخه خطی مذکور که از نفیس ترین قرآن های خطی موجود در جهان اسلام است توسط ۳۵ نفر از تذهیب کاران، صفحه آرایان، خوشنویسان و مرصعان تهیه شده است. این قرآن برای هدیه به مظفرالدین شاه قاجار نوشته شده است در زمان پهلوی دوم توسط یکی از نوادگان صاحب اثر پیشنهاد تعویض آن با یک منزل مسکونی به همسر پهلوی دوم داده می شود که به علت تعلل دربار، قرآن توسط فرد دیگری خریداری و تا سال ۸۵ کسی از محل نگهداری آن خبر نداشته است.

دایره المعارفی ترجمه شده است.

بلندترین مقاله مجلد دوازدهم دانشنامه جهان اسلام، مقاله حدیث است که حدود ۷۰ صفحه را به خود اختصاص داده است. در این مقاله، مباحث حدیث از ابعاد گوناگون بررسی شده است و مجموعه ای غنی از مطالب مربوط به این حوزه را در دسترس قرار می دهد. این مقاله در ۱۳ بخش به بررسی این مباحث می پردازد: واژگان، حدیث و قرآن، حدیث و تفسیر، حدیث و کلام، حدیث و اخلاق، حدیث و فلسفه، حدیث و تصوف و عرفان، حدیث و تاریخ، حدیث در ادبیات و فرهنگ عامه، حدیث و موضوع بندی، گونه های تالیفات حدیثی، پژوهش های حدیثی مسلمانان و حدیث پژوهی در غرب، مقاله چشم/چشم پزشکی دیگر مقاله بلند این مجلد است که پس از بررسی کلیاتی در این باب، به قوه بینایی و ساختار چشم، بیماری های چشم و روش های درمان آن در دوره اسلامی، رساله های چشم پزشکی و چشم پزشکی جدید در ایران می پردازد.

قدردانی استاندار خراسان شمالی از برگزاری نمایشگاه کتاب

استاندار خراسان شمالی در نامه‌ای به وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی از برگزاری سومین نمایشگاه کتاب در این استان تشکر کرد. در این نامه آمده است: احتراماً با عنایت به برگزاری سومین نمایشگاه بزرگ کتاب خراسان شمالی که در ۲/۵ سال گذشته مورد استقبال عموم علاقه‌مندان قرار گرفته و از نظر کمی و کیفی با رشد چشمگیری همراه بوده است. لازم می‌داند از عنایت جنابعالی و جناب آقای دکتر پرویز معاون محترم امور فرهنگی و جناب آقای مهندس حاجتی مدیرعامل موسسه نمایشگاه‌های فرهنگی ایران و جناب آقای سوغندی مدیرکل محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی استان تقدیر و تشکر نمایم.

جهانبخشش در پایان نامه خود آورده است: امید است که شاهد برپایی این رویداد فرهنگی حداقل سالی یک بار در مرکز استان و مدلی در شهرستان‌ها باشیم.

تدوین «دانشنامه هنر در ایران پس از اسلام»

دانشنامه هنر در ایران پس از اسلام که به بررسی هنرهای ایرانی پس از نفوذ اسلام در ایران می‌پردازد در انتشارات دایره‌المعارف ایرانشناسی در حال تدوین است.

این کتاب در سه جلد تدوین می‌شود و نخستین مجلد آن در اردیبهشت سال آینده به دست علاقه‌مندان خواهد رسید. به گفته مدیر انتشارات دایره‌المعارف ایرانشناسی، در جلد نخست این اثر به هنرهای نمایشی، خطاطی، عکاسی، معماری، قالی‌بافی و دیگر هنرهای دستی پرداخته می‌شود. حسن‌امین گفت: پروژه تدوین دانشنامه هنر در ایران پس از اسلام از سه ماه پیش آغاز شده است.

در جلدهای دیگر این دانشنامه هنرهایی چون موسیقی، آواز، شعر، نقاشی، مینیاتور، کنده‌کاری، صحافی و کتاب‌نگاری که از هنرهای قدیمی ایران زمین هستند صفحاتی را به خود اختصاص خواهند داد.

تمدید مهلت ارسال آثار به کتاب سال دانشجویی

زمان ارسال آثار به پانزدهمین دوره انتخاب کتاب سال دانشجویی در تمام رشته‌های دانشگاهی تا پانزدهم مهرماه تمدید شد.

تمدید مهلت ارسال آثار به دبیرخانه جشنواره کتاب و پایان نامه سال دانشجویی با تصمیم شورای برنامه‌ریزی جشنواره صورت گرفته است.

بر اساس این فراخوان، موضوعات ویژه جشنواره پانزدهمین دوره کتاب سال دانشجویی، «نوآوری و شکوفایی» به مناسبت نام‌گذاری سال ۸۷ از سوی مقام معظم رهبری و کتاب‌هایی با موضوع قرآن و مفاهیم والای آن، همچنین موضوع کارآفرینی و اشتغال‌آرامی شده است.

این جشنواره با همکاری سازمان جهاد دانشگاهی، سازمان ملی جوانان، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم و سازمان فعالیت‌های قرآنی دانشجویان کشور برگزار می‌شود.

حمید قبادی: با تصویب لایحه توزیع کتاب در مجلس:

راه‌اندازی کتابفروشی آسان می‌شود

مسائل یاد شده را در آیین‌نامه جدید پیش‌بینی کرده‌ایم و در کنار اصل قانون، هدفمند کردن یارانه‌ها نیز در آیین‌نامه توزیع پیش‌بینی شده است.

قبادی افزود: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با انجام این کار قصد دارد در عرصه توزیع، قانون‌گذاری و تصویب مقررات مربوط به حرفه نشر با اعطای کمک‌های مالی، امکان توزیع اعتبار وام و جذب اعتبارات تسهیلاتی، به افراد علاقه‌مند کمک کند.

قبادی تأکید کرد: راه‌اندازی و توسعه مجتمع فروشگاه‌های در دستور کار معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی قرار دارد و اکنون نیز مجتمع فروشگاه‌های شهرستان قم فعالیت احداث خود را شروع کرده است که پس از اتمام ساخت آن تمام ناشران مذهبی در این مجتمع متمرکز خواهند شد و معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز از این طرح در حد امکان حمایت می‌کند.

وی یاد آور شد: مجتمع فروشگاه‌های بخش کودک و نوجوان توسط انجمن فرهنگی ناشران کودک و نوجوان طراحی شده است و فاز اول آن نیز در چندماه گذشته به بهره‌برداری رسید. همچنین بخش دوم نیز با حمایت معاونت فرهنگی اجرایی می‌شود و اتمام فاز دوم به تأمین اعتبار از سوی معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بستگی دارد.

به گزارش ایننا قبادی تصریح کرد: در شکل‌های معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اعلام کردیم که از راه‌اندازی مجتمع‌های فروشگاه‌ها به ویژه به صورت تخصصی، موضوعی حمایت و از طرح‌هایی که در این قالب به دست ما می‌رسد، پس از بررسی در صورتی که نظرات معاونت فرهنگی را تأمین کند و چارجوب کلی را نیز رعایت کرده باشند، حمایت می‌کنیم.

در قالب افراد حقیقی و حقوقی می‌تواند پس از نهایی شدن این قانون در عرصه کتاب به فعالیت بپردازد. وی تأکید کرد: این قانون در اصل به معنای دیدگاهی کلی برای ورود به این کار است و برای شهرستان‌ها و استان‌ها قطعاً آیین‌نامه اجرایی نیاز است که توسط معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی توأم با تصویب، این قانون باید تدوین شود و پس از تصویب اصل قانون، آیین‌نامه اجرایی با توجه به شرایط کلی استان‌ها طی مدت مشخصی در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز تصویب می‌شود که برای اجرا به استان‌ها ابلاغ خواهد شد. وی با یادآوری این که تمام این اقدامات منوط به تأمین اعتبار از سوی دولت است، ادامه داد: تمام

به گفته مشاور اجرایی معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با به تصویب رسیدن لایحه توزیع کتاب، گامی اساسی به منظور حمایت از علاقه‌مندانی که سرمایه لازم برای راه‌اندازی کتاب‌فروشی را ندارند برداشته می‌شود.

حمید قبادی درباره لایحه توزیع کتاب در راستای هدفمند کردن یارانه‌ها گفت: هر فرد حقیقی و حقوقی می‌تواند در راستای این قانون به احداث کتاب‌فروشی اقدام کند.

به عقیده قبادی ایجاد بخش تعاونی و اجتماعی برای فروش و عرضه کتاب، کارایی و اثربخشی بیشتری از مجموعه‌های کوچک‌تر دارند.

وی با اشاره به این که با این اقدام توزیع و نشر سهل‌تر می‌شود، خاطر نشان کرد: این مطلب به آن معنا نیست که وزارت فرهنگ و ارشاد به ایجاد کتابفروشی اقدام کند، بلکه به کسانی که علاقه‌مند انجام کاری در این حوزه هستند، اجازه کار می‌دهد. به نوعی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی کار را برای علاقه‌مندان به این حوزه سهل کرده است.

قبادی با بیان این که با تصویب این لایحه، هزینه سرمایه‌گذاری در این حوزه به شدت کاهش می‌یابد، افزود: طبیعی است که انجام هر کاری نیاز به سرمایه‌گذاری دارد و با توجه به این که سرمایه‌گذاری در حوزه فرهنگ سود ده نیست و در حداقل ممکن است، ضروری به نظر می‌رسد تا نسبت به دیگر مشاغل، به ایجاد سرمایه‌گذاری و ارائه تسهیلاتی در این حوزه پرداخته شود تا هزینه‌ها کاهش پیدا کند و افرادی که برای کسب وارد این حوزه می‌شوند، بتوانند در آمدی نسبی داشته باشند.

به گفته وی هیچ نهاد خاصی مورد نظر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیست و هر بخش خصوصی

ترجمه کتاب «خدمات متقابل ایران و اسلام» به روسی

ترجمه جدید کتاب «خدمات متقابل ایران و اسلام» تألیف شهید مطهری به همت رایزنی فرهنگی ایران در روسیه با عنوان ایران و اسلام: تاریخ روابط متقابل به زبان روسی منتشر شد.

این کتاب ۴۸۰ صفحه‌ای در شمارگان هزار نسخه و توسط انتشارات خاورشناسی سنت پترزبورگ (معتبرترین انتشارات روسی) به چاپ رسیده است. محمد سلام مخشولوف مترجم روسی این اثر که ترجمه کتاب‌های «انسان کامل» شهید مطهری و «کارنامه اسلام» عبدالحسین زرین‌کوب را در کارنامه خود دارد، ترجمه «خدمات متقابل ایران و اسلام» را در مدت یک سال انجام داده است.

برنامه این هفته سرای اهل قلم

سرای اهل قلم در ادامه برنامه‌های خود، این هفته در قالب یک نشست میزبان علاقه‌مندان کتاب و کتابخوانی است. دوشنبه ۱۸ شهریور ماه از ساعت ۱۵ تا ۱۷ علاقه‌مندان داستان گرد هم می‌آیند تا با حضور فتح‌الله بی‌نیاز به خوانش و نقد داستان شهید دانشگاه دیترویت بپردازند. شایان ذکر است از هفته جاری علاقه‌مندان برنامه‌های سرای اهل قلم علاوه بر مراجعه به سایت خانه کتاب می‌توانند از طریق وبلاگ sarayeghaham.blogfa.com از عناوین نشست‌های سرا و تاریخ برگزاری آن کسب اطلاع کنند.

فراخوان

بیست و ششمین دوره کتاب سال جمهوری اسلامی ایران

بیست و ششمین دوره کتاب سال جمهوری اسلامی ایران در بهمن ماه ۱۳۸۷ برگزار می‌شود. بر این اساس دبیرخانه کتاب سال از کلیه پدیدآورندگان، مترجمان، مصححان و ناشران دعوت می‌کند، آثار خود را تا ۳۱ شهریور ۱۳۸۷ به نشانی زیر ارسال کنند.

اهداف کتاب سال:

- ارتقای فرهنگ جامعه اسلامی، حفظ استقلال و هویت فرهنگی
- حمایت و تشویق مولفان، مترجمان و مصححان و ناشران متعهد کشور

شرایط شرکت در کتاب سال:

- آثار ارسالی برای اولین بار در سال ۱۳۸۶ منتشر شده باشند.
- کتاب‌های درسی و کمک‌درسی نباشند.

نشانی: تهران، خیابان انقلاب، بین خیابان فلسطین جنوبی و صبا، شماره ۱۱۷۸، طبقه ۲-، دبیرخانه کتاب سال

تلفن: ۶۶۹۶۶۱۳۹، دورنگار: ۶۶۹۶۶۲۱۸

www.ketabsal.ir

تدوین نسخه نهایی دیوان حافظ

بهاء الدین خرمشاهی به مسئولان فرهنگستان زبان و ادب فارسی پیشنهاد کرد برای جلوگیری از دگرخوانی‌ها و دگرسانی‌های اشعار حافظ با بهره گرفتن از دانش حافظ شناسان مجرب کشور ظرف پنج سال آینده نسخه ای نهایی از دیوان این شاعر کلاسیک را تهیه و به همگان عرضه کنند.

این حافظ پژوه برجسته کشور هفته گذشته در دوازدهمین نشست مشترک فرهنگستان زبان و ادب فارسی و بنیاد ایرانشناسی - که به تصحیح انتقادی دیوان حافظ اختصاص داشت - به مسئولان این دو موسسه پیشنهاد کرد که با بهره گرفتن از دانش حافظ شناسان مجرب ظرف پنج سال آینده نسخه ای نهایی از دیوان این شاعر را تهیه و عرضه کنند.

وی با اشاره به مضمون سخنرانی حسن انوری که در آن به "دگرسانی" و "دگر خوانی" های بسیار در نسخه های متعدد از دیوان حافظ برخورد کرده بود گفت: وقتی سخنان انوری را شنیدم به نظرم بسیار مناسب آمد تا از دو سازمان فرهنگی یکی بنیاد ایرانشناسی و دیگری فرهنگستان زبان و ادب فارسی بخواهم که یک (دیوان) حافظ نهایی در بیاورند.

این حافظ پژوه کشورمان سپس به مشکلاتی که خود در خوانش و فهم نسخه های متعدد از این اثر با آنها روبرو شده است پرداخت و اضافه کرد: زمانی که درباره کلمه ای از اشعار حافظ با مصححی اختلاف نظر دارم می بایست این اشکالات در حاشیه های نسخ بیابا اما به عنوان مثال من هیچوقت نتوانسته ام از حاشیه های مرحوم ابتهاج استفاده کنم. وی با تاکید بر استفاده از سه نسخه اصلی از دیوان

حافظ (نسخه قدسی، نسخه خلیخالی و نسخه خانلری) در تهیه نسخه ای نهایی از دیوان حافظ گفت: بر این سه نسخه دو نسخه دیگر را نیز می توان افزود یکی نسخه علامه محمد قزوینی و دیگری نسخه استاد احمد نیساری. هر چند به عقیده من نسخه ها در نهایت مثل عدد اصم و اعداد زیر رادیکال اند و این مصحح است که آنها را گویا می کند گو اینکه او هم باید در محدوده ای از دانش نسخه شناسی که به وی اجازه دخل و تصرف در نسخه را می دهد فعالیت کند. به گزارش مهر این محقق ادبی با تکرار پیشنهاد

خود در تهیه نسخه ای نهایی از میان پنج نسخه معتبر موجود از دیوان حافظ افزود: به عقیده من اگر در این نسخه هر غزلی از حافظ را نیز در یک صفحه بیاورند بهتر است. ضمن اینکه در تصحیح های انتقادی به نظرم باید علاوه بر مقایسه قضاوت هم انجام داد مثلاً باید گفت چرا فلان کلمه به جای بهمان کلمه باید بنشیند کاری که بنده به همراه دکتر جاوید در قرائت گزینی انتقادی از دیوان حافظ انجام دادیم. این یکی از آرزوهای من است که بین این همه قرائات مختلف از اشعار حافظ قضاوت بشود.

بدرالزمان قریب برگزیده جایزه بنیاد محمود افشار

بدرالزمان قریب، متخصص زبان های ایران باستان برنده امسال جایزه تاریخی - ادبی بنیاد موقوفات محمود افشار شد. قریب این جایزه را به خاطر تحقیقات چهل و چند ساله خود در زمینه زبان های ایران باستان و به ویژه زبان سغدی دریافت می کند.

مصطفی محقق داماد، رئیس هیئت مدیره جایزه تاریخی - ادبی بنیاد موقوفات محمود افشار در این رابطه گفت: علاوه بر خانم قریب، یک ایرانشناس دیگر نیز در داوری ها انتخاب می شود. به گفته وی، مراسم اهدای جوایز اوایل پاییز برگزار می شود. جایزه تاریخی و ادبی بنیاد موقوفات محمود افشار از سال ۱۳۶۸ راه اندازی شده است و به استادان ایرانی و خارجی تعلق می گیرد. سال گذشته جایزه تاریخی ادبی بنیاد موقوفات محمود افشار که قالبچه ای ابریشمی است در باغ موقوفه وی به هانری دو فوشه کور اهداء شد.

سال های پیش از آن نیز نذیر احمد از هند، امین عبدالمجید بدوی از مصر، ظهورالدین احمد از پاکستان، جان هون نین از چین، کمال الدین عینی از تاجیکستان، کلیفورد داموند باسورث از انگلیس، تسونه نو کورو یانایگی از ژاپن، ریچارد فرای از آمریکا، هانس دو بروین از هلند و نجیب مایل هروی از افغانستان برنده این جایزه شده اند.

همچنین غلامحسین یوسفی، سیدمحمد دبیرسیاقی، منوچهر ستوده، عبدالحسین زرین کوب و فریدون مشیری ایرانیانی بوده اند که جایزه تاریخی ادبی بنیاد موقوفات محمود افشار را دریافت کرده اند.

در قالب یک نرم افزار صورت می گیرد

انتشار اطلاعات پایان نامه های دینی

رئیس اداره پایان نامه های دانشجویی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، از انتشار نرم افزار بانک اطلاعات پایان نامه های دینی، مذهبی خبر داد.

مرتضی سلیمانی، افزود: نرم افزار یاد شده را که حاوی اطلاعات بیش از ۱۰ هزار عنوان پایان نامه دانشجویی است، می توان به عنوان جامع ترین بانک اطلاعات پایان نامه های دانشجویی که تاکنون تدوین شده بشمار آورد.

وی گفت: کارشناسان مرکز با مراجعه و جستجوی کتابخانه های تمامی دانشگاهها و مراکز آموزشی عالی کشور، اعم از دانشگاههای دولتی و آزاد و همچنین مدارس حوزه های علمیه، این اطلاعات را تهیه کرده اند.

سلیمانی، این بانک اطلاعات را "روز" توصیف کرد و افزود: اگر چه اطلاعات پایان نامه های دینی و مذهبی در قالب یک CD تهیه شده است که بزودی در اختیار علاقه مندان قرار می گیرد، اطلاعات جدیدتر بصورت ویراستاری در سی دی های بعدی بانک اطلاعات پایان نامه های دینی اعمال می شود.

از سوی شفیع جوادی ۱۵۰۰ عنوان کتاب به کتابخانه ملی اهدا شد

مراسم تقدیر از پروفیسور شفیع جوادی اهداکننده ۱۵۰۰ عنوان کتاب از کتابخانه شخصی به کتابخانه ملی هفته گذشته در محل مرکز همایش های کتابخانه ملی برگزار شد.

در این مراسم مشاور فرهنگی رئیس جمهور و رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی در سخنانی با اشاره به گسترش فرهنگ اهدای کتاب به کتابخانه ملی توسط فرهیختگان گفت: خوشبختانه مدتی است که با گفت و گوها و فعالیت هایی که برای شناساندن بیشتر سازمان اسناد و کتابخانه ملی به علما و فرهیختگان شده، اقبال به غنی سازی گنجینه های کتابخانه ملی و اسناد ملی زیاد شده است. مشاور فرهنگی رئیس جمهور افزود: با اهدای کتابخانه های شخصی به کتابخانه ملی فرصت استفاده از این گنجینه ها به افراد بیشتری داده می شود.

علی اکبر اشعری، پروفیسور شفیع جوادی را یکی از علاقه مندان به فرهنگ و مردم ایران دانست و افزود: اهدای مجموعه ای از

کتابخانه شخصی ایشان که برخی از منابع موجود آن، در کتابخانه ملی وجود نداشت، درسی برای همه دوستداران فرهنگ ایران است تا در راه افزایش غنای میراث مکتوب کشور قدم بردارند.

پروفیسور جوادی نیز در سخنانی بازدید سال گذشته خود از کتابخانه ملی را یکی از دلایل مهم اهدای کتابخانه شخصی خود خواند و افزود: در بازدید سال گذشته وقتی اشتیاق جوانان به مطالعه در این فضا را دیدم تصمیم گرفتم ضمن اهدای این کتاب ها بقیه منشوراتی را که در طول بیش از ۸۰ سال فعالیت علمی جمع کرده ام نیز به کتابخانه ملی بسپارم.

وی به نگارش بیش از ۶۰۰ عنوان کتاب در موضوعات مختلف در طول سال های گذشته اشاره کرد و گفت: کتاب بهترین و مهمترین دوست و یار انسان است.

در انتهای این مراسم نیز علی اکبر اشعری لوح تقدیری به پروفیسور جوادی به پاس اهدای این مجموعه تقدیم کرد.

Persianbook.net

www.persianbook.net

پلی است بین پدیدآورندگان کتاب و خوانندگان آثارشان

- ✓ ارسال کتاب به سراسر دنیا.
- ✓ نماینده بیش از ۶۰۰ ناشر فعال ایرانی.
- ✓ معرفی و فروش بیش از ۱۱۰۰۰۰ عنوان کتاب نو و دست دوم.
- ✓ نماینده رسمی amazon.com در ایران.

تهران - هفت تیر - شهرد - شماره ۸ - طبقه همکف
تلفن: ۰۵۱ - ۸۸۲۶۶۶۶ | فکس: ۸۸۲۶۶۶۸۱
info@persianbook.net

اجاره یک اتاق
از دفتر انتشارات
جمالزاده جنوبی

۰۹۱۲۲۲۵۱۲۶۸
۶۶۵۶۹۱۲۹

شرکت چاپ و نشر
پارسا نگار منتشر کرد

هزینه کودکان ۴ تا ۱۳ سال
باز آموز الفبای فارسی به همراه شعر و نقاشی

تلفن مرکز بخش: ۰۲۱-۷۷۳۵۸۰۱ | ۰۲۱-۳۳۳۳۳۳۳۳

خانه کتاب منتشر کرد

از درجه نقد
گفتارهای و جستارهای انتقادی ادبی

خیابان انقلاب بین فلسطین و صدای جنوبی
شماره ۱۱۷۸

دیداری از شانزدهمین نمایشگاه قرآن کریم

جشن کلام خدا

چندین سال است که همزمان با آغاز ایام ماه مبارک رمضان، چشم مردم به دیدن تابلوهایی در سطح شهر تهران روشن می شود تا از شکل گیری و برگزاری نمایشگاه بین المللی قرآن کریم مطلع شوند. اما امسال مسئولان برگزاری بزرگ ترین و شاید مهم ترین رویداد مرتبط با قرآن در کشور سنت شکنی کردند و نمایشگاه را پنج روز زودتر از آغاز ماه مبارک رمضان افتتاح کردند و بالطبع اطلاع رسانی در خصوص برپایی آن نیز از اواسط ماه شعبان آغاز شد. امسال، برخلاف هر سال نمایشگاه قبل از ظهر دایر نیست اما در عوض مراجعان فرصت دارند تا ساعت ۲۴ از بخش های مختلف آن در دو طبقه همکف و فوقانی مصالای امام خمینی (ره) که برای چندین سال پیاپی میزبان دو رویداد مهم فرهنگی و مذهبی یعنی نمایشگاه قرآن کریم و نمایشگاه کتاب تهران است، بازدید کنند.

شانزدهمین نمایشگاه بین المللی قرآن کریم، شامگاه جمعه ۸ شهریور پس از اذان مغرب و عشاء با حضور دکتر محمدحسین صفار هرنندی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، آیت الله یزدی نایب رئیس مجلس خبرگان رهبری و بسیاری از مسئولان مراکز و سازمان های کشور چون، نمایندگان مردم در مجلس شورای اسلامی و علاقه مندان قرآنی فعالیت خود را آغاز کرد.

نمایشگاه قرآن کریم امسال که همزمان با سال نوآوری و شکوفایی و در آستانه سی امین سال پیروزی انقلاب اسلامی برگزار شده، علاوه بر تغییرات فوق در خصوص زمان برگزاری، شاهد تغییرات دیگر نیز هست تا به زعم محمدعلی خواججه پیری ریاست شانزدهمین نمایشگاه قرآن کریم، مراجعان و مخاطبان نمایشگاه از خدمات حداکثری این رویداد بهره مند شوند.

قرآن در ادبیات فارسی

پس از ظهور اسلام و تالانو آن در ایران، یکی از مهم ترین نتایج این اتفاق، تاثیر پذیری شاعران و نویسندگان از دین مبین اسلام و الهام گیری آنها در خلق آثار به واسطه قرآن کریم بوده است که این جریان همچنان نیز ادامه دارد.

آثار به جای مانده از شعری قرن دوم و سوم گرفته تا مولانا و حافظ که در قرن های ششم و هشتم زیسته اند بیانگر این موضوع است. البته در دوره کنونی نیز کم نیستند نویسندگان و شعری مطرح و بنامی که تحت تاثیر آیات قرآنی، آثار فاخر و ارزشمنندی در حوزه ادبیات خلق کرده اند.

با همین رویکرد، در شانزدهمین نمایشگاه بین المللی قرآن کریم بخشی تحت عنوان جلوه های قرآنی در ادبیات فارسی راه اندازی شده است که البته نمایشگاه نیز به نوعی با این بخش جذاب آغاز می شود.

در این بخش از نمایشگاه که مجری برگزاری برنامه های متنوع و متفاوتی است تصویری از شعری معاصر و ابیاتی از آنها نصب شده تا حضاران در محل را با حال و هوای برنامه ها آشنا کند.

ارسال پیام کوتاه ادبی مرتبط با رمضان به وسیله گوشی همراه به شماره ۲۰۰۹۵۹ و یا نوشتن آن پیام که می تواند یک بیت شعر نیز باشد از جمله برنامه های این بخش از نمایشگاه است.

در این بخش از نمایشگاه که مرکز پیام کوتاه ادبی سبحان نام دارد، هر شب بر اساس نظر داوران به سه نفر که ارسال کننده یا نویسنده بهترین جمله یا شعر باشند جوایزی اهدا می شود.

یکی دیگر از برنامه های بخش جلوه های قرآنی در ادبیات فارسی تکمیل داستان های ناتمام است. در این بخش که به صورت اختصاصی برای نوجوانان در نظر گرفته شده است مراجعان فرصت دارند تا داستانی بدون پایان بندی را که الهام گرفته از داستان های قرآنی است تکمیل کنند.

برای این بخش از نمایشگاه سه داستان برای سه دهه ماه مبارک رمضان در نظر گرفته شده است و به سه پایان بندی برتر برای هر داستان جوایزی اهدا می شود.

اولین داستان که در پنج هزار نسخه چاپ شده تحت عنوان 'ردای باران' نوشته راضیه زوار برگرفته از داستان خضر و موسی (ع) است.

از دیگر برنامه های این بخش، نمایشگاه تصویر سازی داستان های قرآنی توسط خانم آرین از استادان نقاش دانشگاه به همراه دانشجویان رشته نقاشی است.

این برنامه همه روزه از ساعت ۳ بعد از ظهر تا اذان مغرب اجرا می شود که ماحصل آن طی ایام برگزاری نمایشگاه، تصویر سازی بیش از ۱۵ داستان قرآنی خواهد بود که این تصویر سازی ها در غرفه جلوه های قرآنی در ادبیات فارسی نصب شده و نمایشگاهی را ایجاد می کنند.

نیایش خوانی بر آستان آسمان یکی دیگر از برنامه های این بخش از نمایشگاه است که در این برنامه با حضور ساعد باقری همه روزه از ساعت ۱۸ متون نیایشی با حال و هوایی خاص قرائت می شود. آخرین فعالیت این بخش از نمایشگاه نیز شامل سه نشست متفاوت است که هر شب یکی از آنها بر اساس برنامه ای شخص برگزار می شود.

برنامه اول با اجرای رسول نجفیان تحت عنوان شعر صاحب دل، برنامه دوم با سخنرانی استادان حوزه ادبیات و قرآن پژوه به عنوان در ملکوت تکلم و برنامه سوم با اجرا و حضور سهیل محمودی تحت عنوان سوره تماشاست که به گپ و گفت شعرا اختصاص دارد.

شب آفتابی

همزمان با ماه مبارک رمضان سال های ۸۴ و ۸۵ نمایش زنده ای در محل پادگان لشکر ۲۷ محمد رسول الله (ص) واقع در اتوبان بسیج نمایش زنده ای پخش می شد که در این نمایش با حضور ۴۰۰ بازیگر و با استفاده از امکانات نور و صدا واقعی چون هبوط آدم، بعثت پیامبر اسلام (ص) واقعه عاشورا، انقلاب اسلامی، رحلت حضرت امام (ره) و... روایت می شد، امسال نیز این نمایش تحت عنوان شب آفتابی که نامش برای بسیاری آشناست در همان محل اجرا می شود.

علاقه مندان به دیدن این نمایش می توانند بلیت آن را از محل نمایشگاه بین المللی قرآن کریم از غرفه ای به نام شب آفتابی به صورت رایگان دریافت کنند. این غرفه دومین بخش از نمایشگاه امسال است که در آن بخش هایی از نمایش دوره های قبل شب آفتابی نیز پخش می شود.

به یاد خادمان فقید قرآن کریم

هر سال در نمایشگاه قرآن کریم بخشی به خادمان قرآن کریم اختصاص می یابد که اتفاقاً از جمله مهم ترین بخش های نمایشگاه است.

اما امسال علاوه بر این بخش، برنامه هایی به صورت مستقل برای یادبود و تجلیل از خادمان فقید قرآن کریم در نظر گرفته شده است که این بخش از نمایشگاه به چهار خادم فقید قرآن کریم استاد عبدالغنی قیّم، آیت الله امامی شیرازی، استاد محمد مهدی فولادوند و علامه سید مرتضی عسکری اختصاص یافته است. در این بخش از نمایشگاه بالغ بر ۴۰ عنوان کتاب از آثار علامه عسکری در معرض نمایش و فروش ۵۰ درصد تخفیف قرار دارد.

این غرفه، مجری پنج نشست نقد و بررسی با حضور شاگردان علامه عسکری خواهد بود و در عین حال دو برنامه بزرگداشت برای مرحوم قیّم و همچنین علامه عسکری طی روزهای ۱۶ رمضان و ۲۳ رمضان توسط این بخش از نمایشگاه اجرا می شود. برگزاری مسابقه کتابخوانی، معرفی لوح فشرده

آثار علامه عسکری و استفاده از امکانات رایانه ای این بخش از نمایشگاه، امکانات جالب توجه دیگری است که فراهم شده است.

پژوهش در قرآن

یکی از پر مخاطب ترین و مهم ترین بخش های نمایشگاه بین المللی قرآن کریم که از سه سال گذشته راه اندازی شده، بخش قرآن پژوهی است.

این بخش از نمایشگاه قرآن کریم که برای اولین بار در نمایشگاه چهاردهم با حضور ۱۸ نفر و معرفی دو هزار اثر در قالب کتاب، مقاله و پایان نامه راه اندازی شد، امسال برای سومین مرتبه به صورت گسترده تری پاسخگوی مراجعان و مخاطبان است به صورتی که فضایی بالغ بر ۱۸۰۰ متر مربع به این بخش اختصاص یافته و ۱۲ هزار جلد کتاب، مقاله و پایان نامه از سراسر جهان و پنج هزار جلد کتاب از کشور ایران در معرض نمایش قرار دارند.

در این بخش از نمایشگاه علاوه بر نمایش آثار و کتاب های قرآنی به پرسش های قرآنی مخاطبان نیز با حضور کارشناسان حوزه و دانشگاه پاسخ داده می شود.

یکی از بخش های پژوهش های قرآنی مآخذشناسی و پیشینه شناسی است که با تلاش سه ساله و مسافرت به کشورهای عربی و حضور در نمایشگاه های بین المللی داخلی و خارجی بیش از پنج هزار عنوان (حدود ۱۲ هزار جلد) کتاب قرآنی فراهم شده است که در مقایسه با سایر کتابخانه های قرآنی کشور از نظر تعداد کتاب های خاص و ویژه مربوط به قرآن بی نظیر است.

بخش مآخذشناسی شامل آثار و کتاب های عربی، فارسی و نشریات قرآنی از ایران و جهان اسلام است. واحد مشاوره و پاسخگویی نیز یکی از واحدهای فعال بخش پژوهش است که توسط کارشناسان حوزه علمیه قم در حوزه های مختلف عمومی و تخصصی کودک و نوجوان، خانواده، پژوهشگران و محققان در زمینه های فقهی و قرآنی مشاوره می دهند. واحد ایده پردازی و چشم انداز بیست ساله قرآنی

دبیر کتاب سال جمهوری اسلامی ایران خبر داد

بازنگری در برگه‌های داوری کتاب سال

محمود قاسمی: دبیرخانه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران در هفته‌های گذشته شاهد حضور دبیری جدید بود. مدیرعامل خانه کتاب ضمن تقدیر از زحمات دکتر منوچهر اکبری دبیر پیشین جایزه کتاب سال، دکتر محمدعلی رضانی را به عنوان دبیر جدید این جایزه و جایزه‌های کتاب فصل، پروین اعتصامی و جلال‌آل احمد معرفی کرد. دکتر رضانی متولد ۱۳۴۱ و دارای مدرک دکترای فلسفه تطبیقی از دانشگاه تربیت مدرس قم، فعالیت‌های فرهنگی خود را از سال ۱۳۵۹ آغاز کرد، از سال ۱۳۷۰ به عضویت هیئت علمی دانشگاه‌ها درآمد و هم‌اکنون در دانشگاه امام حسین (ع) تدریس می‌کند. عضویت در هیئت تحریریه مجله تخصصی علوم انسانی، سردبیری علمی سایت مدیریت اسلامی و همکاری با گروه‌های تخصصی در دانشگاه‌ها و پژوهشکده‌های مختلف از جمله سمت‌های پیشین و فعلی اوست.

تابستانی استادان و اعضای هیئت علمی، قدری با تاخیر انجام می‌شود که ان‌شاءالله در دوره‌های بعد این رویه اصلاح خواهد شد.

در داوری کتاب فصل تغییراتی را هم شاهد خواهیم بود؟

سعی شده است کیفیت بالاتری برای کتاب‌ها در نظر گرفته شود و کتاب‌هایی که نمرات بالاتری دارند به دوره نهایی راه پیدا می‌کنند.

جایزه جلال‌آل احمد هم اکنون در چه وضعیتی است؟

این جایزه در سه گروه «داستان»، «تقد ادبی» و «تاریخ نگاری و مستندنگاری» اهدا خواهد شد که مراحل آن زیر نظر هیئت علمی این جایزه در حال انجام است. جلسات متعددی با حضور این عزیزان تشکیل شده، آیین‌نامه اجرایی آن به تصویب رسیده و فرم‌های داوری طراحی شده است که در حال نهایی شدن است.

مراسم اهدای این جایزه چه زمانی برگزار می‌شود؟ اجازه بدهید به دلیل برخی ملاحظات، زمان دقیق اهدای جوایز را در فرصت دیگری اعلام کنیم.

داوری آثار جایزه پروین اعتصامی در چه حال است؟ همان‌طور که می‌دانید این جایزه ادبی ویژه بانوان است و در پنج حوزه شعر، ادبیات داستانی، ادبیات نمایشی، پژوهش‌های ادبی و ادبیات کودکان برگزار می‌شود. در این دوره آیین‌نامه‌های اجرایی تهیه شده و فرم‌های داوری هم آماده است و به امید خدا داوری آثار را هم به زودی آغاز خواهیم کرد. هم‌اکنون بیش از ۳۰۰۰ اثر به دبیرخانه این جشنواره رسیده، تفکیک موضوعی شده و به زودی داوری آن نیز آغاز می‌شود اما مراسم اهدای این جایزه احتمالاً در اسفندماه سال جاری برگزار خواهد شد.

به عنوان دبیر این جایزه‌ها فکر می‌کنید تعدد جایزه‌های کتاب چه اثری بر رشد و توسعه کتاب و کتابخوانی دارد؟

تعدد جوایز سبب عنایت و توجه ویژه به حوزه‌های تخصصی کتاب است. به‌ویژه در باره جایزه‌های پروین اعتصامی و جلال‌آل احمد باید گفت که این جوایز با عنایت ویژه به ترویج و توسعه ادب فارسی اهدا می‌شود و طبیعتاً تأثیر مطلوبی بر بالندگی ادب فارسی خواهد داشت و سبب می‌شود در حوزه آثار ادبی شاهد رشد تولید باشیم. در حوزه‌های عمومی و تخصصی دیگر هم که در جایزه کتاب سال و کتاب فصل توجه ویژه‌ای به آنها می‌شود، اهدای جایزه می‌تواند به توسعه علمی، بالندگی و نوآوری در حوزه کتاب و نهایتاً توسعه همه‌جانبه جمهوری اسلامی ایران کمک کند.

تغییر مدیریت در دبیرخانه کتاب سال چه تغییراتی را در روند داوری جایزه‌های کتاب سال، کتاب فصل، جلال‌آل احمد و پروین اعتصامی به وجود می‌آورد؟

مسئله این تغییر در سیاست‌های کلی خانه کتاب و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در مقوله کتاب تأثیر خاصی نخواهد داشت اما می‌توان ادعا کرد که تلاش خواهیم کرد کارهای خوبی را که از قبل انجام می‌شده با توان بیشتری پیش ببریم تا شاهد بهبود کیفیت علمی کار دبیرخانه‌های این جوایز باشیم. البته آنچه تاکنون در این دبیرخانه و در دوران کار دکتر اکبری انجام شده است، به نحو احسن بوده است اما بنا بر ضرورت اشتغال بیشتر در بخش دانشگاهی، در این دبیرخانه تصدی ندارند و ما تلاش می‌کنیم آنچه را که تاکنون انجام شده با کیفیت بهتری انجام دهیم.

برنامه گردآوری و داوری آثار کتاب سال جمهوری اسلامی هم‌اکنون در چه مرحله‌ای قرار دارد؟

طبق روال عادی این جایزه، نیمه نخست سال مرحله گردآوری و تفکیک موضوعی آثار است که هم‌اکنون در حال انجام است. ضمن این که در فرم‌های داوری این جایزه پیش از این بازنگری‌هایی انجام شده بود که هم‌اکنون به مرحله نهایی خود نزدیک شده است.

این بازنگری به چه دلیل انجام شده است؟ به لحاظ این که فرم‌های داوری در سال‌های قبل طراحی شده بود و به لحاظ روش شناسی علمی به بازنگری‌هایی نیاز داشت که خوشبختانه به مرحله نهایی نزدیک شده است.

با توجه به این که امسال سی امین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی است، در جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی شاهد بخش ویژه‌ای خواهیم بود؟

در مراسم کتاب سال در نظر داریم که به همین مناسبت بخش ویژه‌ای را برای کتاب‌های مربوط به انقلاب اسلامی و امام خمینی (ره) در نظر بگیریم و کتاب‌های سی سال گذشته را در این حوزه بررسی کنیم. برنامه این بخش در حال نهایی شدن است و تلاش می‌کنیم حتماً آن را اجرا کنیم.

داوری کتاب فصل بهار ۸۷ هم‌اکنون در چه وضعیتی قرار دارد؟

داوری کتاب فصل بهار ۸۷ در اغلب گروه‌ها مراحل نهایی را طی می‌کند و گمان می‌کنم بتوانیم در پاییز امسال مراسم اهدای جوایز آن را برگزار کنیم. البته برنامه ما این است که بتوانیم مراسم اهدای جوایز هر فصل را در پایان فصل بعد برگزار کنیم؛ اما در تابستان به دلیل تعطیلی دانشگاه‌ها و مراکز علمی و تعطیلات

شکل گرفت که این امیدواری وجود دارد مراسم امسال هم‌زمان با ایام ماه مبارک رمضان برگزار شود.

تقریباً مثل دو سال گذشته

طبقه زیرین مصلاهی امام خمینی (ره) همانند دو سال گذشته به بخش‌های مختلفی چون دانشگاه‌ها، موسسات و نهادها، ناشران، کودکان و نوجوانان، حوزه‌های علمی و... اختصاص یافته است، هر چند در این میان شاهد تغییرات و اتفاقات جالب توجهی در برخی زمینه‌ها هستیم که از جمله آنها می‌توان به فروش کتاب‌ها، برنامه‌های بخش آموزش و راه‌اندازی بخش خانواده اشاره کرد.

تخفیف ۴۰ درصدی

با کارت الکترونیک خرید کتاب

امسال در بخش ناشران آثار قرآنی و مذهبی بالغ بر ۱۷۰ ناشر از سراسر کشور حضور دارند تا به نوعی از جمله پرمخاطب‌ترین بخش‌های نمایشگاه قرآن شوند، خاصه این که امسال آثار موجود با ۴۰ درصد تخفیف عرضه می‌شوند.

در نمایشگاه قرآن کریم امسال برای اولین بار کارت‌های الکترونیک خرید کتاب با ۲۰ درصد تخفیف به صورت بی‌نام و یک بار مصرف تا سقف ۳۰۰ هزار ریال عرضه می‌شوند و ناشران نیز ۲۰ درصد تخفیف می‌دهند تا مراجعان و علاقه‌مندان آثار و کتاب‌های مورد نظر خود را با تخفیف ۴۰ درصدی تهیه کنند.

جالب توجه است بدانیم که برای برگزاری نمایشگاه قرآن برای سومین بار در کشور پس از نمایشگاه کتاب استان سیستان و بلوچستان در سال گذشته و بیست و یکمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، شاهد استفاده انبوه از دستگاه‌های کارتخوان هستیم. در نمایشگاه قرآن کریم امسال این امکان فراهم شده تا هم‌زمان ۶۰ کارتخوان فعال شوند و افراد از اعتبار کارت خرید الکترونیک خود استفاده کنند.

بخش آموزش و ۱۵ نشست

از دیگر نکات قابل توجه در نمایشگاه امسال فعالیت مستقل بخش آموزش نمایشگاه است که سال گذشته تحت نظر بخش پژوهش بود.

در این بخش از نمایشگاه علاوه بر دایر بودن کارگاه‌های مختلفی چون تفسیر، روخوانی، روان‌خوانی، تجوید، تصحیح قرائت نماز، صوت و لحن و... این تلاش صورت گرفته تا به مراجعان و علاقه‌مندان به فعالیت در هر کدام از زمینه‌های مورد نظر قرآنی، موسسات و مراکز معرفی شوند.

برگزاری ۱۵ نشست تخصصی با حضور استادان و کارشناسان قرآنی از دیگر برنامه‌های بخش آموزش طی ایام برپایی نمایشگاه قرآن است.

حضور دانشگاه‌ها

امسال نیز چون سال‌های گذشته ۳۵ نهاد و سازمان در بخش دانشگاهی با برپایی ۴۰ غرفه حضور دارند. در این بخش از نمایشگاه هر کدام از غرفه‌ها برنامه‌های ویژه‌ای دارند ضمن آن که ۲۰ برنامه ویژه و تخصصی طی ایام برپایی نمایشگاه اجرا می‌شود. به گفته مسئول بخش دانشگاهی نمایشگاه قرآن، انسجام به وجود آمده میان نهادهای دانشگاهی در برپایی این بخش بی‌نظیر است.

برگزاری میزگرد، بررسی وضعیت فعالیت‌های قرآن و عترت نهاد‌های دانشگاهی و برگزاری جلسات دفاعیه پایان‌نامه‌های قرآنی دانشگاهی از جمله فعالیت‌های این بخش از نمایشگاه است.

حضور خانواده‌ها در نمایشگاه

امسال نیز به واسطه وجود بخش‌های قابل توجهی برای کودکان و نوجوانان در نمایشگاه قرآن، بخش عمده و قابل توجهی از مخاطبان نمایشگاه خانواده‌ها خواهند بود تا فرزندانشان از امکانات تخصصی فراهم شده در این نمایشگاه استفاده کنند. ضمن آن که امسال برای اولین بار بخشی تحت عنوان «خانواده» راه‌اندازی شده است که زیرمجموعه‌های مختلفی چون عفاف و حجاب، ازدواج، همسرمداری و کودک دارد.

در این بخش از نمایشگاه علاوه بر عرضه محصولات فرهنگی و پاسخوگی و مشاوره، چهار نشست با موضوع خانواده نیز برگزار می‌شود.

از دیگر واحدهای بخش پژوهش است و در این بخش با فراخوان‌هایی که صورت گرفته و در پایگاه اطلاع‌رسانی نمایشگاه نیز وجود دارد، برگزاری مسابقاتی در جهت ارائه ایده‌های نو صورت می‌گیرد.

نمایشگاه قرآن در آستانه سی سالگی انقلاب

در شانزدهمین نمایشگاه قرآن کریم، همانند سال‌های گذشته بخش جذاب ترجمه قرآن به زبان‌های خارجی وجود دارد تا از استقبال و توجه به قرآن در اقصی نقاط جهان حکایت کند. در این بخش از نمایشگاه بالغ بر ۱۰۶ قرآن به زبان‌های مختلف دنیا جمع‌آوری شده و در معرض دید قرار دارند.

یکی از بخش‌های جدید و البته قابل توجه نمایشگاه امسال بخش مرتبط با سی امین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی است که حال و هوایی کاملاً متفاوت با دیگر بخش‌ها دارد.

در این بخش از نمایشگاه با وجود امکانات مختلف چون تابلوهای دربرگیرنده عکس و نوشتار، نور، صدا، تصویرسازی، ماکت و... دوران ستم‌شاهی، سال‌های انقلاب، دوران دفاع مقدس، رحلت امام (ره) و سال‌های اخیر مرور می‌شوند و به نوعی پیروزی انقلاب اسلامی و اقتدار جمهوری اسلامی ایران تبیین و معرفی می‌شود. به گفته عسکری مدیر این بخش، تلاش شده در نمایشگاه شانزدهم قرآن کریم ریشه‌های قرآنی انقلاب اسلامی ایران به نمایش درآید.

البته در طول ماه مبارک رمضان نشست‌هایی با حضور برخی مبارزان انقلاب اسلامی در این غرفه برگزار خواهد شد.

به یاد پروانه‌ها

در طبقه فوقانی مصلاهی امام خمینی (ره) در محل برگزاری شانزدهمین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم بخش‌های مختلف دیگری وجود دارند که از جمله آنها بخش‌های هنری و نمایشی آثار مرتبط با قرآن هنرمندان در حوزه‌های مختلفی چون خطاطی، نقاشی، نگارگری و... وجود دارد ضمن آن که در همین بخش کارگاه‌های هنری استادان رشته‌های مختلف نیز دایر است.

غرفه بازسازی عتبات و سرای فلسطین هم از دیگر بخش‌های نمایشگاه امسال است، ضمن آن که در همین طبقه از نمایشگاه سالنی به معرفی سه‌ویسیسم و مقوله هولوکاست اختصاص یافته و در این سالن از چهار دیپلمات ایرانی در بند رژیم صهیونیستی یادشده و پادراختیار گذاشتن طوماری جهت مشارکت معنوی برای آزادسازی آنها فضایی خاص ایجاد شده است.

در مقدمه این طومار قید شده: طومار یادبود چهار یوسف گم‌گشته ایران، به یاد ۲۷ سال اسارت پروانه‌ها می‌نویسیم و در ادامه مراجعان به این سالن جملاتی در خصوص آزادی چهار دیپلمات تکی‌رستگار مقدم، کاظم اخوان، احمد متوسلیان و سید محسن موسوی نوشته‌اند.

بخش بین‌المللی نمایشگاه قرآن کریم نیز چون سال‌های گذشته در همین طبقه از مصلاهی هفته دوم برپایی نمایشگاه فعالیت خود را آغاز خواهد کرد.

معرفی خادمان دوره پانزدهم

امسال نیز چون سال‌های گذشته، بخشی از نمایشگاه به معرفی خادمان قرآنی دوره‌های قبل اختصاص یافته است. در این بخش از نمایشگاه تصویر خادمان قرآنی ۱۴ دوره قبل در معرض دید قرار دارند و امسال خادمان قرآنی سال گذشته، یعنی پانزدهمین دوره معرفی خادمان قرآنی از سراسر کشور برگزار می‌شوند.

انتخاب خادمان قرآنی به این صورت است که مرکز توسعه و ترویج فعالیت‌های قرآنی ضمن ارتباط با ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی کلیه استان‌های کشور، چهره‌های شاخص و برتر هر استان که فعالیت و اقدامی مرتبط با قرآن داشته‌اند را شناسایی کرده و حداکثر ۲۵ نفر از این افراد که ویژگی‌های منحصر به فردی داشته باشند را جهت معرفی به عنوان خادمان قرآنی در نظر می‌گیرند.

سال گذشته مراسم معرفی خادمان قرآن به واسطه سفر ریاست جمهوری پس از ایام برگزاری نمایشگاه

مراسم پایانی جشنواره صنعت چاپ برگزار شد

هوای تازه در صنعت چاپ

هفته گذشته در همین روزها، تابلوهای تبلیغاتی، پوسترها و آویزها... یادآور هفته دولت بودند. البته آویزهای نیز خبر از فرارسیدن ماه مبارک رمضان می دادند و حضورشان همچنان بر تیرهای فلزی حاشیه بزرگراهها مستدام است.

پوسترها و آویزها و اقلام تبلیغاتی دیگری نیز در سطح شهر خودنمایی کردند. یکی فیلمی را تبلیغ می کرد و یکی دیگر هدایای قرعه کشی بانکی را و آن یکی هم جدیدترین خودروی یک شرکت کره ای را. اما هفته گذشته در همین روزها در بین صدها پوستر و آویز تبلیغاتی، تعدادی بنر بزرگ و کوچک نیز به سرعت از جلوی چشممان عبور می کردند، انگار که سرشان شلوغ باشد و فرصت توقف نداشته باشند؛ تابلوها و بنرها مرتبط با هشتمین جشنواره صنعت چاپ صنعتی که گرچه در ایران نوپا و جوان است اما طی سالهای اخیر رشد قابل توجهی داشته است و با استفاده از امکانات فراهم شده و توانمندی اهالی چاپ این راه طولانی چندشبهه طی شده است، راهی که البته شروعش در ایران به دوره شاه عباس دوم صفوی بازمی گردد، زمانی که ارمنی ها در اصفهان اولین چاپخانه را دایر کردند هر چند با موفقیت روبه رو نشد. اما در سال ۱۲۳۳ قمری عباس میرزا کارخانه چاپ سربی را در تبریز دایر و اولین کتاب چاپ سربی را منتشر کرد. به هر تقدیر پس از گذشت این سالها، هم اینک صنعت چاپ در ایران. البته به قول اغلب کارشناسان و اهالی فن این حوزه. جایگاه محکم و معتبری در منطقه پیدا کرده و روند رشد و توسعه اش همچنان در حال ادامه است.

ضرورت توجه به مقوله چاپ و این صنعت مهم باعث شده تا شورای عالی انقلاب فرهنگی کشور هر سال روز یازدهم شهریور را به عنوان روز صنعت چاپ نام گذاری کند و به همین واسطه در همین ایام به همت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی جشنواره ای تحت عنوان "جشنواره صنعت چاپ" در تهران و دیگر شهرهای کشور برگزار می شود.

امسال همزمان با این ایام، اختتامیه هشتمین جشنواره صنعت چاپ در شهر قم به عنوان یکی از مراکز مهم چاپ در کشور برگزار شد.

این مراسم باشکوه نهم شهریور با حضور محمد حسین صفار هرنندی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، دکتر محسن پرویز، معاون امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، جلال ذکایی مدیرکل دفتر امور چاپ و فرهنگ و ارشاد اسلامی و بسیاری از اهالی چاپ استان قم و دیگر استانهای کشور در محل مدرسه امام خمینی (ره) برگزار شد. مراسم اختتامیه هشتمین جشنواره صنعت چاپ از ساعت ۶ بعد از ظهر با سخنرانی محمد حسین استاد آقا مدیرکل اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی استان قم آغاز شد البته هر چه زمان مراسم جلوتر می رفت بر جمعیت حاضران در سالن افزوده می شد به صورتی که در پایان برخی ایستاده نظاره گر مراسم بودند.

فعالیت ۱۱۴ چاپخانه در قم

استاد آقا در این مراسم به وضعیت چاپ و نشر در استان قم اشاره کرد و گفت: سالانه ۳۸ هزار عنوان کتاب با شمارگان ۴ میلیون جلد در استان قم چاپ می شود.

وی افزود: استان قم در سال ۱۳۷۵ دارای ۵۸ چاپخانه بود که این رقم در سال ۱۳۷۱ به ۸۸ چاپخانه ارتقا یافت و هم اکنون ۱۱۴ چاپخانه در این شهر فعال هستند.

مدیرکل اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی قم در بخش دیگری از سخنانش گفت: هم اینک فعالان حوزه چاپ در استان قم ۳ هزار نفرند و تعداد ۲۱۰ دستگاه چاپ در چاپخانه های این استان فعالند.

در ادامه مراسم اختتامیه هشتمین جشنواره صنعت چاپ جلال ذکایی مدیرکل دفتر امور چاپ و فرهنگ و ارشاد اسلامی گزارشی از وضعیت چاپ کشور طی سال گذشته ارائه کرد و از رشد این صنعت خبر داد.

در سال گذشته به رغم رکودی که در بازار جهانی چاپ وجود داشته، آمار نشان می دهد حجم سرمایه گذاری در این حوزه، با رشدی ۳۷ درصدی همراه بوده است. وی ادامه داد: این موضوع نشان می دهد با همه تحریم هایی که علیه ایران وجود داشت، کشورمان از پیشرفت و توسعه عقب نمانده و حتی نسبت به سالهای گذشته بارشد قابل توجهی همراه بوده است.

در سال گذشته به رغم رکودی که در بازار جهانی چاپ وجود داشته، آمار نشان می دهد حجم سرمایه گذاری در این حوزه، با رشدی ۳۷ درصدی همراه بوده است

ذکایی همچنین از پیگیری امور شهرک های چاپ به عنوان یکی از اصلی ترین فعالیت های دفتر امور چاپ نام برد و اظهار داشت: در این زمینه ایجاد شهرک های چاپ در قم و مشهد توسط دست اندرکاران وزارت ارشاد و مسئولان شرکت شهرک های صنعتی به صورت جدی پیگیری می شود.

وی با بیان این که امور شهرک چاپ استان آذربایجان شرقی، در دست اقدام است، افزود: هم اکنون تملیک زمین شهرک چاپ قم انجام شده و امور شهرک چاپ مشهد نیز توسط کارشناسان در حال مطالعه و راه اندازی است. مدیرکل دفتر امور چاپ وزارت ارشاد صادرات صنعت چاپ را نیز از دیگر اولویت های این دفتر دانست و تصریح کرد: نخستین اقدام در این زمینه، نشست مسئولان کشورهای عضو اکو بود که منجر به امضای تفاهم نامه ای مبنی بر تشکیل اتحادیه چاپ کشورهای عضو اکو شد.

ذکایی با اشاره به اصلاح آیین نامه ها و وضع قوانین جدید در حوزه چاپ گفت: آیین نامه کنونی، مصوبه سال ۱۳۷۱ است و با توجه به این که شرایط با تغییرات زیادی همراه بوده، قوانین متناسب با شرایط به روز شده اند و مراحل نهایی این کار در حال انجام است. وی همچنین از آموزش دست اندرکاران چاپ به عنوان یکی از اولویت های جدی فراموش شده در این عرصه نام برد و ادامه داد: آموزش کارگران و مدیران مجموعه ها با توجه به حاکمیت بافت سنتی در صنعت چاپ کشور امری فراموش شده است که امیدواریم با تمهیدات پیش رو ساماندهی مناسبی

انجام شود.

دبیر هشتمین جشنواره صنعت چاپ، توجه به وضعیت کارگران صنعت چاپ را نیز یکی دیگر از برنامه های دفتر امور چاپ معرفی کرد و توضیح داد: برگزاری جشن بزرگ کارگران، مسابقات ورزشی، آموزش ضمن خدمت و رسیدگی به مسائل معیشتی از جمله اقدامات این دفتر برای حفظ سرمایه های این صنعت است. ذکایی همکاری با مرکز علمی، کاربردی فرهنگ و هنر شماره ۵ را زمینه ساز اتفاق های خوب در جشنواره هشتم دانست و تصریح کرد: برگزاری نشست های تخصصی، همچنین کارگاه های آموزشی در این سه روز از جمله اقدامات کاربردی آموزشی در این زمینه بود.

حمایت از صنعت چاپ

در این مراسم فرصتی فراهم شد تا محمد عربستانی، عضو اتحادیه چاپخانه داران قم نیز مطالبی را مطرح کند. وی ضمن ابراز خوشحالی در خصوص احداث شهرک چاپ در قم گفت: ساخت شهرک های چاپ از ۱۴ سال پیش توسط این اتحادیه پیشنهاد شده بود و متأسفانه در آن سال ها استقبالی نشد اما خوشبختانه با گسترش صنعت چاپ در کشور و مسئولان فعال در این حوزه موضوع به صورت جدی در حال پیگیری است.

پرورش نیروهای متخصص در چاپ

دکتر محسن پرویز معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی دیگر سخنران این مراسم در خصوص وضع چاپ کشور مطالبی را مطرح کرد. وی با اعلام این مطلب که آموزش نیروی انسانی در حوزه صنعت چاپ در راس اقدامات معاونت

برای چهارمین سال پیاپی نمایشگاه کتاب استانی در ارومیه برگزار شد

درخشش کتاب بر بلندای سبلان

آنهاست، گرچه بررسی کیفی فعالیتها در مقایسه با معرفی آن به صورت کمی سخت تر است، اما در عین حال انتظار می رود پس از برگزاری فعالیتهای فرهنگی، همراه با پژوهشهای مناسب بتوانیم نتایج و آثار آن رویداد را در جامعه بررسی کنیم.

استاندار آذربایجان غربی در خاتمه سخنانش ضمن یاد کردن از ایام هفته دولت و شهیدان رجایی و باهنر به عنوان اسوه های علم و اخلاق اظهار امیدواری کرد نمایشگاه کتاب بتواند مورد توجه مردم استان واقع شده و در توسعه فرهنگ مطالعه و کتابخوانی موثر واقع شود.

برنامه های جنبی

همزمان با برگزاری سی امین نمایشگاه کتاب استانی چون هفت نمایشگاه اخیر برگزار شده طی سال جاری شاهد برپایی برنامه های جنبی متنوع و مختلفی با همکاری موسسه نمایشگاه های فرهنگی ایران و اهالی فرهنگ و هنر استانی بودیم.

برگزاری نشست با نویسندگان استان، اجرای نمایش و برنامه های فرهنگی و هنری توسط هنرمندان و فرهیختگان شهرستان های مختلف استان طی هفت روز برپایی نمایشگاه، نمایش آثار مرتبط با انقلاب اسلامی و برگزاری مسابقات مختلف فرهنگی از جمله برنامه های جنبی این نمایشگاه بودند.

حرکت ارزشمند

همزمان با برگزاری این رویداد فرهنگی در شهر ارومیه علاوه بر آن که اغلب بازدید کنندگان چنین حرکتی را قابل توجه و با ارزش معرفی کردند، مسئولان استان نیز از تکرار هر ساله آن حمایت کردند.

احسان الله حجتی مدیرعامل موسسه نمایشگاه های فرهنگی ایران همزمان با برگزاری این نمایشگاه گفت: باید همه دستگاه های مرتبط با امر توسعه فرهنگ مطالعه و برگزاری نمایشگاه های کتاب، همکاری کنند تا برای وارد کردن کتاب به خانواده هافر هنگ سازی شود. وی در بخش دیگری از سخنانش به برنامه ریزی برای برگزاری ۲۵ نمایشگاه در سال جاری اشاره کرد و گفت: طی سال ۸۵، ۱۰ نمایشگاه در کشور برگزار شد که میانگین نمایشگاه های برگزار شده قبل از آن کمتر از هفت نمایشگاه در سال بود و این رقم در سال ۸۶ به ۲۰ نمایشگاه رسید.

غرفه های مختلف، شعرخوانی محمدعلی بهمنی در مراسم افتتاحیه، امکانات مختلف فراهم شده در نمایشگاه، حضور تعدادی از ناشران کتب اهل تسنن و استقبال برادران و خواهران اهل تسنن از این ناشران، حضور جوانان در نمایشگاه، اجرای برنامه های مرتبط با ماه مبارک رمضان و ... بود.

تخصصی نشر با حضور ناشران و اهالی این حوزه به مناسبت روز چاپ و نشر را خواهیم داشت که در این روز از فعالان عرصه چاپ و نشر تقدیر خواهد شد.

غفرای آذر در ادامه سخنانش درخصوص معرفی امکانات و برنامه های جنبی ششمین نمایشگاه کتاب استان آذربایجان غربی گفت: راه اندازی غرفه پاسخگویی به سوالات شرعی، غرفه قرآن بخوانید هدیه بگیرید، اهدای کتاب به اصحاب فرهنگ و هنر، برپایی غرفه تازه های کتاب، ایستگاه نقاشی و سایت خبری نمایشگاه از دیگر فعالیتهای جنبی نمایشگاه است که امیدواریم مورد توجه و استقبال مراجعان به نمایشگاه واقع شود.

وی در خاتمه سخنانش پس از تقدیر و تشکر از همه مسئولان و افرادی که اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی رادر برگزاری نمایشگاه کتاب یاری کردند افزود: امیدوارم این نمایشگاه کتاب همانند دوره های گذشته مورد توجه بازدید کنندگان و مردم استان واقع شود و سهم موثری در توسعه فرهنگ مطالعه داشته باشد.

تأثیر فعالیت های فرهنگی در خارج مرزها
در ادامه مراسم، رحیم قربانی استاندار آذربایجان غربی گفت: با توجه به وجود چهره های باارزش فرهنگی در استان، وضعیت فرهنگی و اجرای برنامه های فرهنگی باید ارتقا پیدا کند.

وی افزود: از یکی، دو سال اخیر حرکت های خوبی شکل گرفته است و علاوه بر نمایشگاه کتاب، شاهد برگزاری نمایشگاه های علوم قرآنی در مرکز استان و شهرستانها نیز بودهایم که خوشبختانه برای برگزاری و شکلگیری چنین برنامه هایی شاهد همکاری خوب اغلب مراکز و سازمانهای استان هستیم.

وی در بخش دیگری از سخنانش گفت: خوشبختانه شهرداری از امسال این همت و برنامه ریزی را خواهد داشت تا بخشی از فعالیتها را به اجرای برنامه های فرهنگی اختصاص دهد و امیدواریم اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان و شهرداری ضمن تعامل قابل توجه، برنامه های متعدد و متنوعی در عرصه فرهنگ و هنر اجرا کنند. استاندار آذربایجان غربی در بخش دیگری از سخنانش گفت: خوشبختانه شاهد رخدادهای خوبی در عرصه فرهنگ استان هستیم که نتایج آن را حتی در مرزهای استان نیز می بینیم و جالب توجه است بدانیم که عملکرد فرهنگی منطقه و کشور توانسته تأثیرات مهمی در خارج کشور و آن سوی مرزها داشته باشد.

وی افزود: از جمله نکات مهم و باارزش برگزاری برنامه های فرهنگی و هنری، بررسی نتایج و آثار

امسال معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، موسسه نمایشگاه های فرهنگی و ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی هشت استان کشور در راستای توسعه فرهنگ مطالعه و براساس سیاست های وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی درخصوص برگزاری نمایشگاه های کتاب استانی و امکان دسترسی مردم سراسر کشور به آثار منتشر شده، اقدام به برگزاری هشت نمایشگاه کتاب استانی با حضور چند صد ناشر کردند. اولین نمایشگاه کتاب استانی امسال پس از بیست و یکمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران، همزمان با سوم خرداد در استان کهگیلویه و بویراحمد و در شهر یاسوج برگزار شد و پس از آن نمایشگاه های کتاب استانی در شهرهای بجنورد، اردبیل، گرمانشاه، شهرکرد و همدان شکل گرفت تا آخرین نمایشگاه کتاب استانی نیمه اول سال در شهر ارومیه مرکز استان آذربایجان غربی برپا شود.

امسال آذربایجان غربی به مدت یک هفته میزبان ششمین نمایشگاه کتاب استانی بود. این استان برای چهارمین سال متوالی پذیرای ناشران سراسر کشور شد تا برگزاری چنین نمایشگاهی در تقویم فرهنگی استان در شهریورماه تثبیت شود.

نکته قابل ذکر درخصوص برپایی نمایشگاه های کتاب استانی امسال، ارتقای سطح کمی و کیفی آنهاست. سال گذشته در همین محدوده زمانی یعنی پس از پایان نمایشگاه بین المللی کتاب تهران و آغاز ماه مبارک رمضان، هفت نمایشگاه برگزار شد اما امسال تعداد نمایشگاه ها به هشت مورد افزایش یافته و این امیدواری وجود دارد که در نیمه دوم سال و پس از ایام ماه مبارک رمضان بالغ بر ۱۷ نمایشگاه برگزار شود تا تعداد نمایشگاه های برگزار شده سال جاری به ۲۵ برسد.

چهار نمایشگاه در سه سال گذشته

نمایشگاه کتاب استان آذربایجان غربی همانند سال های گذشته در محل نمایشگاه های دائمی استان در پارک جنگلی ارومیه برگزار شد.

در مراسم افتتاحیه این نمایشگاه، آیت الله قریشی نماینده مردم استان در مجلس خبرگان، رحیم قربانی استاندار آذربایجان غربی، احسان الله حجتی مدیرعامل موسسه نمایشگاه های فرهنگی ایران، محسن غفرای آذر مدیرکل اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی، برخی از مدیران مراکز و سازمان های مختلف استان و بسیاری از علاقه مندان به کتاب و کتابخوانی حضور داشتند.

در ابتدای این مراسم مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان درخصوص نمایشگاه کتاب برپا شده در ارومیه گفت: این نمایشگاه، یکصدوسی امین نمایشگاه کتاب استانی است که برای ششمین بار در استان آذربایجان غربی برگزار می شود.

وی افزود: خوشبختانه چهار نمایشگاه کتاب استان آذربایجان غربی در دولت پربرکت نهم شکل گرفته است.

غفرای آذر سپس گفت: در این نمایشگاه حدود ۱۸۰ غرفه برای ناشران شرکت کننده فراهم شده و بالغ بر ۴۰ هزار عنوان کتاب در معرض دید و استفاده قرار دارد که این کتابها با تخفیف چهل درصدی قابل تهیه هستند.

وی افزود: همزمان با برگزاری نمایشگاه کتاب برنامه های جنبی مختلفی با همت و همکاری اهالی فرهنگ و هنر شهرستانهای استان برگزار خواهد شد. به این صورت که هر روز یکی از شهرستانهای استان اختصاص یافته تا به اجرای برنامه های مورد نظر خود بپردازند.

وی افزود: علاوه بر این برنامه ها، نشست

امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی قرار دارد گفت: امیدواریم با این اقدام و با ارتقای مهارت نیروی انسانی و کیفیت مراکز چاپی گامی به سوی تجمع نیروهای متخصص این صنعت برداریم.

معاون امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در بخش دیگری از سخنانش احداث شهرک های چاپ را بهترین راهکار برای حل معضلات و مشکلات عرصه چاپ کشور معرفی کرد و گفت: خوشبختانه در این خصوص مراحل آماده سازی نخستین شهرک چاپ در کشور آغاز شده و استقبال از ایجاد شهرک چاپ در سایر استان ها نیز وجود دارد.

وی در بخش دیگری از سخنانش ضمن اشاره به تاسیس بانک اطلاعات صنعت چاپ اشاره کرد و گفت: انرژی زیادی برای جمع آوری اطلاعات این بانک صرف شده و انتظار می رود دست اندرکاران حوزه چاپ از این اطلاعات برای پیشبرد اهدافشان استفاده کنند.

دکتر پرویز در ادامه سخنانش با مخاطب قرار دادن همکارانش در دفتر امور چاپ، اتحادیه های چاپخانه داران و تمامی فعالان این حوزه گفت: امیدوارم با همکاری ادارات کل استان ها محدوده کاری و افق پیش روی صنعت تنظیم شود تا در سال آینده برنامه نوسازی و بهسازی صنعت چاپ عملی شود.

وی در خاتمه گفت: شناسایی قطب های چاپی کشور و تنظیم فعالیت این قطب ها مانند گسترش زمینه فعالیت به صورت دریافت کارهای چاپی از کشورهای همسایه و نیز ممانعت از سپردن کارهای چاپی داخلی به خارج از کشور از دیگر اقداماتی است که باید در این زمینه پیگیری شود.

اما در ادامه این مراسم و با حضور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی از چهره های برتر و پیشکسوتان عرصه چاپ تقدیر شد.

پس از این مراسم دیدنی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی مطالبی را در زمینه چاپ کشور و توسعه آن مطرح کرد.

وی گفت: هر چند تاکنون پیشرفت های خوبی در حوزه صنعت چاپ کشور داشته ایم، اما هنوز ظرفیت های نامکشوف بسیاری در این حوزه پیش روی ماست.

وی در بخش دیگری از سخنانش اظهار داشت: باید به ظرفیت های خود بیندیشیم و اگر قرار است در آینده کشور تولید کننده معرفت و دانش باشیم یکی از اصلی ترین ابزار آن چاپ است و به همین دلیل فعالان عرصه چاپ باید تلاش کنند تا به جایگاهی که در سال ۱۴۰۴ هدف گیری شده برسند.

محمدحسین صفارهرندی در ادامه از ایجاد شهرک های چاپ به عنوان گام اول در زمینه دستیابی به جایگاه رفیع در عرصه چاپ یاد کرد و دریافت تسهیلات بانکی را دومین گام در زمینه پیشرفت صنعت چاپ دانست.

وی تصریح کرد: دریافت تسهیلات بانکی از دیگر مواردی است که وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در این زمینه وظایفی برعهده دارد.

لحظاتی به یاد ماندنی

اما پیش از سخنرانی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و پس از تقدیر از چهره های برتر این دوره از جشنواره صنعت چاپ اتفاق قابل توجهی رخ داد تا همه حاضران غافلگیر شوند.

در این بخش از مراسم اختتامیه موی سپید کرده های عرصه چاپ روی سن حاضر شدند تا مورد تجلیل و تقدیر قرار گیرند.

شاید چنین لحظه ای برای اهالی چاپ بسیار به یادماندنی شد که بزرگان و پیشکسوتان چاپ را برای لحظاتی کنار هم می دیدند.

محمدجلال شانه چی، سید ابراهیم هاشمی، استاد عباس اقبال، استاد عباس عظیمی عراقی و استاد رحیم اعتمادی افرادی بودند که البته به سختی پله ها را بالا رفتند تا این حس برای حاضران تداعی شود که صنعت چاپ ایران سال ها بر دوش آنها قرار داشته تا به این حد از رشد برسد.

سایر محمدی

فرهنگ جامع زبان فارسی "عنوان بزرگ ترین و علمی ترین فرهنگ زبان فارسی است که فرهنگستان زبان و ادب فارسی طرح تالیف و تدوین آن را تدارک دیده است و علی اشرف صادقی عضو پیوسته این فرهنگستان به عنوان رئیس این گروه فعالیت خود را آغاز کرده است. صادقی با همکاری گروهی از فرهنگ نویسندگان برجسته و زبان شناسان که از سال ۷۹ فعالیتشان را در این زمینه آغاز کرده اند، تاکنون حدود ۳۵ میلیون کلمه فارسی را با شاهد مثال از هر قری برای تالیف "فرهنگ جامع زبان فارسی" گردآورده اند. دکتر علی اشرف صادقی که هم اکنون سردبیری مجله زبان شناسی را به عهده دارد صاحب آثار متعددی اعم از تالیف و ترجمه در حوزه زبان و زبان شناسی است که عناوین جدید این آثار "مسائل تاریخی زبان فارسی"، "فارسی قبی" و "نظری به گویش نامه های ایرانی" و... است که طی سالهای اخیر چاپ و منتشر شده اند.

با دکتر علی اشرف صادقی درباره «فرهنگ جامع زبان فارسی»

سفر در تاریخ با ۳۵ میلیون واژه فارسی

از فرهنگ ها، مانند فرهنگ معین، لغت نامه دهخدا و... نشده بود. یعنی در حقیقت ۱۵۰ جلد قرآن مجید که برای آنها یک فرهنگنامه چهارجلدی قرآنی تدوین شده بود، ما همه آن واژگان را وارد بانک اطلاعاتی واژگان کردیم و این واژگان وارد فرهنگ جامع زبان فارسی خواهد شد.

گویا حدود سه سال است که مشغول تالیف و تدوین شیوه نامه فرهنگ نگاری "هستید.

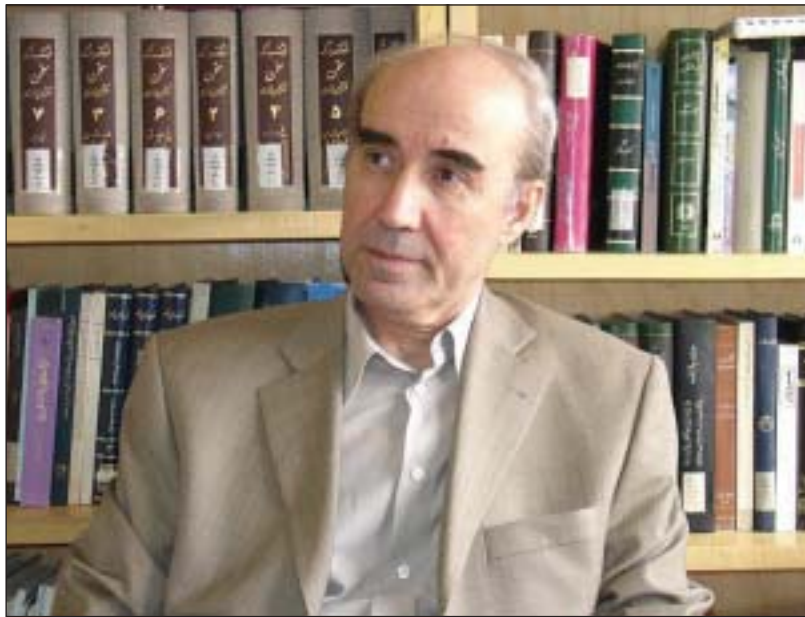
ما شیوه نامه دقیق و مفصلی تهیه کردیم که نشان می دهد فرهنگ به چه شیوه ای باید تهیه شود و برای اولین بار است که در کشور ما یک شیوه نامه جامع فرهنگ نگاری مخصوص زبان فارسی خلق شده است. حدود سه سال است که ما این شیوه نامه را در دست تالیف داریم، هر بار آن را بررسی و در جمع آن را بازنگری و اصلاح می کنیم تا به تایید نهایی برسد البته چند بار تغییراتی در آن اعمال کردیم و الان تحریر نهایی آن آماده چاپ است. می دانید که هر زبانی ساختاری مخصوص خود دارد و برای تالیف فرهنگ آن زبان باید شیوه نامه ای مستقل داشته باشیم که واژه ها در آن منظم شوند مثلاً ما در زبان فارسی فعل های مرکب زیادی داریم که در فرهنگ های دیگر نیست. فعل در زبان های دیگر بسیط است. برای نوشتن فرهنگ زبان فارسی با آن همه فعل مرکب شیوه ای لازم است که مخاطب بتواند آنها را به آسانی در فرهنگ لغات پیدا کند و غیر علمی هم نباشد. به هر حال این شیوه را ما به دست آوردیم و با استفاده از همین شیوه نامه تالیف حرف آ را شروع کردیم که احتمالاً در دو جلد منتشر خواهد شد. علت مفصل شدن حرف آ هم به این خاطر است که ما این فرهنگ را به صورت تاریخی تدوین کرده ایم و برای این که نشان داده شود فلان واژه از چه تاریخی وارد زبان فارسی و در چه تاریخی منسوخ شده ناگزیر برای آن واژه شاهدهای از آثار مکتوب همان قرن آورده ایم.

شما چه معیاری دارید که یک واژه در زبان فارسی پذیرفته شده است یا نه؟

واژگانی مثل رزمایش، یارانه، پیامگیر تلفن و... از آن دست واژگانی هستند که مردم پذیرفته اند و در زبان فارسی جا افتاده است. اینها واژگانی هستند که فرهنگستان سوم ساخته است و وارد زبان فارسی شده اند.

اتفاقاً در همین هفته یکی از استادان زبان و ادبیات فارسی، کتابی منتشر کرده که یکی از واژگانی که مورد ایراد و اعتراض ایشان بود و به استهزاء آن پرداخت واژه رزمایش است، چون اعتقاد دارد که رزمایش یک واژه جعلی و بی معناست و بر مبنای هیچ اسلوبی ساخته نشده است.

همه واژه های زبان فارسی جعلی هستند. واژه هایی که در زبان فارسی به کار می بریم از کجا پیدا شده اند؟ از آسمان که نیفتاده اند. در زمانی اهل زبان و یا کسانی که با این اشیاء کار می کردند در بین خود ناگزیر بودند برای نامیدن آن اشیاء اسمی برایشان انتخاب کنند یا عده ای نشستند و وسیله ای که من و شما با آن مکالمه می کنیم را تلفن نامیدند. خوب این واژه را جعل کردند. وسایل اطراف ما را نام دادند؛ یکی تلگراف، دیگری رادیو، آن یکی هم صندلی و... عده ای این اسامی را وضع کردند و جامعه هم

بله. مولفان و فرهنگ نویسندگان این موسسه با آهنگ بسیار کندی طرح تالیف یک فرهنگ را دنبال می کنند. ضمن این که با همان شیوه قدیمی، همان شیوه ای که لغت نامه دهخدا تالیف شده، این فرهنگ را در دست تالیف دارند. کسانی که در موسسه دهخدا مشغول کار هستند علاوه بر این که بسیاری از نیروهای خود راز دست داده اند، کمتر با زبان شناسی جدید آشنایی دارند.

مخاطبان "فرهنگ جامع زبان فارسی" که شما در دست تالیف دارید، کدام گروه های اجتماعی و فرهنگی اند؟ شما مخاطبان عام را در نظر دارید یا مخاطبان خاص را؟

مخاطبان این فرهنگ اقشار مختلف جامعه هستند که از آنها به عنوان مخاطبان عام یاد می شود. ولی خواص هم می توانند از این فرهنگ استفاده های لازم را ببرند، یعنی این فرهنگ نیازهای این دسته از افراد را هم برآورده می کند.

می دانید بسیاری از متون قدیمی و دستنویس زبان فارسی در کتابخانه های سراسر دنیا پراکنده اند و هنوز به چاپ نرسیده اند. با واژگان این دسته از آثار چه کرده اید؟

از زمان دهخدا تا امروز متن های فراوانی در زبان فارسی چاپ شده اند که تا آن زمان چاپ نشده بودند. طبیعی است که این دسته از آثار واژگان زیادی دارند و واژه هایی زیادی در طول این پنجاه . شصت سال اخیر ساخته شده اند که به زبان فارسی راه یافته اند یا واژگانی هستند که به صورت قرضی وارد زبان فارسی شده اند که این واژگان در لغت نامه دهخدا نیست. اما ما همه این واژه ها را وارد فرهنگ جامع زبان فارسی کرده ایم علاوه بر این مقدار زیادی از واژگان که در آثار دستنویس به کار رفته اند را عکسبرداری کردیم و واژگانی را از دل این آثار استخراج و وارد فرهنگ جامع زبان فارسی کرده ایم. فرهنگ هایی هم که برای ترجمه های قرآن مجید تهیه شده اند و امروز در دسترس نیستند اما در کتابخانه آستان قدس رضوی نگهداری می شوند، ما واژگان آن فرهنگ ها را هم وارد این فرهنگ کرده ایم. این واژگان وارد هیچ یک

حجم کتاب و قیمت آن شده است. علاوه بر این تعریف های آنها برای واژه ها جامع و مانع نیست. با عبارت های قدیمی و واژه های کهن معانی واژه ها را تعریف و با مترادفات، معنی برخی واژه ها را مشخص کرده اند، که هیچ یک از این شیوه هادر فرهنگ نویسی جدید پذیرفته نیست و مورد استفاده قرار نمی گیرد. اما فرهنگ جامع زبان فارسی "به دلیل جامعیت از قدیمی ترین ایام برای هر قرن یک شاهد یا حداکثر دو شاهد برای تعریف معنای هر واژه و تفکیک معنایی واژه نقل می کند تا مشخص شود که مثلاً فلان واژه یا فلان معنایی که فلان واژه دارد از چه قری به عنوان مثال قبل از اسلام یا بعد از اسلام وارد زبان فارسی شده و یا از چه قری در زبان فارسی منسوخ و متروک شده است. مثلاً می بینیم که واژه شوخ به معنی چرک از قرن هشتم به بعد دیگر در زبان فارسی شاهدهی ندارد و از چرخه زبان خارج شد و کاربرد پیدا نکرد. خواننده با مطالعه "فرهنگ جامع زبان فارسی" متوجه می شود که این واژه از قرن هشتم به بعد متروک و مستهلک شده است. یا یک واژه را می بیند که از آغاز قرن هفتم، یعنی از زمان مغول به بعد وارد زبان فارسی شده و به فرهنگ ما راه پیدا کرده است. بنابراین تاریخ ورود واژه ها و متروک شدن آنها و بیرون رفتن از زبان فارسی هم با فرهنگ جامع زبان فارسی روشن می شود.

آیا با تالیف "فرهنگ جامع زبان فارسی" می خواهید این واژه ها را دوباره احیا و وارد زبان فارسی کنید؟ فرهنگ امروزی باید به خواننده این اطلاعات را بدهد که قدیمی ترین کاربرد هر واژه ای در زبان مربوط به چه دوره تاریخی است و احیاناً اگر واژه ای کهنه و متروک شده بود، این شناخت را باید به مخاطب بدهد که این واژه در چه قری به چنین سرنوشتی دچار شده و فارسی زبانان از آن استفاده نکرده اند و دیگر آن را در نوشته هایشان و صحبت هایشان به کار نبرده اند.

موسسه دهخدا هم گویا سالهاست در تدارک تالیف و تدوین یک فرهنگ بزرگ زبان فارسی است.

آقای صادقی گویا در تدارک تالیف و تدوین فرهنگی در زبان فارسی هستید که به لحاظ جامع و علمی بودن از دیگر فرهنگ های موجود فراتر است.

بله. عنوان این فرهنگ "فرهنگ جامع زبان فارسی" است. ما با همکاری گروهی از فرهنگ نویسندگان سال ۷۹ شروع به تهیه و تدارک بانک واژگان فارسی کرده ایم و مطابق شیوه نامه ای که تهیه شد واژه های هزار متن فارسی را از دوران قدیم تا زمان حال استخراج و فیش برداری و در فرهنگستان این واژگان را تنظیم و وارد رایانه کردیم. این واژگان حدود ۳۵ میلیون واژه است ولی چهارصد هزار واژه و اصطلاح متفاوت است یعنی مدخل های اصلی و فرعی فرهنگ ما کلاً در حدود چهارصد هزار است. از میان ۳۵ میلیون واژه که در جملات به کار رفته اند، ما اینها را از بانک اطلاعاتی رایانه استخراج می کنیم و در تالیف فرهنگ مورد استفاده قرار می دهیم.

فرهنگ نگاری و تالیف آثار مرجع در ایران غالباً به صورت فردی و با هزینه ناشران بخش خصوصی منتشر می شوند. "فرهنگ جامع زبان فارسی" توسط چه کسانی و چه نهادی پشتیبانی می شود؟

متولی چاپ و انتشار این مجموعه، فرهنگستان زبان و ادب فارسی است. یعنی یک بودجه دولتی به این امر اختصاص داده شد. در واقع بودجه ای که دولت به فرهنگستان زبان و ادب فارسی می دهد بخشی از آن به تالیف و چاپ و انتشار فرهنگ جامع زبان فارسی "تخصیص می یابد. متأسفانه امسال بودجه ما را نه تنها اضافه نکردند، بلکه صفر کردند. ولی با همان مقدار پولی که در اختیار فرهنگستان است، فرهنگستان به ما کمک می کند که به کارمان ادامه بدهیم. ما سازمانی را به این منظور تشکیل دادیم و کلاس دایر کردیم. عده ای را به منظور تالیف و تدوین فرهنگ تربیت کردیم و آموزش دادیم تا با آخرین دستاوردهای فرهنگ نویسی جدید آشنا شوند. این گروه الان زیر نظر من مشغول تعریف نگاری هستند. یعنی ما از اول سال ۸۷ تعریف نگاری مدخل های فرهنگ جامع زبان فارسی" را شروع کردیم و برای تالیف و تدوین این فرهنگ شیوه های جدیدی را به کار گرفتیم. فرهنگ جامع زبان فارسی "فرهنگی است که به سبک و شیوه های جدید فرهنگ های غربی تالیف می شود. در واقع این فرهنگ جایگزین همه فرهنگ هایی می شود که در گذشته منتشر شده اند. چون همه آن فرهنگ ها ناقص هستند و با شیوه های کهنه و قدیمی نوشته شده اند.

ضعف های فرهنگ های گذشته چه بود و شیوه های جدیدی که شما در تالیف این فرهنگ به کار گرفته اید چیست که این فرهنگ را در مقایسه با فرهنگ های دیگر در جایگاه برتری قرار می دهد؟

از نظر روش و شیوه کار فرهنگ های گذشته . که در طول پنجاه شصت سال گذشته تا الان منتشر شده اند نه فرهنگ هایی که از قرون گذشته به جای مانده اند و فرهنگ های کهن محسوب می شوند . هیچ کدام با روش های زبان شناسی تهیه و تالیف نشده اند و دستاوردهای جدید فرهنگ نگاری را مورد توجه قرار نداده اند و از آن بهره نبرده اند. شواهد زیادی برای واژه ها و معانی لغات نقل شده است که فایده چندانی ندارند. غیر از این که سبب افزایش

کتاب «آسمان در آینه» در کتابخانه ملی ایران رونمایی شد

سهم آینه از آسمان

بنفشه محمودی: مراسم رونمایی کتاب «آسمان در آینه» (تجلی قرآن کریم بر دیوان کبیر مولانا) یکشنبه گذشته در کتابخانه ملی ایران برگزار شد.

در این مراسم که سی و یکمین جشن از سلسله جشن های رونمایی سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران بود، از کتاب علیرضا مختارپور قهرودی رونمایی و تقدیر به عمل آمد.

علی اکبر اشعری مشاور رئیس جمهور و رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران در این مراسم گفت: «خوشحالم از اینکه نهالی که چند سال پیش در سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران غرس شد، امروز به درختی تبدیل شده است و صحبت از گسترش شاخه های آن می رود».

وی افزود: یکی از کسانی که در شکل گیری این حرکت نقش موثری داشت، علیرضا مختارپور مولف آسمان در آینه بود و طرح رونمایی کتاب، با هدف بردن کتاب به میان آحاد مردم ایجاد شد. دوستان دست اندرکار جشن های رونمایی کتاب بر این باور هستند که این گونه مراسم باید در جامعه فراگیر شود که ایده بسیار خوبی است و امیدواریم با همت دوستان، جلسات رونمایی در سطوح گسترده تری انجام شود».

در این مراسم همچنین مجید سرسنگی قائم مقام سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران ضمن ابراز خرسندی از رونمایی کتاب آسمان در آینه گفت: آمارهایی که در حوزه کتاب و کتابخوانی ارائه می شود شاید اجحاف به مدیران زحمت کش این عرصه باشد. مدیران مختلف این عرصه تلاش خود را انجام داده اند که کتابخوانی به عنوان رکن اصلی توسعه فرهنگی کشور مورد توجه قرار گیرد اما برای رسیدن به کمال هنوز به فرصت نیاز هست».

وی افزود: برنامه رونمایی کتاب که با همکاری سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران و کتابخانه ملی ایران برگزار می شود، برنامه بسیار خوبی است اما انتقادی که به آن وارد است این است که باید از جمع نخبگان به میان آحاد مردم گسترش پیدا کند. چون برای ترویج کتابخوانی لازم است به میان عموم مردم برویم. اگر بتوانیم بحث کتاب را به میان خانواده ها ببریم، در آینده شاهد نسلی خواهیم بود که با افتخار میراث کهن کشور خود را به جهانیان معرفی کند».

علیرضا نادری مدیر عامل سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و ناشر آسمان در آینه نیز ضمن قدردانی از زحمات مولف این کتاب گفت: مسأله ای که امروز در حوزه فرهنگ با آن دست به گریبان هستیم، غربت و مظلومیت ادبیات و فرهنگ غنی کشورمان است. با وجود اینکه صدها سال از خلق دیوان شمس می گذرد، اما هنوز جای خالی آثار پژوهشی پیرامون آن احساس می شود. غربت پژوهش درباره دیوان شمس به حدی است که اکثریت آحاد کشور ما شمس تریزی را نمی شناسند و به جرات می گویم که از هر ۱۰۰ نفر ۹۹ نفر گمان می کنند که دیوان شمس سروده شمس تریزی است!

وی افزود: در کشورهای غربی از یک رمان خوب ده ها فیلم و سریال و کارتون می سازند و آثار مکتوبی پیرامون آن به چاپ می رسانند. اما ما به رغم داشتن گنجینه ای عظیم، به نوعی در استفاده از آن قصور و تبلی می کنیم. بر ماست که تا جایی که در توانمان هست، در جهت معرفی ادبیات خود گام برداریم و این کتاب یکی از آن گام هاست».

وی در پایان سخنان خود اعلام کرد که سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی این آمادگی را دارد که آثاری را که به معرفی فرهنگ

روی این نام ها توافق کرد و پذیرفته شد. بنابراین رزمایش واژه ای است که در جامعه ما پذیرفته شد و به زبان فارسی راه یافت. وقتی واژه ای در بین عموم جامعه پذیرفته شده، جزئی از زبان می شود. این دیگر حرفی بی معناست که آن را جعل بدانیم و بگوییم بی ریشه است. همه واژه ها در همه زبان ها جعل است.

می گویند زبان فارسی حدود یکصد هزار واژه دارد. در حالی که زبان انگلیسی دارای بیش از پانصد هزار واژه است. این نظر چقدر به واقعیت نزدیک است. زبان بسته به این که چه اندازه آثار علمی به آن زبان نوشته شده باشد، توسعه پیدا می کند و به لحاظ واژگانی گسترش می یابد. طبیعی است که در جهان امروز زبان اول علم دنیا زبان انگلیسی است و بیشترین آثار علمی به این زبان نوشته می شود و بیشترین اختراعات و اکتشافات در این زبان صورت می گیرد. یا اگر در کشورهای دیگر این مسائل پیش بیاید بلافاصله نتایج کارشان را به زبان انگلیسی منتشر می کنند تا مردم کشورهای انگلیسی زبان بتوانند آن را بخوانند و در جریان این اتفاقات قرار گیرند. طبعاً زبان انگلیسی به لحاظ علمی در مقایسه با دیگر زبان ها گسترش بیشتری پیدا کرده است. به همین خاطر سایر زبان ها هم این واژه های انگلیسی را قرض می کنند و برای بیان مفاهیم علمی آن را به کار می برند. حالا این که فرهنگستان زبان سعی می کند برای این واژه ها معادل در زبان فارسی بسازد، به همین خاطر است که برای پدیده های جدید واژه فارسی داشته باشد و زبان فارسی دچار فقر واژگانی نشود.

در تالیف «فرهنگ جامع زبان فارسی» چند نفر مشارکت دارند؟ گویا کلاس هایی هم برای برخی از همکاران تشکیل داده اید.

ما در فرهنگستان زبان و ادب فارسی کلاس هایی دایر کرده ایم و از افرادی که قصد مشارکت در این طرح را داشتند امتحان گرفتیم و کسانی که پذیرفته شدند به این کلاس ها راه یافتند. عده ای که در فرهنگ نویسی سابقه داشتند و کار کرده بودند در این کلاس ها حضور یافتند و برای این افراد سخنرانی کردند و از تجربیات خود گفتند. من هم مرتب با آنها کار می کنم بعد از چهارماه آموزش، دوباره از این افراد امتحان گرفتیم و آنهایی که قبول شدند به مصاحبه فراخوانده شدند. از بین این گروه تعدادی که در مصاحبه پذیرفته شدند، به همکاری دعوت شدند. فعلاً ما حدود سی نفر هستیم که به صورت موظف در تالیف و تدوین این فرهنگ کار می کنیم. عده ای هم هستند که از بیرون با ما همکاری دارند. ولی این تعداد به هیچ وجه برای چنین پروژه عظیمی کافی نیستند. حداقل باید صد نفر در این طرح مشارکت فعال داشته باشند هر چه سریع تر این طرح را تمام کنیم. دولت هم باید مساعدت های لازم را بکند و بودجه ای در اختیار ما بگذارد تا ما بتوانیم با سرعت بیشتری کار را دنبال کنیم و این فرهنگ را زودتر به جامعه عرضه کنیم.

شما که ۳۵ میلیون واژه برای «فرهنگ جامع زبان فارسی» استخراج کرده اید. چرا شروع به انتشار مجلداتی از این مجموعه نمی کنید؟

ما میلیون ها واژه را در بانک واژگان زبان فارسی ذخیره کرده ایم. شواهد این واژگان هم هستند. ما این واژگان را با مجموعه شواهد که محاسبه کنیم حدود ۳۵ میلیون واژه می شود و گرنه در زبان فارسی حدود چهارصد هزار واژه هست. بنابراین ما باید این چهارصد هزار واژه را تعریف کنیم و این کار نیروی زیادی می طلبد. یعنی باید کسانی شواهد متون را که از آثار مکتوب هر قرن استخراج شده جلوی خود بگذارند و از درون آنها معانی مختلف واژه ها را در بیارند و تفکیک کنند. با این تعداد پژوهشگر، چنین کار عظیمی به زودی امکان پذیر نیست.

فکر می کنید چه زمانی این مجموعه آماده شود و در اختیار مخاطبان قرار گیرد؟

بستگی به این دارد که چقدر بودجه به این امر اختصاص یابد و ما چقدر نیرو بگیریم. میزان و مبلغ بودجه تناسب مستقیمی با مدت تالیف و تدوین کامل فرهنگ و زمان انتشار آن دارد.

و مولانا برگزار شده و من نقش اندکی در آن دارم. وی افزود: از خصوصیات مهم مولانا نگاه او به هستی است و یکی از ابعاد مهم آثار مولانا شخصیت بخشیدن به همه موجودات عالم است که ریشه در آموزه قرآنی دارد که تمام موجودات تسبیح گوی خداوند هستند. حسن، خواب، اندوه، عشق و ... در اشعار مولانا زنده هستند و او با آنها سخن می گوید. مختارپور در حاشیه این مراسم در گفت و گوی اختصاصی با کتاب هفته در پاسخ به اینکه چرا برخلاف عموم آثار مرتبط با مولانا، تأثیر قرآن کریم را بر دیوان کبیر بررسی کرده است، گفت: درباره مثنوی کارهای مختلفی انجام شده است و میزان شده بسیار زیاد است. اما پژوهش های دیوان شمس چه از منظر قرآنی و چه از منظر عمومی انگشت شمار است بنابراین جا داشت که روی این اثر نیز کار شود».

این کارشناس ارشد فلسفه غرب افزود: بسیاری از اندیشه های عرفانی مولانا در دیوان شمس مستتر است. مثنوی جنبه تعلیمی بیشتری دارد اما مولانا در دیوان شمس اندیشه های عرفانی خود را آزاد و رها مطرح کرده است. حجم غزلیات شمس هم دو برابر مثنوی است».

مختارپور درباره انگیزه نگارش آسمان در آینه گفت: «در دهه های اخیر جفایی در حق عرفان اسلامی و خصوصاً مولانا شده است که ریشه در مطالعات اندک و تصورات ناقص کسانی دارد که فکر می کنند آثار عرفا و خصوصاً مولانا، برای فرار از مشکلات اجتماعی و دوری از تقیدات اجتماعی و شرعی نوشته شده است. در حالی که مطالعه کامل آثار مولانا نشان می دهد که با جهان بینی اسلامی، دینی و قرآنی عمیقی به طرح مفاهیم پرداخته است و از شاگردان مکتب دین مبین اسلام است».

وی که پیش از این کتاب «عشق در منظومه شمس» را نیز پیرامون واژه عشق در دیوان شمس نوشته است، در پاسخ به این سوال که تأثیر قرآن بر مثنوی مشهودتر است یا دیوان شمس گفت: این تأثیر اصلاً قابل مقایسه و تفکیک نیست. چون نه تنها مثنوی، بلکه فیه مافیه و مجالس سبعة نیز به روشنی نشان می دهند که مولانا به قدری عمیق درباره مفاهیم قرآنی اندیشیده است که عطر قرآن از تمامی آثار او به مشام می رسد».

مختارپور درباره تأثیر جشن های رونمایی بر گسترش کتابخوانی نیز گفت: «در هر حال این کار و هر کاری که منتهی به این شود که جامعه ما و خصوصاً جوانان با کتاب و فرهنگ آشنا شوند، اقدامی شایسته است».

اصیل ایرانی می پردازد، منتشر کند. در این مراسم همچنین دکتر حمید طالب زاده طی سخنانی گفت: «بی اعتبار شدن انسان و جهان، امروز بحران معنا را در جهان رقم زده است و متفکرانی چون مارکس، فروید، نیچه، شوپنهاور و ویتگنشتاین به این بی بنیادی پی برده اند و آن را تذکر داده اند. حال این سوال مطرح می شود که مولوی برای جهانیان چه ارمانی دارد و چرا هنوز هم آثار او با شمارگان بالا در جهان منتشر می شود؟ پاسخ این است که مولوی ارمانی برای بشر دارد که همان معنای از دست رفته جهان است. ارمان مولانا برای جهانیان، عشق است که اگر نباشد هیچ معنایی بر جهان مترتب نیست و اگر نبود قرآن، این معنا هم حاصل نمی شد».

وی افزود: «مختارپور در کتاب خود نشان داده است که چگونه ابیات متعدد دیوان شمس، از آیات قرآن بهره مند شده است. وی به دلیل سالیان متمادی انس با قرآن و مثنوی و دیوان کبیر، توانسته است نشان دهد که مولانا تا چه پایه از آیات قرآن بر خوردار شده است».

در ابتدای این مراسم فریدالدین حداد عادل دبیر جشن های رونمایی به ارائه بیانیه هیات داوران رونمایی کتاب پرداخت و گفت: پس از ورود اسلام به ایران، کمتر شاعر، عارف یا حکیمی را می توان سراغ گرفت که از تجلی قرآن در آثارش بی بهره باشد. بدون تعالیم و حیاتی، فرهنگ ایران زمین قطعاً از عمق و غنای کنونی خود بی بهره بود اما تأثیر عمیق قرآن بر شخصیت مولانا از جنس دیگری است و نمی توان تجلی گسترده تعالیم و حیاتی را در آثار این عارف نامی نادیده گرفت. تأثیر قرآن را در جای جای مثنوی، فیه مافیه، مجالس سبعة و دیوان کبیر می توان مشاهده کرد».

وی افزود: «هیات داوران جشن های رونمایی، به خاطر روش منظم و منسجم پژوهشی، همراه کردن آثار با ترجمه روان و کوشش برای رفع پاره ای از مشکلات راه یافته به دیوان کبیر، آسمان در آینه را به عنوان اثر مهم برگزید».

در پایان این مراسم با حضور رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، قائم مقام سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران و دبیر جشن های رونمایی، از کتاب آسمان در آینه رونمایی شد و لوح های تقدیر و هدایایی از سوی سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران، خانه کتاب ایران، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و شاگردان مختارپور به او اهدا شد.

مختارپور پس از مراسم اهدای جوایز گفت: «آن قدر ساده نیستیم که فکر کنم این مراسم برای من برگزار شده است. این مراسم برای تجلیل از قرآن

حمیدرضا حسینی

خاطرات یک نجات یافته از بهائیت در «سایه شوم»

پشت پرده گمراهی

جلد بیست و ششم از مجموعه «نیمه پنهان» که توسط موسسه کیهان تدوین و منتشر شده، کتابی است با عنوان «سایه شوم» که به خاطرات یک نجات یافته از بهائیت اختصاص دارد. این کتاب که توسط خانم مهناز رنوفی نوشته شده، پیشتر به صورت پاورقی در روزنامه کیهان منتشر شد و در فاصله مرداد ۸۵ تا تیر ۸۶ شش بار به چاپ رسید و شمارگان آن از مرز ۱۹۸۰۰۰ نسخه فراتر رفت. ورود چاپ هفتم این کتاب به بازار نشر که در یکی دو ماه اخیر صورت پذیرفت و نیز استقبال گسترده مخاطبان از این اثر افشاگرانه، سبب ساز گفت و گو با خانم رنوفی نویسنده آن شد.

شما در پایان خاطرات خود، آنجا که از ملاقات پنهان با مادرتان یاد می کنید، به گلابه او اشاره دارید که چرا چند کتاب درباره بهائیت به رشته تحریر درآورده اید. عنوان و موضوع این کتاب ها که پیش از خاطرات منتشر شده اند، چیست؟

قبل از خاطرات، سه کتاب به نام های «نامه ای به برادرم»، «چرا مسلمان شدم» و «مسلخ عشق» نوشتم. نامه ای به برادرم خطاب به یکی از برادرانم است که در خارج از کشور زندگی می کند و در آن درباره پرسش هایی سخن گفته ام که درباره بهائیت وجود دارد و باید جواب داده شود و البته تا امروز هیچ جوابی از سوی بهائیان به آن داده نشده است. دو کتاب دیگر هم به همین ترتیب درباره بهائیت، دلایل مسلمان شدن من و فریبکاری رهبران بهایی است.

کدام یک از کتاب هایتان با استقبال بیشتری از سوی مخاطبان روبه رو شده است؟

کتاب «سایه شوم» چون در روزنامه کیهان هم چاپ شد، مخاطبان زیادی را جذب کرده، اما به نظر خودم، کتاب «مسلخ عشق» قوی تر است و می توانست بهتر شناخته شود. این کتاب در قالب رمان نوشته شده و به زندگی و آداب و رسوم و روابط و تشکیلات جامعه بهائیت می پردازد.

آیا کتاب های شما در بین بهائیان نیز خواننده دارد؟

فکر می کنم بیشتر بهائیان کتاب های مرا می خوانند. خصوصاً جوان هایشان با تمام منعی که از سوی تشکیلات وجود دارد، از این کتاب ها استقبال کرده اند. مدتی پیش نامه ای از یک جوان بهایی در اصفهان به دستم رسید که نوشته بود بهائیان به شدت دنبال کتاب های شما هستند و من خودم به زحمت نسخه ای از آن را پیدا کرده ام. این جوان نوشته بود

که به پارک می رود و کتاب هایم را مخفیانه دور از چشم دیگر بهائیان می خواند و تاکید کرده بود که مطالب مندرج در آنها تاثیر گذار بوده است. او خواسته بود که کتاب های بیشتری را در این باره منتشر کنم.

شما در خاطرات خود، هیچ اشاره ای به زمان وقوع رویدادها ندارید و خواننده نمی تواند از این طریق بفهمد که حوادث زندگی شما در کدام بستر سیاسی و اجتماعی اتفاق افتاده است. چرا؟

راستش را بخواهید، من در آن زمان کودک بودم و تحلیلی از اوضاع سیاسی و اجتماعی نداشتم و هر چه خانواده بهایی ام می گفتند، همان ها را می پذیرفتم و الان تصویری از اوضاع جامعه در آن دوره ندارم.

مقصود من اشاره مستقیم شما به شرایط سیاسی و

اجتماعی نبود. همین قدر که بگویم فلان حادثه در زمان جنگ اتفاق یا مثلاً در سال ۱۳۷۲ بود، خواننده می تواند آن را با شرایط جامعه در آن سال ها مطابقت دهد.

بله، این مشکلی است که وجود دارد هر چند من هم یک نویسنده حرفه ای نیستم اما شاید بشود در چاپ های بعدی این نقیصه را رفع کرد.

آیا افرادی که از بهائیت تبری جسته اند و معمولاً تحت فشار خانواده های بهایی خود و تشکیلات قرار دارند، متقابلاً تشکیلات و جمعی برای خود به وجود آورده اند؟

متأسفانه خیر. به هیچ عنوان چنین تشکیلاتی نداریم. فقط یک بار در همدان از طرف یکی از ارگان ها، عده ای از بازگشتگان بهائیت دعوت شدند و من

برای آنها سخنرانی کردم. در واقع من اولین کسی هستم که در چند دهه گذشته به عنوان یک بهایی مسلمان شده در رد این آیین کتاب هایی را نوشته ام. در همان اوایل کار بهائیت سه نفر به نام های آقایان آیتی، صبحی و نیکو که از مبلغان بهائیت بودند، مسلمان شدند و مطالبی را نوشتند، اما بعد از آنها دیگر هیچ کس کتابی ننوشت.

فکر می کنید علت چیست؟

دلایل زیادی دارد. یکی این است که تشکیلات بهایی، اعضای خود را از دوران کودکی در یک حالت رعب و وحشت عجیب نگه می دارد و مرتباً به آنها القا می کند که اگر از بهائیت جدا شوید یا علیه آن مطلبی بنویسید، عذاب الهی به شما نازل می شود و این از

کودکی ذره ذره وارد وجود بهائیان می شود. از طرف دیگر خیلی از کسانی که از بهائیت خارج شده اند، اهل قلم نبوده اند یا می ترسیده اند که از طرف خانواده طرد بشوند. در عین حال اساساً تعداد بهائیان آنقدر زیاد نیست که به تبع، تعداد جداشدگان هم زیاد باشد و از این عده کم تعداد زیادی بخواهند خاطرات خود را بنویسند.

حال که صحبت از تعداد بهائیان به میان آمد، بفرمایید که پراکندگی آنها در سطح کشور چگونه است؟

ببینید یکی از ترندهای بهائیان این است که همه جا حضور داشته باشند. این افراد خصوصاً در روستاها کسانی را به عنوان مبلغ اعزام می کنند. بهائیان تعدادشان در سراسر کشور بیش از پنج تا شش هزار نفر نیست. طرفداران فرقه ضاله بهائیت از نظر طبقه اجتماعی و اقتصادی چه جایگاهی دارند؟

آنها در این باره دو نظریه مختلف دارند. از طرفی ثروتمندان را مورد خطاب قرار می دهند تا از ثروتشان استفاده کنند. از طرف دیگر هم به سمت افرادی می روند که معلومات زیادی درباره اسلام ندارند و خیلی ساده دل هستند. به همین خاطر روستاها یکی از جوامع هدف آنهاست.

کتاب جدیدی هم در دست انتشار دارید؟

بله، کتاب «فریب رانوشته ام که مربوط به فریبکاری بهائیان در جذب دیگران یا برخورد با اعضای جامعه بهایی است. این کتاب آماده چاپ است و الان به صورت پاورقی در مجله زن روز چاپ می شود. کتاب دیگرم، هزار پرسش و پاسخ نام دارد که به بررسی اصول بهائیت می پردازد. کار نوشتن این کتاب پایان یافته اما به گمانم انتشار آن مدتی طول بکشد.

نگاهی به میراث مخطوط و اسناد تاریخی در کتابخانه میرزا محمد کاظمینی

دستاورد بزرگ، تاریخ سترگ

را به منصفه ظهور رسانده اند.

کتابخانه آقای میرزا محمد کاظمینی در شهر یزد نمونه ای از این خدمات شایان به شمار می آید و نامبرده توانسته است با تلاش بسیار، بیش از شش هزار سند تاریخی اعم از فرمان های حکومتی، وقف نامه ها، نکاح نامه ها، بیع نامه ها، صلح نامه ها و... را گرد آورد اما به این میزان بسنده نکرده و به اهتمام آقایان سید جعفر و سید صادق حسینی اشکوری به انتشار فهرست نسخه های خطی خود و نیز تصویر منتخبی از آنها اقدام کرده است.

آنچه تاکنون از این اسناد با همکاری بنیاد فرهنگی ریحانه الرسول یزد به زیور طبع آراسته شده، عبارت است از: فهرست نسخه های خطی کتابخانه میرزا محمد کاظمینی در دو دفتر، مراسلات (منتخبی از اسناد کتابخانه میرزا محمد کاظمینی در یک دفتر، مجموعه اسناد کتابخانه میرزا محمد کاظمینی (دفتر اول)، نامه های تاجران؛ منتخبی از اسناد و کتابخانه میرزا محمد کاظمینی در یک دفتر.

حجت الاسلام والمسلمین حاج سید محمد کاظم مدرسی، استاد حوزه های علمیه قم و یزد و مدیر مدرسه علمیه مصلی، نسخه های خطی کتابخانه میرزا محمد کاظمینی را این گونه وصف می کند: برخی نسخه های خطی این مجموعه در گروه نسخه های خطی ممتاز و منحصر به فرد به شمار می آید. مثل قرآن مجید از سده ششم (هجری قمری)، دیوان حافظ سفارش سلطان حسین بایقرا از قرن دهم، سبجه الابرا

مجموع ۵۵۰ نسخه خطی توصیف شده است. در دفترهای مربوط به اسناد، برخلاف رویه معمول مراکز اسنادی، به جای صورت باز نویسی شده اسناد، تصویر تمام آنها ارائه شده است.

به هر روی در دفتر مراسلات اسناد کتابخانه میرزا محمد کاظمینی، تصویر ۲۱۳ سند شامل نامه های خصوصی، عریضه، وصیت نامه، استفتاء شرعی، روزنامه، احضاریه و... منتشر شده که برای آگاهی از تاریخ اجتماعی ایران در سده سیزدهم هجری قمری (دوره قاجار) حائز اهمیت است.

دفتر مجموعه اسناد نیز هم از حیث تاریخ اجتماعی و هم از دید تاریخ سیاسی پراهمیت است؛ زیرا در آن بسیاری از فرمان های شاهی و بیع نامه ها و شیوه حل و فصل دعوی از سوی حکمرانان وقت دیده می شود. این اسناد نیز تماماً مربوط به عصر قاجار (سده ۱۳ هـ. ق) هستند.

در دفتر بعدی که اختصاص به نامه های تاجران دارد، مخاطب با اسناد مهمی از تاریخی اجتماعی و اقتصادی اواخر دوره قاجار و اوایل دوره پهلوی (نیمه اول سده ۱۴ هـ. ق) آشنا می شود. در این دفتر انواع صلح نامه، اجاره نامه، وقف نامه، نامه های تجاری و منشآت به چشم می خورد. بی شک اطلاعات این دفتر و دفاتر مشابه که پیش تر توسط دیگران به چاپ رسیده یا منتشر خواهد شد، آگاهی های دقیقی از اوضاع و احوال اقتصادی و اجتماعی و روابط تجاری مردم در دوران پس از مشروطیت به دست می دهد.

مجموعه اسناد کتابخانه میرزا محمد کاظمینی که بخشی از آن با همکاری بنیاد ریحانه الرسول یزد آماده انتشار شده، توسط مجمع ذخایر اسلامی قم در اختیار علاقه مندان میراث مکتوب و مخطوط ایران قرار گرفته است.

«فیزیولوژی و تغذیه ورزشی» به دانشگاه‌ها می‌رود

پذیرایی با اکسیژن

همان‌طور که رشته‌های ورزشی به سرعت تخصصی می‌شوند و بسط و گسترش می‌یابند، نیاز به منابعی جامع و کامل در حوزه‌های تخصصی ورزشی نیز افزایش پیدا می‌کند.

از جمله زمینه‌هایی که ورزش در آن رشد زیادی داشته موضوعات مرتبط با حوزه پزشکی است. امروزه آثار متنوعی در زمینه پزشکی ورزشی منتشر شده که حاوی اطلاعات سودمند و کارآمدی هم هست. گاهی اوقات آنقدر منابع موجود در این زمینه‌ها زیاد است که مخاطبان برای در اختیار داشتن یک منبع جامع و کامل که برآورده کننده تمامی نیازهای آنان باشد دچار سردرگمی می‌شوند. از جمله این موضوعات، مبحث فیزیولوژی و تغذیه ورزشی است. در کشور ما نیز دانشجویان رشته تربیت بدنی و ورزش برای دستیابی به اطلاعات حوزه فیزیولوژی و تغذیه ورزشی مجبور هستند کتاب‌های متعددی را مطالعه کنند. یکی از دانشجویان دکترای ورزشی دانشگاه تربیت مدرس به نام عبدالحمین پرتو با همکاری دکتر اصغر توفیقی (عضو هیئت علمی دانشگاه ارومیه) و لیلا انوشه (کارشناس ارشد فیزیولوژی ورزشی) کتابی را با عنوان «فیزیولوژی و تغذیه ورزشی» به رشته تحریر درآورده و مدعی است که این کتاب می‌تواند منبع کاملی برای دانشجویان و علاقه‌مندان به این موضوعات باشد و آنان را از سردرگمی بیرون بیاورد. پرتو درباره نگارش این کتاب می‌گوید: بعد از چند سال تدریس در کلاس‌های کنکور کارشناسی ارشد و واحدهای درسی فیزیولوژی کارشناسی و مواجه شدن با این سوال دانشجویان که بهترین منبع برای آزمون کارشناسی ارشد کدام است، به این فکر افتادم که مجموعه‌ای جمع‌آوری کنم تا مشکلات دانشجویان را به حداقل برساند.

وی می‌افزاید: «به محض روبه‌رو شدن با پیشنهاد انتشارات مبنی بر تهیه چنین کتابی آن را پذیرفتم و با همکاری دوستانی اقدام به جمع‌آوری و تدوین این مجموعه کردم.

پرتو در ادامه صریح‌تر صحبت می‌کند و می‌گوید: ابتدا فکر نمی‌کردم این کار تا این حد مشکل باشد که مجبور شوم تعطیلات نوروز ۸۷ را با کار کردن بر روی این مجموعه بگذرانم.

در کتاب «فیزیولوژی و تغذیه ورزشی» ۱۶ فصل از سرفصل‌های درسی تغذیه ورزشی و فیزیولوژی و یک فصل سوالات آزمون‌های کارشناسی ارشد سال‌های ۱۳۸۳ تا ۱۳۸۶ دانشگاه‌های دولتی و دانشگاه آزاد به همراه یک پیوست آورده شده است.

این استاد دانشگاه مبحث تغذیه را به صورت تخصصی بررسی می‌کند و قبل از هر چیز به تشریح

پاسخ این سوال می‌پردازد که منابع غذایی تولیدکننده ATP چیست زیرا تمام مواد انرژی‌زا برای بدن ابتدا به شکل ATP درمی‌آیند تا از انرژی ناشی از تجزیه آن برای فعالیت‌های سلولی استفاده شود.

به همین دلیل در این فصل تغذیه در دو فصل ابتدایی و انتهایی کتاب بررسی می‌شود. مخاطب کتاب در فصل اول با منابع انرژی آشنا می‌شود، زیرا به عقیده مولف کسب اطلاعات کافی از منابع غذایی بسیار ضروری است.

کربوهیدرات‌ها و نقش آنها در بدن، چربی‌ها و پروتئین‌ها همراه با موضوعاتی چون کاتابولیسم و آنابولیسم از جمله موضوعات مطرح شده در بخش تغذیه است.

پرتو در فصل دوم کتاب به سراغ مبحث «دستگاه‌های انرژی» می‌رود و شناخت سیستم‌های انرژی را از مباحث مهم فیزیولوژی می‌داند.

بنابر نوشته‌های پرتو، سیستم‌ها یا دستگاه‌های تولید انرژی در بدن عبارتند از: دستگاه فسفاژن، دستگاه گلیکولیتیک و دستگاه هوازی که در این بخش کاملاً توضیح داده می‌شود.

بازگشت به حالت اولیه که عنوان فصل سوم کتاب را به خود اختصاص داده است، از جمله مباحث مهم در دنیای ورزش است؛ موضوعی که برخی مربیان ورزشی به صورت تجربی و برخی از متخصصان پزشکی ورزشی با عملی‌که‌داران و مربیان ورزشکاران می‌آیند تا بدن آنها را به حالت اولیه قبل از تمرین یا سایر فعالیت‌های بدنی برگردانند.

کسر یا کمبود اکسیژن، از جمله موضوعات مهم این فصل است. به عقیده پرتو به مدت زمانی که سطح اکسیژن مصرفی بدن کمتر از حدی است که بتواند همه ATP‌های مورد نیاز را در تمرین معینی برآورده سازد کسر اکسیژن می‌گویند، البته نویسنده در ادامه این فصل موضوعاتی چون وام اکسیژن نیز اشاره می‌کند و حتی مفاهیم جدید وام اکسیژن را ارائه می‌دهد.

این نویسنده فصل چهارم را با همکاری لیلا انوشه به رشته تحریر درآورده است و پس از تشریح دستگاه عصبی بدن، وظایف این دستگاه را نیز بیان می‌کند و در فصل پنجم بافت عضلانی را به طور مفصل تشریح می‌کند.

فصل ششم این کتاب به سازگاری عصبی - عضلانی می‌پردازد و در فصل هفتم موضوع مهمی

به نام خستگی مطرح می‌شود و علل ایجاد خستگی عضلانی، عصبی و ... تفسیر می‌شود.

از جمله مباحث مهم در تغذیه ورزشی چگونگی اندازه‌گیری انرژی بدن ورزشکاران است؛ موضوعی در فصل هشتم تشریح می‌شود. پس از فصل دهم که به موضوعات مربوط به میزان اکسیژن مصرفی در بدن می‌پردازد، در فصل یازدهم عملکرد قلبی عروقی در ورزش بیان می‌شود.

پرتو در این فصل با کمک دکتر توفیقی کارهای مهم دستگاه قلبی عروقی یعنی تحویل، دفع، انتقال، نگهداری و پیشگیری را تشریح می‌کند و در فصل دوازدهم موضوعی به نام سیگنالینگ سلولی و هورمون‌ها، در فصل سیزدهم تنظیم دما و فعالیت بدنی، در فصل چهاردهم فعالیت ورزشی در ارتفاع، در فصل پانزدهم و در فصل شانزدهم موضوعی به نام بیش‌تمرینی و بی‌تمرینی مطرح می‌شود. در پایان این کتاب نیز آزمون‌های کارشناسی ارشد آورده شده است.

چاپ اول کتاب فیزیولوژی و تغذیه ورزشی با تلاش گروه تربیت بدنی کاشفان از سوی انتشارات نور در شمارگان ۱۰۰۰ نسخه و قیمت ۶۰۰۰ تومان منتشر شده است.

معرفی کتاب

دریبل از روی کتاب

فوتبال بدون شک پرطرفدارترین رشته ورزشی جهان است و تعداد افرادی که به این ورزش می‌پردازند - هم به صورت حرفه‌ای و هم به صورت آماتور - در سطح جهان بسیار زیاد است. برخی از افراد به ویژه نوجوانان و نونهالان علاقه‌مند به فوتبال همواره به دنبال پاسخ این سوال می‌گردند که چگونه می‌توان بازیکن خوبی در عرصه فوتبال بود و آینده‌ای درخشان داشت، به همین دلیل عده زیادی جذب کلاس‌های آموزش فوتبال می‌شوند؛ کلاس‌هایی که گاهی مفید نخواهد بود.

در این میان کتاب‌هایی منتشر شده است که به آموزش فنون فوتبال می‌پردازد. از جمله این کتاب‌ها می‌توان به کتاب «فوتبال؛ مهارت‌ها و تاکتیک‌ها» اثر تیم ادوارد اشاره کرد که ابراهیم علی دوست قهفرخی آن را به زبان فارسی برگردانده است. البته این کتاب را ادوارد بر اساس تجربیات و دانش فوتبال هری ردنپ یکی از مربیان نامدار فوتبال لیگ برتر انگلیس به رشته تحریر درآورده است. در این کتاب علاوه بر آموزش مهارت‌های اساسی فوتبال، بسیاری از نکات کلیدی و مهم این رشته ورزشی شرح داده شده است. ضمن این که این اثر حاوی مطالبی درباره تاکتیک‌ها و شیوه‌های تهاجمی و تدافعی رایج در فوتبال است.

مترجم کتاب سعی کرده است نثری روان را به زبان فارسی ارائه کند تا مطالب فنی این اثر، برای مخاطبان کاملاً کاربردی شود. هری ردنپ در مقدمه این کتاب با اشاره به سرنوشت بازیکنان بزرگی چون جورج بست و کوین کیگان که نه بر اساس استعداد ذاتی بلکه بر مبنای تلاش زیاد، به بالاترین سطح فوتبال جهان رسیده‌اند،

می‌نویسد: شما توانایی‌های ذاتی بسیاری داشته باشید، یا نه نیازمند تمرین سخت و کار شدید هستید و زمانی که یک مهارت را کامل کردید، باید تا وقتی که برایتان عادی شود، روی آن کار کنید. فکر می‌کنید دیوید بکهام به خاطر چه چیزی بعد از تمرین در زمین می‌ماند و دروازه را با ضربات آزاد رعد آسایش پراز توپ می‌کرد؟ کتاب «فوتبال؛ مهارت‌ها و تاکتیک‌ها» از دو بخش مهارت‌ها و تاکتیک‌ها تشکیل شده است. در بخش مهارت‌ها، موضوعاتی چون تمرینات آمادگی، ضربه زدن به توپ، پاسکاری، کنترل توپ، شوت زدن، ضربات سر، چرخش و دریبل، دفاع کردن و تکل، دروازه بان و مهارت‌های پیشرفته تشکیل شده است. در فصل دوم نیز تاکتیک‌هایی چون ضربات شروع مجدد، سیستم‌ها و آرایش‌ها و تاکتیک‌های پیشرفته آورده شده است هر چند تصاویر و طرح‌های موجود در این کتاب نیز به یادگیری بهتر مخاطبان آن کمک می‌کند. چاپ اول کتاب «فوتبال؛ مهارت‌ها و تاکتیک‌ها» اخیراً از سوی نشر بامداد کتاب در شمارگان ۳۰۰۰ نسخه و قیمت ۲۰۰۰ تومان منتشر شده است.

زهره نیلی

مجید شفیعی در «ماه پیشانی قصه ما» می گوید

پرواز به روشنایی

که معنویات را فراموش کرده و از صبح تا شب، به دنبال مادیات است؛ پدری که از یک سو، آویخته به تمام سنت ها، قراردادهای ظاهری و خرافات است و از سوی دیگر، همه ارزش های دنیای قدیم را فراموش کرده و در پی رسیدن به ظاهر زندگی خود است.

نویسنده در این داستان کوشیده تا از یک سو در دنیای خیال و رویا غرق نشود و از سوی دیگر، خود را به نشانه های دنیای جدید پرتاب نکند و به عبارتی گذشته و حال را به یکدیگر پیوند زده است.

شفیعی از غول مهربانی سخن گفته که یک روز آرزوها را برآورده می کرده و به ماه پیشانی، طلا و ماه روی پیشانی اش را بخشیده بوده و امروز جادو شده و به شکل غول بی رحم و بدشکلی درآمده؛ غولی که در آب رودخانه، آب جادو می ریزد و همه چیز را جادو می کند.

نویسنده در پاسخ به این که چرا بدی را با بدی پاسخ گفته اید، می گوید: «همواره برای رسیدن به خیر، نمی توان از دالان خوبی ها گذشت بلکه همه چیز با ضد آن شناخته می شود. انسان با شناختن بدی ها می تواند از آنها عبور کند. همان گونه که ماه پیشانی تا زمانی که جسم، روح و فلسفه زندگی خود را شناخت، نتوانست به نجات موجودات دیگر بپردازد.»

شفیعی در این داستان کوشیده تا بارقه ای از امید و روشنی را به آدمیان نشان دهد و به آنها بگوید که آدمیان با ایثار و از خودگذشتگی که این روزها کم رنگ شده، می توانند بسیاری چیزها دست یابند. او خواسته تا به خوانندگان بگوید که جهان به سمت نور و رستگاری در حرکت است و این همان ویژگی مشترکی است که تمامی افسانه ها و اسطوره ها بر آن تکیه دارند: آب رودخانه ها به جریان افتادند و چشمه ها دوباره از زمین جوشیدند. درختان سبز شدند و دشت دوباره مثل قدیم شاداب و سرزنده شد. پری آب ها، ماه پیشانی را تا چشمه قصه ها برد. گاو پیشانی سفید و غول چراغ جادو هم بودند. دوباره همان نور آبی رنگ، همه آنها را پوشاند و با خود برد و همگی به داخل چشمه رفتند. پری آب ها، دوباره به دریاچه بازگشت.

«ماه پیشانی قصه ما» با تصاویر پژمان رحیمی زاده از انتشارات منادی تربیت در ۵۰۰۰ نسخه و به قیمت ۳۰۰۰ تومان منتشر شده است.

شکوفای کردن من کودکان هستند و به رشد درونی کودکان کمک می کنند و رشد می دهند برخلاف اسطوره ها که با آبرمن سروکار دارند و از بایدها و نبایدها سخن می گویند.

داستان «ماه پیشانی قصه ما» برای گروه سنی ۷ و ۸ ساله نوشته شده؛ آن هم از زبان نویسنده ای که به گروه سنی اعتقاد بسیاری دارد و معتقد است: «کودکان و شاعران، جهان را جاندار می دانند و پیوسته با تمام هستی در گفت و گو هستند. در تصور آنها همه چیز جاندار است و درخت و گل و سبزه، سخن می گویند.»

شفیعی در این داستان از نامادری سخن گفته که ماه پیشانی را بسیار آزار می دهد: «ماه پیشانی خسته بود. تمام بدنش دردمی کرد. نای راه رفتن نداشت. نامادری اش با او بد رفتاری می کرد. هر روز از او کارهای سخت می کشید و همیشه از او گله می کرد که عرضه انجام دادن هیچ کاری را ندارد...»

در حقیقت نویسنده، تمام کهن الگوها را در این باز آفرینی تازه، کنار نگذاشته و در عین حال که کوشیده سخن نوی بیابورد، چارچوب ها را رعایت کرده تا خواننده، داستانش را بپذیرد و باور کند.

پدر ماه پیشانی، نماد انسان معاصر است؛ انسانی

آرزویی را برآورده کند، گاو پیشانی سفیدی که شفیعی تصویر کرده آنقدر لاغر و نحیف است که حتی به درد سر بریدن هم نمی خورد؛ گاو که یک کبودی بزرگ روی پیشانی اش است و به جای شیر و عسل از شاخش، آب بدمزه و زهر بیرون می زند. شفیعی بر این باور است که او با توجه به گذشت زمان، تغییر شرایط و... به باز آفرینی افسانه ماه پیشانی پرداخته است و این امکان، یکی از ویژگی های مثبت افسانه هاست، به این معنی که هر شخص

بر اساس دید و نوع نگاه خود می تواند به خوانش افسانه ها و قصه های عامیانه بپردازد. در حقیقت افسانه ها، آینه ای هستند که عین القضاة از آن سخن گفته؛ آینده ای که هر شخص، می تواند تصویر خود را بی کم و کاست در آن ببیند. نویسنده در این داستان آگاهی را رمز نجات و پیروزی دانسته است: «ماه پیشانی گفت، الان فهمیدم این داغ کبود روی پیشانی ام از کجا آمده است! چه ماه درخشانی روی پیشانی ام بود! الان باید چه کار کرد؟ چه کاری از دست ما برمی آید؟»

شفیعی، قصه را نخستین آموزگار کودک می داند و می گوید: «با زبان مستقیم، نمی توان چیزی را به بچه ها آموزش داد و افسانه ها، وسیله خوبی برای

ماه پیشانی، دیگر ماه پیشانی نبود. به جای ماه روی پیشانی اش کبودی بزرگی چسبیده بود. وقتی به جنگل می رفت تا از چاه آب بکشد، جلوی پایش را هم نمی توانست ببیند. همه می گفتند: ماه پیشانی را یک جادوگر نفرین کرده است.»

مجید شفیعی در «ماه پیشانی قصه ما» به روایتی تازه از این افسانه کهن دست یافته است؛ افسانه ای که نویسنده آن را تبلور ناخودآگاه جمعی بشر می داند و درباره آن می گوید: «افسانه ها، از جمله قصه ماه پیشانی، تمام آرزوها و خواسته های پیدا و پنهان بشر را بازمی نمایند و از امیال سرکوب شده او سخن می گویند. همچنین افسانه ها، برخلاف اساطیر که بیشتر به ارتباط خدایان روزگاران کهن با یکدیگر توجه می کنند، به مسائل زمینی پرداخته و با روح و روان انسان ها سروکار دارند.»

نویسنده بر این باور است که آنچه در طول قرون دلخواه بشر بوده در افسانه ها متجلی شده و انسان با مطالعه این داستان های شیرین و جذاب می تواند به نیازها و خواسته های انسان اولیه پی ببرد و به تحلیل روانکاوانه انسان بپردازد.

داستان با تغییر و دگرگونی آغاز می شود حتی نخستین جمله کتاب از این دگرگونی با ما سخن می گوید: «ماه پیشانی، دیگر ماه پیشانی نبود...» چراکه نویسنده معتقد است: «هر چیز، کانال خاص خود را دارد و طبق گفته گادامر، هر چیزی را باید در افق زمانی خود تفسیر کرد، از این رو در این کتاب به بازخوانی قصه ماه پیشانی پرداخته شده است.»

وی افسانه ها را متون بازی می داند که می توان در هر مکان و زمانی به خواندن آنها پرداخت و برداشت های متفاوتی از هر کدام ارائه داد. او معتقد است: «راز ماندگاری افسانه ها نیز در همین نکته نهفته است.»

شفیعی باز آفرینی افسانه ها و اسطوره ها را برتر از باز نویسی آنها می داند و می گوید: «خلافت نویسنده در باز نویسی متون نقشی ندارد و او تنها به روان کردن عبارات و جمله ها می پردازد اما باز آفرینی، ذهنیات نویسنده، ناخودآگاه به کار می آید و توان فکری و قدرت تخیل او می تواند نقش بسزایی در باز آفرینی افسانه ها داشته باشد.»

در ماه پیشانی قصه ما نویسنده از مرغ تخم طلائی سخن گفته که مرده، غول چراغ جادو بیمار شده و پیوسته سرفه می کند؛ غولی که دیگر نمی تواند هیچ

معرفی کتاب

سفر به سرزمین ناشناخته

در تاریکی شب، هنگامی که به آسمان تاریک و قیرگون نگاه می کنید، در واقع عمق فضا و جهان هستی را می بینید. به گمان نیاکان نخستین ما، جهان از ستارگانی که آسمان را جارو می کنند (ستاره های دنباله دار) و ستارگانی که فرو می افتند ساخته شده بود که این تصور رازآلود، آنها را به وحشت می انداخت.

«فضا»، عنوان یکی از مجلدات مجموعه کتاب های «علم در قرن ۲۱» است که می کوشد نوجوانان علاقه مند را با دنیای پر رمز و راز ستارگان و سیاره ها آشنا کند. آن گونه که در مقدمه این کتاب آمده نخستین بار نزدیک به پنج هزار سال پیش، کاهنان آموزش دیده نخستین تمدن های خاورمیانه مانند تمدن مصر و بابل، به بررسی روشمند آسمان پرستاره

در سطح کره ماه و رفتن آنان به مریخ، سیاره سرخ هستیم. کتاب حاضر، بخش های مختلفی را دربر گرفته که از آن میان می توان به «خورشید، ماه و زمین»، «سیاره ها، کهکشان ها، کیهان، زندگی در فضا، گوش ها و چشم های جدید، تلسکوپ ها در فضا، سفینه های کاوشگر دورپیما، ماهواره ها و موشک ها، فضاپیماها، زندگی در فضا، پزشکی فضایی، ایستگاه های فضایی و ساختن پایگاه اشاره کرد.

«واژه نامه» و توضیح واژه هایی چون «ستاره نوترونی، راهپیمایی فضایی، پرتابگر، رادیو تلسکوپ و...» همچنین فهرست نمایه از دیگر مواردی است که در این کتاب با مطالعه کتاب «فضا» می توان دریافت که ستارگان، چگونه و کجا متولد می شوند، هدایت کاوشگرهای دورپیما به چه صورت است و...

انرژی، مواد جدید، پزشکی، ارتباطات، حمل و نقل، الکترونیک و ژنتیک، دیگر مجلدات مجموعه کتاب های «علم در قرن ۲۱» را تشکیل می دهند که به گستره علم، ارتباط بین علم و فناوری و تاثیر دانش بر جهان امروز می پردازند. واژه نامه و نمایه پایان هر کتاب نیز، امکان درک بهتر و دسترسی آسان تر به مفاهیم کلیدی را فراهم می آورد.

گشت وگذار در بخش کودک و نوجوان کتابخانه ملی

رویای کودکان جهان در کتابخانه ایرانی

وارد حیات کتابخانه ملی می شوی، به حوض سنگی که رسیدی، کافی است به سالن سمت چپ نگاه کنی و به دنیایی پر از رنگ و نور راه پیدا کنی. اینجا بخش کودک و نوجوان کتابخانه ملی است که با بیش از ۶۰۰ هزار عنوان کتاب کودک، غنی ترین کتابخانه نمونه در حوزه کودک و نوجوان کشور است.

همه کس و همه چیز آشناست. آنها که دوستان داری و کودکی ات را با کتاب هایشان، سپری کرده ای دور تا دور فضای هشت ضلعی طبقه همکف بخش کودک و نوجوان کتابخانه ملی نشسته اند و از درون قاب های بدون شیشه به تو لبخند می زنند؛ سالن را با میزها و صندلی های کوچک کتابخانه ای پر کرده اند و در دو سوی راه پله تندیس یک دختر و سه خردسال که از برنز ساخته شده اند، آرام و بی دغدغه نشسته اند و کتاب می خوانند.

کتاب های مرجع کودک و نوجوان که در اختیار پژوهشگران و علاقه مندان به ادبیات این گروه سنی قرار می گیرد نیز گوشه ای از سالن کودک و نوجوان را به خود اختصاص داده و در بخش دیگری از کتابخانه نوارهای کاست و لوح های فشرده شعر و قصه کودکان، کتاب های بریل برای کودکان و نوجوانان نابینا، تازه ترین کتاب های لاتین و ... به چشم می خورد.

بیش از ۶۰۰ هزار عنوان کتاب کودک و نوجوان برای رده سنی ۱۴ تا ۱۷ سال در این بخش از کتابخانه ملی وجود دارد و کودکان و نوجوان می توانند بعضی کتاب ها را خود بچینند و ببینند و برای یافتن برخی دیگر از رایانه کمک بگیرند و از راهنمایی کتابداران بهره مند شوند.

بهمن ماه سال ۱۳۸۵، بخش کودک و نوجوان کتابخانه ملی، فعالیت خود را آغاز کرد. این بخش از آن زمان تاکنون کوشیده به استانداردهای بین المللی نزدیک شود و بتواند الگویی از یک کتابخانه استاندارد کودک و نوجوان را به دیگر کتابخانه ها ارائه کند.

شورای کودکان و نوجوانان از آن زمان تاکنون از بخش های فعال کتابخانه ملی به شمار می رفته است. اعضای این شورا، به گردآوری و مطالعه کاتالوگ ها و پروشورهای که در ارتباط با کتاب های غیر فارسی در جهان منتشر می شود می پردازند و کتاب های برگزیده را شناسایی و برای خریداری به کتابخانه ملی معرفی می کنند.

مصطفی رحماندوست مسئول بخش کودک و نوجوان کتابخانه ملی از راه اندازی بخش کتاب های خارجی کودک و نوجوان خبر می دهد و می گوید: در این بخش، علاوه بر ارائه بهترین آثار کشورهای مختلف نظیر انگلیس، ایتالیا، فرانسه، آلمان و ... بخشی از کتاب های ترجمه نشده خانه ترجمه که پیش تر با همت حسین ابراهیمی (الوند) راه اندازی شده بود برای ترجمه و پژوهش در اختیار علاقه مندان قرار می گیرد.

وی هدف از تاسیس این بخش را شناسایی مترجمان با جدیدترین آثار دنیا می داند و معتقد است: این بخش که از ۲۵ شهریورماه کار خود را آغاز می کند، مترجمان را با آثار برگزیده دنیا در حوزه کودک و نوجوان آشنا می کند و کتاب هایی که در جشنواره های بین المللی چون هانس کریستین اندرسن، نوما، براتیسلاوا و ... شرکت کرده و به عنوان آثار برگزیده شناخته شده اند را در اختیار مترجمان قرار دهد.

وی در پاسخ به این پرسش که مترجمان از چه طریقی می توانند از کتاب های خارجی موجود در بخش کودک و نوجوان کتابخانه ملی برای ترجمه استفاده کنند می گوید: چون بنابر قانون کتابخانه ملی نمی توان هیچ نسخه ای را از این کتابخانه خارج کرد، می توانیم مقدماتی را فراهم آوریم که کتاب ها در اختیار مترجمان قرار گیرد.

مسئول بخش کودک و نوجوان کتابخانه ملی معتقد است: گزیده آثار منتشر شده در جهان، شاید به کار مخاطبان کودک و نوجوان این کتابخانه نیاید اما پژوهشگران این حوزه و دانشجویان کارشناسی ارشد در رشته های مرتبط، مسلماً به این آثار نیاز دارند.

او با اشاره به این که کتاب های داخلی کودک و نوجوان نیازی به گزینش ندارند می گوید: از آنجا که بنا بر قانون و اسپاری، دو نسخه از کتاب های منتشر شده در کل کشور در اختیار کتابخانه ملی قرار می گیرد و کتاب های کودک و نوجوان هم، جزئی از آن است نیازی به انتخاب و خرید این گونه آثار باقی نمی ماند.

دسترسی کودکان به کتابخانه را

آسان کنیم

رفت و آمد بچه ها به کتابخانه ملی بسیار دشوار است و این مسئله بزرگ ترین مشکل کتابخانه ملی است.

اسدالله شعبانی، شاعر و نویسنده کودک و نوجوان، کتابخانه ملی را کتابخانه ای مجهز با سالن های مطالعه خوب معرفی می کند و می گوید: کتابخانه ملی یکی از بهترین کتابخانه های تهران است اما اگر مسئولان بتوانند تدابیری برای رفت و آمد بچه ها و دسترسی آسان آنها به کتاب های موجود در کتابخانه در نظر بگیرند، به رشد و گسترش فرهنگ کتابخوانی در کشور کمک بسیاری

این بخش، کتاب هایی را که در جشنواره های بین المللی چون هانس کریستین اندرسن، نوما، براتیسلاوا و ... شرکت کرده و به عنوان آثار برگزیده شناخته شده اند، در اختیار مترجمان قرار می دهد

کرده اند. همچنین بهتر است، چینش کتاب ها سرسامانی یابد و راهنمایان که با کتاب های کودک و نوجوان آشنا هستند در کتابخانه حضور یابند و بچه ها را در انتخاب کتاب یاری دهند.

وی با اشاره به این که راه اندازی بخش کتاب های کودک و نوجوان کتابخانه ملی، اقدامی مثبت و ضروری است می افزاید: بیش از این زنده یاد حسین الوند با راه اندازی خانه ترجمه، مجموعه ای از کتاب های خوب منتشر شده را گردآوری کرده بود تا در اختیار مترجمان قرار دهد، اما با درگذشت الوند و فعالیت نکردن این مرکز، ضرورت وجود مکانی که آثار برگزیده کودک و نوجوان را جمع آوری و به مترجمان معرفی کند، احساس می شد.

مدیر نشر توکا، معتقد است: کتابخانه ملی باید کتاب های کودک و نوجوان را در اختیار مترجمان قرار دهد تا آنان براساس سلیقه و پسند خود، کتاب را انتخاب و به ترجمه آن پردازند نه این که گزینش ها سلیقه ای و در پشت درهای بسته انجام شود.

ضرورت توجه به کتاب های نظری کودک

کتابخانه ملی با راه اندازی بخش کتاب های خارجی کودک و نوجوان می تواند به ترجمه و انتشار کتاب های نظری در این حوزه توجه بیشتری کند.

شهرام اقبال زاده، مترجم و منتقد کودک و نوجوان، با اشاره به فقر پژوهشی در همه حوزه های ادبی از جمله ادبیات کودک و نوجوان می گوید: بخش کودک و نوجوان کتابخانه ملی از یک سو می تواند به عنوان یک نهاد متمرکز به سامان دادن اوضاع ترجمه پردازد و از سوی دیگر به انتشار کتاب های پژوهشی در این زمینه روی آورد.

وی به فعالیت خانه ترجمه اشاره می کند و می افزاید: روزگاری مرحوم حسین ابراهیمی (الوند) با راه اندازی خانه ترجمه چنین کرد و ۳۰۰ نفر از مترجمان کودک و نوجوان را دور هم جمع کرد و کتاب های خوب و به روز را در اختیارشان گذاشت تا هم از کارهای تکراری بپرهیزند و هم از دانسته های یکدیگر بهره ببرند، به همین خاطر در شرایط فعلی، کتابخانه ملی می تواند مترجمان را گرد هم آورد و به جای ترجمه های تکراری به فعالیت هدفمند در این زمینه پردازد چرا که این کتابخانه با توجه به امکاناتی که دارد می تواند به خرید و ترجمه مستمر کتاب های کودک توجه کند.

اقبال زاده در ارتباط با معیارهای گزینش کتاب برای این بخش می گوید: آن زمان، ناشران و نویسندگان خارجی خانه ترجمه را می شناختند و کتاب هایشان را ارسال می کردند. بعضی دیگر از کتاب ها نیز براساس مطالعه چکیده بروشورها و ... انتخاب می شد و امروز هم کتابخانه ملی می تواند همان معیارها را به کار گیرد و براساس آن به انتخاب بهترین ها پردازد.

این مترجم و منتقد کودک بر این باور است که کودکان و نوجوانان - که مخاطبان اصلی این بخش از کتابخانه ملی هستند - را باید با این فضا آشنا کرد و این برعهده آموزش و پرورش است که حداقل، هر فصل یک بار با کتابخانه هماهنگ کرده و اجازه استفاده دانش آموزان از این فضا را در اختیارشان بگذارد.

سالن کودک راترک می کنی. سالنی که از هیاهوی کودکانه در آن خبری نیست. شاید بچه ها در راه باشند تا به یار مهربان خود سلامی دوباره دهند. اینجا بخش کودک و نوجوان کتابخانه ملی است.

معرفی کتاب

مینا کریمیان

کودکی آقای نویسنده

اریش کستتر، یکی از بزرگ ترین نویسندگان آلمان است و بسیاری از کتاب های کودک و نوجوان او برنده جایزه های متعدد بین المللی شده و مدال هانس کریستین اندرسن را هم دریافت کرده است.

کستتر می گوید: بیشتر انسان ها، کودکی شان را مثل یک کلاه کهنه کنار می گذارند. آنها آن دوران را مثل شماره تلفنی که دیگر از دور خارج شده فراموش می کنند. اول آنها بچه بودند، بعدها بزرگ شدند. اما حالا چه هستند؟ فقط آن که بزرگ می شود و بچه باقی می ماند، انسان است. اریش کستتر در کتاب "وقتی من بچه بودم" خاطراتی از دوران کودکی اش را برای بچه ها تعریف کرده است. نویسنده در آغاز کتاب آورده است: این که من بچه بودم مال پنجاه سال پیش است و پنجاه سال یعنی نیم قرن و من فکر کردم ممکن است برای شما جالب باشد بدانید یک پسر بچه در نیم قرن پیش چطور زندگی می کرده.

کستتر در این کتاب تفاوت های روزگار کودکی خود با زمان معاصر را به تصویر کشیده و از دوره ای گفته که مردم به قطارهای برقی عادت نکرده بودند و سوار قطارهای اسبی می شدند؛ قطاری که روی ریل حرکت می کرد ولی یک اسب آن را می کشید و مامور قطار، همزمان کار درشکه چی را هم انجام می داد. او همچنین درباره پوشش افراد هم سخن گفته؛ از روزگاری که خانم ها دامن های خیلی بلند و تنگ می پوشیدند و با آن فقط می توانستند قدم های کوتاه بردارند و اصلاً نمی توانستند از قطارهای برقی بالا بروند. در همان حال مجبور بودند سرهایشان را صاف نگه دارند چون کلاه هایی به بزرگی چرخ واگن بر سر می گذاشتند؛ کلاه هایی که پره های خیلی بزرگ و سوزن هایی خیلی بلند داشت و پلیس دستور داده بود که مواظب سوزن کلاه ها باشند.

کستتر در کتاب "وقتی من بچه بودم" از امپراتور آلمان با سبیل های پیچ خورده و روزه بالایش و از پادشاهی که اهل زاکسن بوده سخن گفته است. نویسنده فکر می کند که اگر چه نیم قرن، زمان زیادی است اما انگار همه این اتفاقات، دیروز به وقوع پیوسته و با خود می اندیشد: در آن زمان چه چیزی وجود نداشت؟ جنگ ها و چراغ برق، انقلاب ها و گرانی ها، سفینه های فضایی قابل کنترل سازمان ملل متحد، کشف رمز خط میخی و هواپیماهایی که تندتر از صوت حرکت می کردند!

کستتر به مشترکات هر دو روزگار هم اشاره کرده و گفته است: البته فصل های سال و تکالیف مدرسه همیشه بود و امروز، هنوز هم هست. مادرم مجبور بود پدر و مادرش را "شما" خطاب کند، ولی عشق میان پدر و مادر و بچه ها تغییر نکرده است. پدرم در مدرسه می نوشته "نون و در" ولی حالا چه فرقی می کند که نون باشد یا نان؟ به هر حال آن را با علاقه می خوردند و می خوردند و این که حالا "درب" درست است یا "در" بدون آن، کسی به خانه نمی آمد و نمی آید. همه چیز تقریباً تغییر کرده و همه چیز تقریباً یکسان مانده است.

کتاب "وقتی من بچه بودم" در ۱۴ فصل نوشته شده و نویسنده در پایان به قول خود چند کلمه ای با بچه ها صحبت کرده و به آنان گفته که اگر چه هدف از نگارش کتاب، مرور خاطرات گذشته بوده است اما او، گاهی به آینده هم نگریسته و آن را به تصویر کشیده است.

این کتاب را سپیده خلیلی ترجمه و نشر چشم انداز در ۱۵۰۰ نسخه و به قیمت ۲۲۰۰ تومان منتشر کرده است.

اسرار اتاق تاریک

یکی از اشتباهات و تصورات نادرست در مورد تئاتر که حتی گاهی در میان اهالی تئاتر نیز دیده می‌شود آن است که تئاتر عروسکی مختص کودکان است. حال آن که در گستره فرهنگ‌های کهن، عروسک و عروسک‌گردانی نمایشی عمیق و گاه آیینی است که می‌تواند بزرگسالان را هم مورد مخاطب قرار دهد.

این تصور نادرست به علاوه سوء تفاهمی دیگر که مطابق با آن دنیای کودکان دنیایی سطحی تلقی می‌شود، سبب شده تا بسیاری پندارند که عروسک و نمایش عروسکی، نمایشی سطحی و عادی از هرگونه عمق و ژرف اندیشی است؛ حال آن که گونه‌های نمایشی چون «بونوراکو» در ژاپن و نیز تئاترهای سنتی در هندوستان علاوه بر نمایش عروسکی نوعی سلوک و طریقت عرفانی تلقی می‌شوند که روایت‌کننده عمیق‌ترین و ژرف‌ترین نگاه‌های قومی در مورد کائنات، آفرینش، خدا و اهریمن هستند. در این نمایش‌ها عروسک‌گردان گاه شأنی به اندازه عارف دارد.

بدین ترتیب نمایش عروسکی ظرفیت‌های پیدا و پنهان بسیاری در جهت انعکاس و روایت مضامین عمیق و بنیادین دارد. در سایه مولانا مجموعه نمایشنامه‌های عروسکی است که با شناخت و درک نسبت به چنین ظرفیت‌هایی نگاشته و جمع‌آوری شده است. این مجموعه حاوی بیست و شش نمایشنامه است که بیشتر آنها اقتباس‌هایی از داستان‌ها و حکایات مثنوی معنوی اثر سترگ و ژرف مولاناست. این مجموعه تلاش کرده تا علاوه بر روایت داستان‌های پرمغز مثنوی در قالب نمایش عروسکی، آنها را در یک فرآیند متناسب سازی برای مخاطب کودک و نوجوان آماده کند. نمایشنامه‌های کتاب به ترتیبی انتخاب شده‌اند که می‌توان تمام انواع اقتباس را در آنها دید. توضیح آن که برخی از اقتباس‌های کتاب گزارشی هستند و تلاش کرده‌اند تا با استفاده از ظرفیت‌های نمایش عروسکی نعل به نعل خط روایی و فضای حکایت مرجع را بازنمای و روایت کنند. برخی دیگر از نمایشنامه‌های کتاب تطبیقی هستند.

در این نوع اقتباس‌ها اگر چه فضا، زمان و مکان رخداد واقعه در اثر مرجع تغییر کرده و به فضایی دیگر انتقال یافته اما خط داستانی، روابط و کنش‌ها با اثر مرجع مطابقت دارد. دسته سوم اقتباس‌های نقل شده در کتاب تفسیری‌اند. این گروه که در کتاب عنوان برداشت آزاد برای آنها به کار رفته، نه به فضا، زمان و مکان حکایات مرجع وفادار بوده‌اند و نه به خط داستانی، روابط و کنش‌ها. در این اقتباس از حکایت مرجع بیشتر در نقش تداعی‌کننده داستانی دیگر در ذهن نویسنده، ظاهر می‌شود. در واقع این‌گونه اقتباس‌ها محصول تفسیر نمایشنامه‌نویس است که خط و ربط واضحی با اثر مبدأ ندارد. نمایشنامه‌هایی مانند «سبب خداحافظ، سبب سلام» و «بچه خرس از شاخه پایین نمی‌آید» نمونه‌هایی از اقتباس تفسیری در این مجموعه نمایشنامه‌هاست. یکی دیگر از جنبه‌های قابل توجه کتاب «در سایه مولانا» نقش پررنگی است که این اثر در از میان بردن فضای خالی نمایشنامه‌های عروسکی دارد. به هر حال در چند سال اخیر جای خالی نمایشنامه‌های عروسکی در بازار کتاب حس می‌شود و جامعه تئاتر بیش از هر چیز کانون پرورش فکری را مسئول این خلأ می‌داند که حال با چاپ این مجموعه نمایشنامه عروسکی نه تنها عرصه نمایشنامه‌های عروسکی برابرتر می‌شود، بلکه کانون پرورش فکری نیز دین خود را در این زمینه ادا کرده است.

سودابه امینی از «در سایه مولانا» می‌گوید

طنین نی مولانا در جشن عروسک‌ها

«در سایه مولانا» عنوان مجموعه نمایشنامه‌های عروسکی است که به کوشش سودابه امینی جمع‌آوری شده است. این مجموعه حاصل کار مریبان کانون پرورش فکری است که آثارشان در سومین مسابقه سراسری نمایشنامه‌نویسی کانون به عنوان نمایشنامه‌های برتر مورد توجه قرار گرفت. نظر به خلأ و کمبودی که نسبت به نمایشنامه‌های عروسکی برای کودکان حس می‌شود، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان سفارش تهیه کتاب در سایه مولانا را به سودابه امینی داده است. این شاعر و نویسنده تاکنون آثاری را در زمینه کودک و نوجوان منتشر کرده و خود نیز در معاونت فرهنگی کانون پرورش فکری به عنوان کارشناس مسئول دبیرخانه جشنواره‌های سراسری فعالیت می‌کند.

اقتباس‌های کتاب «در سایه مولانا» از چه نوعی است؟
اقتباس‌های صورت گرفته از مثنوی معنوی در کتاب «در سایه مولانا» را می‌توان به دو نوع تقسیم کرد؛ برداشت آزاد و اقتباس وفادار به متن. چنانچه از نام این دو نوع اقتباس برمی‌آید در برداشت آزاد، خط روایی و فضای داستان مولانا تا حدودی تغییر کرده است. این تغییرات در جهت مناسب‌سازی با روحیه و فضای کودکان و نزدیک کردن زبان مولانا به زبان روزمره و کاملاً قابل فهم و درک برای کودکان بوده است. نوع دیگر اقتباس صورت گرفته، اقتباس‌های وفادار به متن است. در این نوع اقتباس هم تلاش شده است که خط روایی و فضای داستان مولانا با حداقل تغییر منتقل شود. چرا که برخی از روایت‌های مولانا از حیث فضا و مفهوم بسیار به فضای ذهنیت فانتزی کودکان نزدیک است و می‌تواند با تغییرات اندکی به آثاری مناسب برای کودکان تبدیل شود.

چرا آثار مولانا مرجع اقتباس‌های کتاب قرار گرفت؟
برخی از آثار ادبی کهن ایرانی دارای ارزش‌های فراوان و غیرقابل انکاری است که پایه‌های فرهنگی ما را می‌سازند. چنین آثاری می‌توانند زیربنای فکری کودکان را با فرهنگ اصیل ایرانی-اسلامی ما جهت‌دهی کنند. توجه کنیم که مولانا تا چه حد در آثارش نسبت به آموزه‌های دینی قرآن کریم، گرایش داشته و در جهت چنین آموزه‌هایی گام برمی‌داشته و تفکر می‌کرده است. علاوه بر اینها مولانا در همه دنیا مورد توجه قرار گرفته به طوری که سازمان جهانی یونسکو دو سال پیش (۲۰۰۶-۲۰۰۷) را به عنوان سال جهانی مولانا اعلام کرد. این گرایش جهانی سبب شد تا دبیرخانه جشنواره‌های سراسری معاونت فرهنگی موضوع داستان‌های مثنوی معنوی را به مریبان علاقه‌مند به نمایشنامه‌نویسی برای سومین مسابقه نمایشنامه‌نویسی سراسری پیشنهاد کند. تعداد زیادی نمایشنامه برای شرکت در مسابقه به دبیرخانه ارسال شد که از آن میان ۲۶ نمایشنامه برای انتشار تحت عنوان «در سایه مولانا» انتخاب شد.

چرا ترجیح دادید آثار مولانا را در قالب نمایش عروسکی درآوردید؟ نه نمایشنامه صحنه‌ای؟

به چند دلیل نمایش عروسکی قالبی مناسب‌تر برای انتقال پیام مولانا تشخیص داده شد. نخست آن که مراجعه مستقیم کودکان و نوجوانان به آثار ادبی فاخر مانند مثنوی معنوی امکان‌پذیر نیست. این آثار ازجمله و گرانمایه باید ساده‌نویسی شوند و با زبانی ساده و جذاب برای کودکان بیان شوند. از دیگر سو کودکان به عروسک و نمایش عروسکی علاقه دارند و این‌گونه نمایشی قالبی جذاب برای کودکان و نوجوانان تلقی می‌شود؛ بنابراین نمایش عروسکی از این حیث می‌تواند

همه این موارد به رعایت قواعد نگارش نمایشنامه مانند تفکیک فنی صحنه‌ها، درست‌نویسی و رعایت قواعد نگارشی توجه شده است.

چه نکاتی در حکایت مثنوی، روند اقتباس را با دشواری روبه‌رو می‌کند؟

همان‌طور که می‌دانید مطالعه و خواندن برخی متون فاخر حتی برای بزرگسالان با دشواری‌هایی همراه است. در عین حال سلیقه، سطح مطالعاتی و توانایی درک مفهوم در میزان علاقه برای مطالعه متون ادبی هم موثر است. خلاصه آن که دشواری برخی از حکایات مولانا می‌تواند یکی از موانع در راه اقتباس باشد. علاوه بر این برخی از داستان‌های مثنوی را نمی‌توان برای کودکان و نوجوانان مناسب‌سازی کرد چرا که این متن ازجمله علاوه بر ضخیم بودن زبان و اندیشه، گاهی و در برخی از دفترهای مثنوی مخاطب کامل، پخته و جهان‌دیده‌ای می‌طلبد؛ حتی نوع واژگان، زبان و تودرتو بودن داستان‌های مثنوی نیز کارمربی را دشوار می‌کند. با این همه مریبان کانون برای اقتباس از مثنوی انتخاب‌های خوبی داشته‌اند.

نمایشنامه‌نویسی برای کودکان چه ویژگی‌ها و تفاوت‌هایی با نمایشنامه‌نویسی برای بزرگسالان دارد؟

یکی از مهمترین ویژگی‌های نمایشنامه‌نویسی برای کودکان این است که پیام متن (درونمایه) باید مناسب کودک و نوجوان باشد و نیازهای فرهنگی، عاطفی و فکری آنها را پاسخ‌گوید. دیگر آن که نمایشنامه کودکان باید واجد شخصیت‌ها و لحظات فانتزی باشد و شرایطی در متن فراهم شود که منجر به حرکت بازیگران یا عروسک‌گردان‌ها در صحنه شود. این نکته که در نوشتن نمایشنامه باید از تبدیل شدن متن به نمایشنامه رادیویی پرهیز کرد و از ظرفیت‌های بصری و حرکتی عناصر در متن کمک گرفت - آن هم متناسب با دنیای کودکان و نوجوانان - از اهمیت خاصی برخوردار است. شاخصه دیگری که در نمایش‌های عروسکی برای کودکان مهم به شمار می‌رود، عنصر زمان است در واقع اجرای یک نمایش برای کودکان نباید از حوصله و زمان تمرکز آنها خارج باشد.

نکته آخر این که در نمایشنامه کودکان باید از دنیای آنها گفته شده باشد و اگر ایده‌اصلی خارج از دنیای کودکان باشد باید نمایشنامه به ترتیبی مناسب‌سازی شود که عناصر متعددی از دنیای کودکان در نمایشنامه لحاظ شود. در انتها باید گفت که متأسفانه نمی‌توان کتابی را یافت که به تبیین ویژگی‌های نمایشنامه برای کودکان بپردازد و در این زمینه خلأ و کمبودی جدی در حوزه کتاب حس می‌شود.

قالبی مناسب برای ارائه مفاهیم عمیق به کودکان و نوجوانان باشد. نکته دیگر آن که نمایش عروسکی در واقع واسطه تربیتی است. واسطه‌ای که مربی با استفاده از آن به اعضای گروه نحوه فعالیت گروهی و مهارت‌های گروهی را می‌آموزد که این مهارت‌ها حین ساخت یک نمایش عروسکی تقویت می‌شوند.

نویسنده‌گی، متن، کارگردانی، طراحی و اجرای صحنه، طراحی و ساخت عروسک، طراحی پرورش، موسیقی، صدا و بازیگری و عروسک‌گردانی و جوه مختلف یک نمایش عروسکی هستند. بدیهی است که مسئولیت هر یک از این عوامل نمایشی برعهده یکی از اعضاست و بدین ترتیب اعضای گروه در خلال یک کار گروهی مهارت‌های حضور و تامل در جمع را می‌آموزند. در نمایش عروسکی تلاش می‌شود تا کودکان و نوجوانان در همه بخش‌ها مشارکت فعال داشته باشند. یعنی خودشان متن بنویسند، خودشان کارگردانی کنند و در ساخت عروسک و خلاصه در همه بخش‌ها مشارکت کنند. آخرین نکته‌ای که می‌توان به آن به عنوان یکی از دلایل تناسب داستان‌های مولانا و نمایش عروسکی اشاره کرد وجود فانتزی در حکایات مثنوی معنوی است چنانچه می‌دانید نمایش عروسکی برای بیان مضامین فانتزی و غیررئال به کار می‌رود. داستان‌های مولانا نیز این ویژگی‌ها را دارند و آنها را در سبک رئال جادویی طبقه‌بندی می‌کنند در نتیجه دلایل کانون پرورش فکری ترجیح داد که اقتباس‌ها در قالب نمایش عروسکی صورت گیرند.

چه معیارهایی را برای انتخاب نمایشنامه در این مجموعه به کار بردید؟

می‌توان معیارهایی را که در انتخاب نمایشنامه به کار رفته در چهار بخش تقسیم‌بندی کرد که اولین بخش، ساده بودن ایده و طرح نمایشی است. طرح‌های نمایشی باید خلاقانه، نو، تأثیرگذار و همراه با محتوا و پیام مناسب باشند. دوم آن که این نمایشنامه باید به لحاظ ساختاری دارای ویژگی‌های فنی مناسب و سالم باشند؛ ویژگی‌هایی مانند شروع مناسب، ایجاد موقعیت نمایشی، درگیری و ستیزه و تضاد (کشمکش)، گره افکنی و گره‌گشایی، تعلیق و انتظارآفرینی و در نهایت نقطه اوج و پایان مناسب باید در این نمایشنامه‌ها رعایت شوند. شخصیت‌پردازی صحیح نمایش نیز موردی بود که در انتخاب این نمایش‌ها بسیار مهم بود. شخصیت‌پردازی شامل به کار بردن دیالوگ‌ها و زبان نمایشی مناسب شخصیت‌ها، معرفی مناسب شخصیت‌ها و نقش موثر شخصیت در پیشبرد موقعیت نمایشی و خلق شخصیت‌های نو و بدیع است. پس از

گزارشی از کتاب «خوشنویسی اسلامی» نوشته آنه ماری شیمیل

جلوه های نگارش

آنه ماری شیمیل یکی از پژوهشگران مطرح آلمانی بود که آثار قابل توجهی درباره فرهنگ اسلامی و ایرانی از خود به جای گذاشت. پژوهش های این محقق آلمانی در مورد مولانا بسیاری از محافل فرهنگی غرب را متوجه این شاعر بزرگ ایرانی کرد. شیمیل کتاب ها و مقاله های متعددی درباره جنبه های مختلف فرهنگی ایران و اسلام دارد که یکی از آنها «خوشنویسی اسلامی» است. او در مقدمه ای که بر کتابش نوشته از اهمیت خط در میان مسلمانان سخن رانده و توجه به الفبا، درست نوشتن و زیبایی آن را یکی از نکات مهم در دنیای اسلام ارزیابی می کند: «این واقعیت که هر کس به اسلام گرویده باید عربی را حداقل برای درست خواندن نماز و حفظ کردن قرآن بیاموزد، الفبای عربی را از غرب آفریقا تا اندونزی رفعت بخشیده است.»

وی سپس به برخی از گرایش ها در دوران معاصر به الفبای لاتین اشاره می کند و می افزاید: «با این همه هنوز بسیاری از مسلمانان نسبت به الفبای عربی قرآن احساس وابستگی می کنند، چنان که خط عربی در شرق بنگال پذیرفته شده است. این پژوهشگر در ادامه مقدمه خود از تحولات الفبای عربی در ابعاد فرهنگی و زیبایی شناسانه می نویسد. او در مورد روند این تحولات زیبایی شناسانه آورده است: «برخی از بناهای مهم قرن سیزدهم / هفتم دارای تزئینات خارق العاده بر روی سردر و ورودی و کناره های راهرو اصلی هستند که این تزئینات با استفاده از هنر خوشنویسی به صورت خطوط درهم بافته مشبک رسم می شوند که البته این خطوط یا کوفی اند یا به خط درهم تنیده و زیبای ثلث. وی افزوده است: «در برخی بناها، مانند بنای اصفهان و هرات، آیات و کلمات مذهبی با خط ساده کوفی با حروفی بسیار درشت بر روی دیوارهای آجری لعابدار نقش بسته اند و در مناطقی دیگر مثل اصفهان یا سمرقند گنبد های کاشی کاری شده دارای کتیبه های عربی اند که بر روی آنها نقشی از نام های مقدس به چشم می خورد.»

به اعتقاد آنه ماری شیمیل، اهمیت نمای خارجی ساختمان ها همواره به خطی بوده که روی آن نقش بسته بود. او همچنین تنها تزئین داخلی ساختمان ها

را کتیبه ها عنوان می کند. به نوشته این پژوهشگر آلمانی منبرها همواره دارای کتیبه های قرآنی بوده اند که غالباً در طرفین آن قرار دارد. وی از منبت کاری روی منبر و رحل به عنوان بهترین نمونه منبت کاری یاد می کند و با اشاره به اهمیت خط در این منبت کاری ها به جایگاه آن در هنر کاشی کاری می پردازد. وی در این مورد می نویسد: «مساجد عصر صفوی در ایران، با استفاده از تکنیک کاشی کاری در قسمت های داخلی همان آمیختگی سبک های مختلف خوشنویسی را تکرار و تداعی می کنند که این بر حاشیه درها و گنبد ها نیز قابل رویت است.» آنه ماری شیمیل معتقد است که از همان آغاز نگارش دو نمونه متفاوت از کتابت در کنار هم وجود داشته است. اما نمونه معمولی مخصوص مکاتبات بوده همان گونه که بر پاپیروس یافت شده است. وی در مورد این نوع کتابت می نویسد: «این نوع خط همان سبک مستقیم و زاویه دار است که نمونه متاخر از آن اصطلاحاً نسخ نامیده می شود که آسان تحریر می شد. به نوشته این پژوهشگر برای کتابت قرآن یعنی کتاب مقدس مسلمانان از خط دیگری نیز استفاده می شد که کوفی نامیده می شد و چون بین کوفی، مکی و مدنی تفاوت هایی وجود دارد برخی هر سه نوع این خط ها را با عنوان خطوط قرآنی معرفی می کنند تا تفاوت آنها با خطوط دیگر مشخص باشد. از سوی دیگر چنان که شیمیل می نویسد ورود تدریجی انحنای در خط قرآنی قابل ردیابی است. وی می افزاید: «برخی توسعه نمونه خط ظریف با ساقه های عمودی درازتر و نازک تر را به ایران نسبت می دهند.» وی در ادامه این مقدمه به سیر تحول خوشنویسی و ذکر خصوصیات آن در چند کشور مسلمان از جمله ایران می پردازد و می نویسد: «هنر خوشنویسی و واژه نامه بخش قابل توجهی را به خود اختصاص داده است و حتی جزئی از زندگی مسلمانان شده و چه بسا که در میان توده های مردم بی سواد جایگاهی را به خود اختصاص داده باشد.»

آنه ماری شیمیل در فصل اول کتاب «خوشنویسی اسلامی» به چگونگی نوشتن فرم های مختلف

«بسم الله» پرداخته است. او در این فصل به توضیح بیش از حد نمی پردازد، تنها در سه بخش متفاوت نمونه هایی از کتابت این کلمه مقدس را آورده و سپس شرح می دهد که منبع و محل نگارش آن در چه مکانی بوده است. او همچنین به دسته بندی انواع کتابت ها نیز پرداخته است. به عنوان نمونه فرم های مختلف «بسم الله» در قرآن های قدیمی به سبک کوفی و کتیبه های کوفی مسجد را می توان در کتاب حاضر مشاهده کرد. مولف در ادامه فصل ها نیز به ارائه تصویری از جلوه های کتابت پرداخته است که بخش عمده ای از این کارکرد، در معماری دیده می شود. وی معتقد است که هنرمندان مسلمان نه تنها به فرم هایی جدید در عرصه خوشنویسی پرداخته اند بلکه خوشنویسان مسلمان همواره سعی داشته اند مواد و ابزار جدیدی را برای کارشان به کار گیرند. این پژوهشگر از کاغذ ابرو باد یاد می کند که در ایران و ترک های عثمانی کاربرد داشته است.

علاوه بر این ایرانیان دستاوردهای دیگری نیز در عرصه نوآوری های خوشنویسی داشتند. آنه ماری شیمیل از خط نستعلیق به عنوان یکی از این دستاوردها یاد می کند و می نویسد: «نستعلیق جایگاه واقعی اش را در ایران پیدا کرده اما ترکیه و هنر مسلمان این نمونه را از ایران اقتباس کردند و این در حالی بود که خوشنویسان ترک بر این نکته تاکید داشتند که به نگارش تعلیق اولیه بسیار وفادار هستند.» به نوشته این پژوهشگر و مولانا شناس آلمانی، خط نستعلیق

جهت نگارش شعر که اغلب با نگارگری ترکیب می شود بسیار مناسب است و متون عربی به ندرت با خط نستعلیق نوشته شده اند، هر چند در اواخر قرن شانزدهم/دهم، برای نگارش قرآن با این خط تلاش هایی صورت گرفت. وی سپس از سلطان علی مشهدی و میرعلی هروی، به عنوان دو خوشنویس یاد می کند و معتقد است که این دو هنرمند ایرانی نستعلیق را تا حد کمال توسعه بخشیدند. وی در مورد میرعلی هروی می نویسد: «وی ترکیب نگارش خطوط بزرگ و کوچک را در نوشتن کتیبه ها و... به اوج پیشرفت خود رساند. او در جریان زندگی در سال ۱۲۵۸/۶۵۶ از شهر خود هرات که مرکز هنرهای زیبا بود به سمت بخارا حرکت کرد اما این سبب نشد که در حرکت رو به جلوی خوشنویسی اش خللی ایجاد شود.»

چنانچه شیمیل شرح می دهد نستعلیق در قالب های مختلف توسعه یافت که یکی از این قالب ها شکسته نستعلیق است. وی در این مورد می نویسد که قالب شکسته خواندن حروف به هم پیوسته و موزون به غایت دشوار است و می توان بیشتر آن را شبیه به ارتباط تصویری مدرن دانست تا یک خط قابل خواندن.»

کتاب «خوشنویسی اسلامی» توسط دکتر مهناز شایسته فر ترجمه شده است. وی در مقدمه کوتاهی که بر ترجمه اش نوشته جایگاه این هنر را در میان مسلمانان یاد آورده است و از اهمیت کار آنه ماری شیمیل یاد می کند. این کتاب توسط انتشارات موسسه مطالعات هنر اسلامی در شمارگان دو هزار نسخه به تازگی وارد بازار کتاب شده است.

معرفی کتاب

خانه بر آب

مونا شایقان: «فاجعه» مجموعه هفت نمایشنامه کوتاه ساموئل بکت است که به مانند دیگر آثارش بیانگر دغدغه های ذهنی او درباره زمان، مرگ، انتظار و سرگردانی است. بکت با انتخاب زبانی ساده - به ویژه در این چند اثر - از دیگر عناصر نمایش مانند نور، صدا و حرکات بازیگران بهره می برد. شخصیت های او به عنوان نمادی از انسان

غربی معمولاً در خلأی دردناک بین مرگ و واقعیت زندگی و تنهایی گرفتار آمده اند و با گردن راه هایی مضحک، گفت و گوهای بی هدف و بی محتوا و یاهو سعی در گذران زمان دارند؛ زمانی که به هیچ وجه همان مفهوم خطی آشنای ذهن ما نیست، بلکه پدیده ای است ذهنی که تا حدی از اعتقادات سوررئالیسم فرانسوی تاثیر گرفته است. یکی بودن شب و روز و روشن و خاموش شدن های پی در پی صحنه

در جریان تمامی نمایش ها، به نوعی به سقوط عنصر زمان در ذهن بیننده یا خواننده کمک می کند. او همچنین با نادیده گرفتن اصول شخصیت پردازی، فرم داستانی و سرگرم سازی تماشاگر به شیوه نمایش های کلاسیک و با به کار بردن دیالوگ های پراکنده و پوچ و تاکید بر تکرار آنها، فضایی عاری از معنا ایجاد می کند که موقعیت زندگی انسان مدرن غربی و بی ریشگی و معناباختگی هستی اش را به تصویر می کشد. در چرکنویس برای نمایش اول الف کور و ب چلاق برای تکامل و رهایی از رنج مداوم تنهایی دوست دارند که با هم زندگی کنند تا زمانی که مرگ به سراغشان بیاید اما به خاطر درک نکردن توانایی یکدیگر که می تواند کنایه از عدم تفاهم ذهنی باشد، تنها می مانند.

این تنهایی ایستاده و به آسمان چشم دوخته است. در حالی که لبخندی بر لب دارد و گویی هنوز به امکان وجود زندگی او می پردازند تا به او اجازه دهند از پنجره پایین بپرد. شهادت دوستان ج نشان می دهد که او از زندگی خانوادگی دلزده شده و با بدبینی خاصی فجایع را به یاد می آورد و زندگی را چون جهنمی می پندارد. پنداری که دستمایه نمایشی هجو و فکاهی از سوی دوست کارگردانش شده است. ج در صدد کشف معنای زندگی برمی آید اما جز کنافات چیزی

دستگیرش نمی شود و وقتی الف و ب عاقبت از سر بی حوصلگی با خودکشی او موافقت می کنند بر تفکرات او در مورد جهان معاصر مهر تایید می زنند و این بار ج بر پوچی جهانش می گرید. از نظر بکت انسان پوچ در جهان بی معنا تمام تلاش را به کار می گیرد تا خود را اثبات کند. در «صدای پا»، می، وقتی که کاملاً فراموش شده بی وقفه راه می رود و حس می کند اینچنین حضور خود را به جهان نمایانده است و چنان که دکارت اعلام می کند می اندیشم پس هستم، او نیز راه می رود تا باشد. صدای پای او نوعی موسیقی ایجاد می کند که بکت - مانند شخصیت کارگردان فاجعه - با در اختیار گرفتن عواملی چون نور و صحنه، نمایش را به کلی از آن خود می کند. همچنین مسیر رفت و برگشتی که او طی می کند تداعی یک منحنی است از گذر بی حاصل میان سنت و مدرنیته که با چپ و راست رفتن و بازگشتن به جای اولیه نمود پیدا می کند.

در چند نمایشنامه بکت، شخصیت ها به طور موکد شبیه به هم انتخاب شده اند و نام آنها به اختصار بیان شده است که به یگانه دانستن ذات بشر و عمومیت بخشیدن موقعیت های یکسانی اشاره دارد که ویژگی مشترک تمامی انسان هایی است که به زندگی بیهوده و تکرار عادات و اموری که هیچ نتیجه ای ندارند، مشغولند.

شاعر استعاره‌ها

با آن که ما در ایران بورخس را به عنوان نویسنده داستان‌های کوتاه می‌شناسیم اما او شعرهای ارزشمندی را نیز در کارنامه‌اش دارد. دغدغه بورخس در این شعرها، همچون داستان‌های کوتاهش، رسیدن به نوعی شناخت یا معرفی آن است. از این روست که عبارت شعر فلسفی عبارتی پر مجادله است، چرا که برخی معتقدند شعر ربطی به فلسفه ندارد و اگر این را برای بورخس به کار ببریم، ادعای نادرستی نکرده‌ایم. او در شعرهایش کمتر به تغزل توجه دارد و اگر گاه عبارات مشابهی را در کارش می‌بینیم در ادامه همان مسیری است که در نهایت یک سرش به شناخت شناسی می‌رسد و دشواری‌های ترجمه اشعار بورخس نیز از همین جا شروع می‌شود. تفاوت‌های فرهنگی - در عین حال شباهت‌های احتمالی - بین بورخس و ما، به کار بردن کلماتی با تعابیر خاص شناخت‌شناسی در حوزه استعاره و در نهایت ایجاز شاعرانه و سبب شده که ترجمه شعرش، آن گونه که در زبان اسپانیولی وجود دارد، کاری بسیار دشوار باشد و شاید از این روست که کمتر ترجمه موفقی از اشعار بورخس را خوانده‌ایم.

ترجمه بهشت‌های گمشده مجموعه‌ای از اشعار بورخس اینک پیش روی ماست. این کتاب منتخبی از شعرهای بورخس است که توسط حسن تهرانی گردآمده است. هرچند این بار نیز می‌توان در متن ترجمه، جملات و عبارات را بسیار روان‌تر از آنچه هست متصور شد اما حضور شاعری همچون م. آزاد، به عنوان ویراستار، کمک فراوانی در شعریت این ترجمه داشته است.

بورخس در شعرهایش که نمونه‌های آن‌رامی توان در بهشت‌های گمشده مشاهده کرد، نگاهی اسطوره‌ای به داستان‌ها و روایات دارد. نگاه او بازتاب‌دهنده روایت‌های باستانی و مبتنی بر خردباوری آن روزگار است. این نوع نگاه را می‌توان به بهترین وجهی در شعر دکارت نیز مشاهده کرد: ... مادر را به خواب دیده‌ام و به خواب دیده‌ام چشمانم را که به ماه می‌رسند من عصر و فردای روز نخست را به خواب دیده‌ام / من کارتاژ را به خواب دیده‌ام و لژیونرهایی که کارتاژ را در نور دیده‌اند / من و ویرژیل را به خواب دیده‌ام / من تپه جلیجنا را و صلیب‌های روم را به خواب دیده‌ام / من به خواب دیده‌ام هندسه را / من نقطه را به خواب دیدم، خط را، سطح را و حجم را / من به خواب دیده‌ام زرد را، آبی را، قرمز را و ...

شعر بورخس را نباید در لحظات کشف و مشهود شاعرانه جست و جو کرد. شعر او حاصل مطالعه و خودآگاه اوست. او که مطالعات وسیعی از همه کتاب‌های مذهبی دارد، در شعری از قرآن و مسلمان‌ها یاد می‌کند. او از اسلام به عنوان نظم‌دهنده جهان می‌گوید و دینی که بت‌ها را بر خاک انداخت. نگاه مذهبی بورخس را می‌توان در شعرهای دیگرش نیز جست و جو کرد. او در شعر "برهان آزمردی" می‌سراید که پشت درهای بسته در حال نیایش است: آن سوی در، مردی از تباهی تطهیر می‌شود / در رگش امشب نیایشی فرامی‌جو شد / به سوی خدایان شگفتش که سه، دو، یک است / او به خود می‌گوید که فناپذیرند / اکنون به پیشگیری مرگش گوش می‌سپارد / می‌داند که ...

شعرهای بورخس از آن دست کارهایی نیستند که بتوان به سادگی در آن به معنا رسید. شعرهای او هرچند به ظاهر معنایی یگانه دارند اما در نهان با به کار بردن استعاره‌ها و فرامتن، همواره سخنی دیگر را در زمان‌ها و حالات مختلف به خواننده القا می‌کند. بهشت‌های گمشده توسط نشر مشکی در شمارگان ۲۵۰۰ نسخه به تازگی وارد بازار کتاب شده است.

درباره فضای داستانی و شاعرانه خورخه لوئیس بورخس

زندگی در هزارتوی کلمات

خورخه لوئیس بورخس، با آن که جایزه نوبل ادبی را دریافت نکرد، اما بی‌شک یکی از بزرگ‌ترین شاعران و نویسندگان قرن بیستم است. بورخس شهرتش را مدیون داستان‌های کوتاه، مقالات، اشعار و نقدهایش است که به چند زبان دنیا نوشته شده‌اند. او که مادری انگلیسی داشت و در کشوری اسپانیولی زبان به دنیا آمده بود، اولین ترجمه‌اش را در یازده سالگی منتشر کرد. او انگلیسی را نزد پدرش آموخته بود و اسپانیولی را نزد مادرش. بعدها بورخس زبان‌های دیگری را نیز فراگرفت که از جمله آنها می‌توان به فرانسوی و آلمانی اشاره کرد. بورخس می‌گوید که زبان آلمانی را با خواندن اشعار هولدرلین شاعر مطرح این کشور آموخته است که این نشان از استعداد او در عرصه زبان دارد.

هر چند بورخس در هر دو حیطه اشعار کلاسیک و اشعار نوگرایانه آثار قابل تعمقی به زبان اسپانیولی سروده است اما سنت‌گرایان ادبیات، همواره با او از سر عناد برآمدند و کار تا به آنجا پیش رفت که بورخس از سال‌های ۱۹۳۰ تا مدت‌ها اثری را به شکل مدون منتشر نکرد تا بسیاری از آثار وی در سال‌های پایانی عمرش و پس از آن منتشر شوند. او همواره اثری را در نشریات منتشر می‌کرد که نامش را به عنوان یک شاعر مطرح در اذهان حفظ می‌کرد. زبان شعرهای بورخس، زبانی ویژه است. آمیخته‌ای از آرکانیسم (باستان‌گرایی) کلمه‌های روزمره، کلمات و اسامی خاص و توصیف‌های ذهنی. او در شعرهایش خاطراتش را از شهر بوئنس آیرس با نشانه‌هایی به نام کلمه و جادوی استعاره به تصویر می‌کشد. اما در عین حال وزن شعرش به گونه‌ای است که در آن کمتر حالت ریتمیک به چشم می‌آید، چنانچه حتی برخی شعر بورخس را شعر منثور نامیده‌اند.

اشعار بورخس سرشار از استعاره است. او درک خواننده از استعاره و فهم آن را ملاک اصلی درک این آرایه ادبی می‌داند او استعاره را درست شبیه همان دقیق جادویی می‌داند که کلمات را به مهمانی رویامی برنده. به گمان بورخس، انتزاعی بودن استعاره، سبب می‌شود که این مهمانی در هر جای اتفاق افتاده و روی دهد. او برای روشن شدن بیشتر نظریاتش به کتاب "هزار و یک شب" اشاره می‌کند که دارای استعاره‌های متعدد و گاه بی‌مرز است. چنان که هر

هرگز وجود داشته باشد. همچنین او درباره منطق الطیر عطار چنین می‌نویسد: این کتاب حماسه‌ای عرفانی است. مرغانی در طلب اصل خود، سیمرخ پرواز می‌کنند و هفت دریا را درمی‌نوردند تا سرانجام به مقصد می‌رسند و درمی‌یابند که خود سیمرخ همه آنان و در عین حال هر یک از آنان است. این استعاره‌ای بی‌نظیر در ادبیات است که شاید صدرساله فلسفی نیز نتواند آن را به این زیبایی بیان کند.

برخی از منتقدان بورخس را جلوتر از دوران خود و به عنوان یک شاعر و نویسنده پست مدرن مطرح می‌کنند. قبل از وارد شدن به این بحث و نقد بورخس از مدرنیسم، ذکر چند نکته ضروری است. تعریف مدرنیسم و پست مدرنیسم به طور مستقل و جدا از هم، کار چندان ساده‌ای نیست. اما برخی پست مدرنیسم را اعتراضی علیه قوانین مدون مدرنیسم می‌دانند؛ نکته‌ای که بورخس همواره به آن توجه داشت. او با توجه به آثار کلاسیک دنیا آثاری بسیار عمیق و قابل تعمق خلق کرده است.

بورخس شاعری گوشه‌گیر و منزوی بود و این رفتار او چنان سایه‌ای بر زندگی‌اش انداخته که چندی قبل یک مجله فرانسوی ادعا کرد که بورخس هرگز وجود نداشته است و چهره‌ای که در حال حاضر می‌شناسیم چهره‌ای خیالی است که توسط جمعی از نویسندگان آرژانتینی خلق شده است. این که چرا بورخس کمتر در انتظار عمومی حاضر می‌شد، نکته‌ای نیست که در این نوشته آن را بررسی کنیم. او نویسنده‌ای بود که بیش از آن که دیده باشد خواننده بود. چه در زمانی که چشمانش هنوز توان دیدن داشتند و چه بعدها که دیگران برای او می‌خواندند این انزوا بدل به یک نقطه مرکزی در آثار بورخس شد؛ آثاری که گاه واقع‌گرایانه و گاه فراواقع‌گرایانه نوشته شده بودند. آنچه ما از بورخس در ایران می‌شناسیم، در وهله اول داستان‌های کوتاه این نویسنده است.

ملتی آن را بخشی از هویتش می‌داند. بورخس در مقاله مصرعی از شعری را مثال می‌آورد. به گمان او مصرع "شهری به رنگ گل سرخ به قدمت نیمی از زمان دارای مفهوم جادویی از زمان و استعاره است در صورتی که اگر او می‌نوشت شهری به رنگ گل سرخ به قدمت زمان کار مهمی انجام نداده بود.

بورخس در سی و یک سالگی به طور کامل نابینا شد اما این نابینایی باعث روشنایی و بینایی درونش شد تا جایی که با کمبود بینایی طبع توصیف را با کشف استعاره‌ها به دست آورد. برخی از ویژگی‌های آثار او را می‌توان تخیل سرشار، عدم وابستگی سیاسی، وسعت دانش ادبی و فلسفی به شمار آورد. او در این باره می‌گوید: "من هیچ‌گاه کسل نمی‌شوم زیرا همیشه در حال نوشتنم. او از هزارویکتسب، اشعار خیام و عطار نیشابوری تأثیرات بسیاری گرفته است. او معتقد است که خیام یکی از بزرگ‌ترین شاعران جهان است، چرا که مرز میان فلسفه و شعر را برداشته است؛ مرزی که نباید

شهرت به سبک تازه

خورخه لوئیس بورخس در ۲۴ اوت ۱۸۹۹ در بوئنس آیرس، پایتخت آرژانتین به دنیا آمد. پدرش وکیل و مدرس روان‌شناسی بود و در کنار آن به فعالیت ادبی هم علاقه نشان می‌داد. به گفته او خورخه لوئیس چند غزل بسیار خوب هم سروده بود. مادر بورخس انگلیسی را از همسرش آموخت و به حرفه مترجمی روی آورد. خانواده پدر بورخس چند ملیتی بودند. اسپانیایی، پرتغالی و انگلیسی. مادر بورخس اسپانیایی بود و به این ترتیب، در خانه بزرگ آنها هم به زبان اسپانیایی و هم به زبان انگلیسی صحبت می‌شد و همین سبب شد که خورخه لوئیس به زبان انگلیسی تسلط پیدا کند و بعدها بسیاری از آثار او تحت نظارت خودش به انگلیسی برگردانده شدند. نخستین مجموعه شعر بورخس به نام "تب بوئنس آیرس" پس از انتشار بسیاری از اشعار و مقالات او در نشریات ادبی آن دوران، در سال ۱۹۲۳ به چاپ رسید. او در روزهای آغازین سال ۱۹۳۹ در حادثه‌ای به شدت از ناحیه سر مصدوم شد و این جراحی به قدری عمیق بود که نزدیک بود در حین عمل جراحی به مرگ بورخس منجر شود. او پس از بهبودی سبکی را در نوشتن آغاز کرد که شهرتی جهانی برایش به ارمغان آورد و نخستین مجموعه داستان‌های کوتاه او به نام "باغ گذرگاه‌های تودرتو" (یا "هزار تو") در سال ۱۹۴۱ به چاپ رسید و شهرت زیادی برای نویسنده اثر کسب کرد. بورخس مدتی نیز سرپرست کتابخانه ملی آرژانتین بود. او در سال ۱۹۶۷ مجموعه اشعار دیگری را با عنوان "دیگری و خود" منتشر کرد و دو مجموعه را نیز در سال ۱۹۶۹ و ۱۹۷۵ با نام‌های "ستایش سایه" و "گل سرخ ژرف" به چاپ رسانید و در نهایت در ۸۷ سالگی و در ژنو دار فانی را وداع گفت.

«تو/تهران/۱۳۸۵» در گفت و گو با آرش نصرت‌اللهی

بندبازی بر ریسمان واژه‌ها

شعر تو/تهران/۱۳۸۵ این کشف را در آن می‌بینم اما همواره تلاش می‌کنم، گونه‌ای از ابهام را در شعرم داشته باشم که در نهایت به نوعی آیهت بینجامد. یعنی این ابهام به گونه‌ای باشد که مخاطب بتواند آن را کشف کند. اگر من توانسته باشم به این نکات دست یابم، به شهود نیز رسیده‌ام.

شما تا چه اندازه کارهایتان را ویرایش می‌کنید و به طور کلی چقدر به بازسازی کارها اعتقاد دارید؟ یکی از اصول اساسی کار من ویرایش است و همواره به این نکته توجه ویژه‌ای دارم. البته این نکته را نیز مورد توجه قرار می‌دهم که برخی از کارها، نیاز به ویرایش ندارد و اگر کار با کمترین ویرایش منتشر شود، مخاطب راحت‌تر با آن ارتباط برقرار خواهد کرد. من نکته‌های جالبی را در این مورد از مخاطبان شنیده‌ام. حالا این که این مراحل چگونه شکل می‌گیرد، از آن نکاتی است که قبلاً هم در نوشته‌هایم به آن اشاره کرده‌ام. کار شاعری درست شبیه بندبازی است. اگر بندبازها، دانسته‌های خود را ذهنی و درونی کرده باشد، به خوبی از پس کار برمی‌آید. کسب تعادل در شعر نیز با مطالعه در زبان فرم و ساختار و در کنار آن توجه به نوع نگاه حاصل می‌شود. یعنی اگر شاعر در عرصه ساختاری و زبان تسلط داشته باشد خوب می‌داند در هنگام سرودن و شهود، چگونه آن را به کار گیرد و اگر این گونه نباشد، نه کشف و شهود شاعرانه به کار می‌آید و نه داشتن ساختارها و فرم شعری.

و این کشف شاعرانه نیز معمولاً برآمده از درون انسان‌هاست.

بله، مخصوصاً در طول این سال‌ها، زندگی مدرن و مظاهر آن در سطح جهانی سبب شده تا مردم جامعه با نوعی درگیری فکری و به نوعی دچار تشویش و نگرانی باشند. این نکته سبب می‌شود تا انتظار دیگری از شعر مطلوب ما نباشد. شعر امروز باید حس امید، شادی و شاد زیستن را به مخاطب ارائه کند و این ساده‌نویسی چه در حوزه معنا و چه در حوزه زبان و فرم باید اتفاق بیفتد. شاعر امروز باید بتواند به این شیوه اعتماد مخاطب را به دست آورد و گرنه به هیچ وجه موفق نخواهد بود.

گفتید مجموعه شعری را هم آماده چاپ دارید. مجموعه‌ای در دست چاپ دارم که هنوز اسمی برای آن در نظر نگرفته‌ام. احتمالاً کتابم تا پایان سال آماده انتشار خواهد بود. همچنین در حال انجام گفت‌وگوهایی با اهالی ادبیات هستم که آن نیز در میانه راه قرار دارد.

و از آن می‌آموزم. اما آنچه در این شعرها وجود دارد، توجه به مسائل انسانی است. من از حافظ آموخته‌ام که چگونه به این نکته توجه داشته باشم.

یکی از مسائلی که در مورد شعر شما وجود دارد، توجه به مسائل فرمی و زبانی است، البته نه در آن حدی که به افراط انجامیده باشد. شما زبان، فرم و ساختار را خیلی خوب کنترل می‌کنید، اما به نظر می‌رسد این نکات سبب شده آن شاعرانه و شهود کمتر در شعرهایتان باشد. خود شما در این مورد چه نظری دارید؟

من به جای کلمه شهود ترجیح می‌دهم از واژه «کشف» استفاده کنم. به نظر من، چه در هنگامی که به عنوان مخاطب شعری را می‌خوانم و چه در زمانی که شعرم توسط مخاطبان احتمالی خوانده می‌شود، آنچه در درجه اول اهمیت قرار دارد، رسیدن به کشفی تازه در حیطه معناست. اگر من در زبان و معنا اتفاقی را به وجود می‌آورم، سعی می‌کنم مخاطب با این اتفاق همچون یک کاشف برخورد کند. من به عنوان اولین مخاطب مجموعه

عاطفی انسان‌ها خود را به شکل جنگ‌های جهانی نشان می‌دهد به همین دلیل پرداختن به مسئله صلح و این که آدم‌ها به هم نزدیک شوند، به گمان من جای کار بسیار دارد. از سوی دیگر من به عنوان فردی از جامعه، جدا از آن نیستم. پس حرف من نیز نمی‌تواند جدا از آن باشد.

به نظر می‌رسد در کنار توجه به مسائل انسانی، ارائه موضوعات به مخاطب نیز برای شما از جایگاهی ویژه برخوردار است. این طور نیست؟

پیش از آن که به سوال شما پاسخ بدهم بد نیست به نکته‌ای اشاره داشته باشم. من در خانواده‌ای فرهنگی به دنیا آمده‌ام. پدر و مادرم معلم بودند و این نکته سبب شد تا من همواره توجه ویژه‌ای به انسان‌ها داشته باشم. غزل «تخته سیاه» من که ده سال پیش سروده شده نیز در همین رابطه بود. به گمان من، شعری که دغدغه‌های انسانی داشته باشد، شعری است که می‌ماند. من همواره روی شعرهای کلاسیک فارسی مطالعه داشته‌ام و هنوز هم حافظ را با دقت می‌خوانم

بله. همین سبب شد تا من با تامل و وسواس بیشتری اقدام به انتشار مجموعه شعرم کنم. بعد از انتشار مجموعه شعر اولم با عنوان «رفته‌ام خودم را بیورم» عجله چندانی برای انتشار نداشتم. البته این کتاب پیش خوبی نداشت و خوب دیده نشد. همه این مسائل دست به دست هم داد تا من این بار با وسواس بیشتری دست به گزینش بزنم. یعنی از سال ۸۲ تا سال ۸۳ مشغول گردآوری این کتاب بودم.

و در مورد همنشینی فضای عاشقانه با فضای شعر اجتماعی؟

به گمان من هر آنچه که این روزها در جامعه بشری رخ می‌دهد و موجب بروز اختلال می‌شود ناشی از توجه کم ما به مسائل عاطفی است. از این روست که من نمی‌توانم بین مسائل شخصی، انسانی، عاشقانه و اجتماعی تفاوتی قائل شوم. به گمان من هر کدام از این مسائل که درست و سر جای خودش نباشد، ما با مشکل روبه‌رو خواهیم بود. توجه‌ناداشتن

منحنی توصیف

کاوه رحمانی: شعر، جهان را وصف نمی‌کند بلکه آن را از نو می‌آفریند. از این روست که شاعر در مقابله با جهان و خود، سمت و سوی سومی را برمی‌گزیند که همان کلمات شاعرانه‌اش باشد. او به وصف پیرامونش می‌پردازد، اما آنچه پدید می‌آید توصیف دنیا نیست بلکه تاویلی است که گاه می‌تواند حتی به تضاد درونی منجر شود. این نکته را می‌توان در آثار بسیاری از شاعران مطرح دنیا دید، شاعرانی که نه از سر تعقل بلکه به پشتوانه شهود به روایت جهان می‌پردازند.

آرش نصرت‌اللهی در مجموعه شعر تو/تهران/۱۳۸۵ چنین توصیفی از روزگار دارد، هر چند ساختمانندی شعر او چنان است که گویی شهود شاعرانه به نفع تعقلش کنار کشیده است. از این روست که همه چیز با نظمی خاص در کنار هم قرار گرفته است و کمتر می‌توان اشکالی دستوری به کار او وارد آورد. حروف اضافه و ربط،

برخورد با جهان پیرامون خود دو رویکرد را اتخاذ می‌کند. من شاعرانه و شخصی او، از من اجتماعی او جدا نیست. استفاده از دایره واژگانی گسترده شاعرانه از جمله واژگانی همچون نت، تاروپود، خبرگزاری، آبادی، پوتین، فریزر، ناودان، چنگ و پاییز نشان از آن دارد که او فضایی باز را پیش روی خود می‌بیند. از این روست که من شخصی او در من اجتماعی‌اش تعریف می‌شود و این نکته‌ای است که در شعر معاصر ما یک حسن به حساب می‌آید. به عنوان نمونه در شعر «کافه‌ها...» می‌توان این کارکرد دوگانه را مشاهده کرد: «کافه... لب جاده را گرفته‌اند/ کلمه‌ها... لب تو را/ کوه‌ها... دوره‌های درگذر/ بازی بدی است/ نه اتوبوس کنار می‌کشد...»

نه تو، حرفی می‌زنی
تجربه‌های آرش نصرت‌اللهی در تو/تهران/۱۳۸۵ گامی است برای رسیدن به فضاهای نو؛ گامی که نمی‌توان آن را نادیده گرفت. تو/تهران/۱۳۸۵ سروده آرش نصرت‌اللهی از سوی نشر ثالث در سال جاری منتشر شده است.

بجا و درست استفاده شده‌اند و حذف فعل آنچنان که باید انجام شده است. تقطیع سطرها هدفمند است و سفیدخوانی‌ها بی‌جهت رخ نداده‌اند اما با این همه شعر آرش نصرت‌اللهی انگار چیزی کم دارد. درست است که او هیچ‌گاه دست به تکرار خود نزده و از شعری به شعر دیگر، فضای متفاوتی را پیش روی ما می‌گذارد، درست است که او هیچ‌گاه در دام «رمانتیک سرابی» نمی‌افتد، هر چند عاشقانه می‌گوید، درست است که شاعر می‌داند چطور زبان را به کار ببرد که توی ذوق نزند، اما شعر او دارای آن «و شهودی نیست که مخاطب را میخکوب کند هر چند او را در لذت خواندن متن شریک و همراه خود خواهد کرد و شاید همه اینها برآمده از حس لحظه‌ای و به اصطلاح «در زمانی» باشد و در روزگاری دیگر و حالاتی دیگر، برخوردی دیگرگونه با شعر نصرت‌اللهی حاصل شود. اما آنچه در این شرایط به نظر می‌آید، حساب و کتاب شعر شاعر تو/تهران/۱۳۸۵ است، هر چند این حساب و کتاب به هیچ وجه توی ذوق نمی‌زند. در کنار این نکته کلی، نصرت‌اللهی در

یادداشت

علی الله سلیمی

دانشگاه و ادبیات پایداری

ارزش های دفاع مقدس نگاهی فراگیر، ارزشی، دینی و ملی را می طلبد و باید تمهیداتی اندیشید که امکان مطالعه آثار دفاع مقدس برای آحاد مردم فراهم شود، زیرا آنچه دفاع مقدس را ماندگار کرده و ما به آن می بالیم وجود این عرصه به عنوان یک کانون تعلیم و تربیت در قالب نظامی است. اگرچه طی سال های اخیر حجم انبوهی کتاب در حوزه پایداری تولید شده است، اما توجه کمتری به ساز و کار توزیع کتاب های دفاع مقدس شده است و همین موضوع باعث مهاجرت کتاب های پایداری و دسترسی نداشتن آسان آحاد مردم به آنها شده است و امروز اگر نگاهی به ویتترین کتابفروشی های موجود در سطح شهر بندازیم کمتر کتابی در حوزه دفاع مقدس با وجود حجم انبوه تولیدات ادبی جنگ به چشم می خورد. در چنین شرایطی راه اندازی کتابخانه های تخصصی پایداری در محیط دانشگاه اقدامی ارزشمند برای جست و جوی آسان کتاب های دفاع مقدس در کنار کتاب های تخصصی و علمی دانشجویان است.

به اعتقاد من تمام آثار ادبی تولید شده در حوزه دفاع مقدس برای دانشجویان ضروری به نظر نمی رسد، بنابراین پس از شناسایی ناشران خصوصی و دولتی جنگ و سامان دهی به بازار نشر و توزیع کتاب های دفاع مقدس، باید اولویت بندی انجام گرفته و کتاب هایی که متناسب با نیازها و سلیقه دانشجویان است در کتابخانه های پایداری گنجانده شود تا ضمن جذابیت برای قشر دانشجو، ابهامات و شبهات آنها را نیز از جنگ برطرف کند.

نکته دیگری که حائز اهمیت است توزیع مشترک کتاب های دفاع مقدس در تمام کتابخانه هاست، یعنی اگر قرار است در فاز اول ۵۰۰ عنوان کتاب در بین کتابخانه ها توزیع شود، کلیه کتابخانه ها از عناوین مشترکی بهره مند شوند.

در عین حال آشنایی با تاریخچه دفاع مقدس و شرح دلوری های رزمندگان نیاز هر قشری است به ویژه دانشجویان که از نزدیک با آن دوران ارتباط نداشته اند نیاز بیشتری به مطالعه آثار ادبی جنگ دارند و کتابخانه های پایداری با در اختیار قرار دادن منابع لازم طی سال های آینده حجم انبوهی از پایان نامه های دانشجویی را به سمت پایان نامه های با مضمون دفاع مقدس هدایت می کند و می توان امیدوار بود که در آینده تحول جدیدی در این عرصه ایجاد شود. البته ممکن است یک دانشجو، نویسنده یا خاطره نویس توانمندی نباشد اما قطعا در میان دانشجویان، مترجمان و پژوهشگران زیادی هستند که با ورود به عرصه دفاع مقدس به خلق آثار فاخر هنری و ادبی در این عرصه کمک خواهند کرد.

به اعتقاد من ادبیات دفاع مقدس در کشور ما روندی خودجوش را سپری کرده است، به این ترتیب که هر رزمنده ای پس از بازگشت از جبهه، خاطرات و دستنوشته های خود را بنا بر وظیفه و به صورت خودجوش به رشته تحریر در آورده است اما دیگر زمان آن رسیده که نگاه علمی و آکادمیک بیشتری به حوزه دفاع مقدس داشته باشیم و کتابخانه های تخصصی پایداری با فعال کردن نخبگان و دانشجویان کشور می توانند زمینه ساز چنین نگاهی باشند.

دورانی

محسن فراهانی

همزمان با هفته دفاع مقدس صورت می گیرد

تأسیس کتابخانه های پایداری در دانشگاه ها

ولیعصر (عج) رفسنجان، دانشگاه تربیت معلم تهران، دانشگاه تربیت معلم سبزوار، دانشگاه صنعتی امیرکبیر و دانشگاه دریانوردی و علوم دریایی چابهار. نخستین کتابخانه تخصصی پایداری قرار است به مناسبت هفته دفاع مقدس با حضور دکتر محمد مهدی زاهدی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و سردار میرفیصل باقرزاده رئیس بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس در دانشگاه تهران رونمایی شود.

مسعود امیرخانی مدیر انتشارات بنیاد حفظ آثار که مسئولیت تأمین کتاب های مورد نیاز کتابخانه های تخصصی پایداری در ۳۰ دانشگاه را عهده دار است، پیشنهاد راه اندازی این کتابخانه ها از سوی معاونت فرهنگی وزارت علوم را ایده خوبی برای ارتقای ادبیات دفاع مقدس می داند و می گوید: بدون شک ورود جدی دانشجویان و قشر نخبه جامعه در عرصه دفاع مقدس نگاه تازه ای را با رویکرد علمی در این حوزه ایجاد می کند و به خلق آثار فاخر علمی جنگ و مطرح کردن ادبیات دفاع مقدس در سطح بین المللی کمک شایانی خواهد کرد.

به باور امیرخانی پیشنهاد راه اندازی کتابخانه های پایداری با استقبال گرمی از سوی بنیاد حفظ آثار مواجه شد و در حال حاضر علاوه بر آثار ادبی تولید شده در بنیاد، مذاکراتی نیز با معاونت فرهنگی وزارت ارشاد، حوزه هنری و بنیاد شهید و امور ایثارگران به منظور فراهم کردن فهرستی کامل از کتاب های تولید شده دفاع مقدس طی سال های اخیر انجام گرفته است، زیرا هر چه منابع موجود در کتابخانه ها جامع و کامل تر باشد، تحقیقات کامل تری در حوزه جنگ از سوی دانشجویان انجام می گیرد، علاوه بر این زمینه آشنایی هر چه بهتر دانشجو با فرهنگ دفاع مقدس فراهم خواهد شد. او معتقد است معاونت ادبیات بنیاد حفظ آثار طی سال های اخیر همواره توجهی جدی به گسترش فرهنگ کتابخوانی در حوزه جنگ داشته و طی چهار سال گذشته تاکنون ۵۰۰ هزار جلد کتاب به کتابخانه های عمومی شهرهای مختلف اهدا کرده است.

امیرخانی بر این باور است که تحول جدی زمانی در حوزه ادبیات اتفاق می افتد که قشر فرهیخته و علمی کشور در آن عرصه ورود کنند و از آنجا که دفاع مقدس بخشی از هویت کشور ما را در بر می گیرد این مسئله بسیار حائز اهمیت خواهد بود.

به باور او راه اندازی کتابخانه های پایداری در محیط دانشگاه ضمن انتقال تجربیات نسل های مرتبط با جنگ به دانشجویان، منابع لازم برای تولید پایان نامه های دانشجویی را نیز در اختیار آنها قرار خواهد داد. این در حالی است که بنیاد حفظ آثار به این مهم توجه داشته است و در نظر دارد به مناسبت هفته دفاع مقدس، واحد درسی آشنایی با دفاع مقدس را در تمام رشته های دانشگاهی بگنجانند. علاوه بر این راه اندازی چندین رشته حوزه دفاع مقدس در مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا از دیگر اقداماتی است که بنیاد از این طریق به دنبال ایجاد تحول در ادبیات جنگ و آثار تولید شده در این حوزه است.

امیرخانی به دیگر حمایت های معاونت ادبیات و انتشارات بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس از دانشگاه ها اشاره می کند و می گوید: همکاری و مشارکت جامعه دانشگاهی در برگزاری هر چه پربارتر جشنواره ربع قرن کتاب دفاع مقدس و چاپ ۳۰ پایان نامه برتر دفاع مقدس به مناسبت سی امین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی از دیگر حمایت های بنیاد برای به کارگیری جامعه دانشگاهی کشور در تقویت علمی ادبیات دفاع مقدس است.

و شهادت هستند و امیدواریم با حمایت جدی دستگاه های متولی در دانشگاه های تابعه وزارت بهداشت و دانشگاه آزاد نیز شاهد شکل گیری چنین کتابخانه هایی باشیم.

مدیر کل فرهنگی وزارت علوم اهداف راه اندازی این کتابخانه ها را فراتر از ترویج فرهنگ ایثار و شهادت در محیط دانشگاه می داند و معتقد است با راه اندازی کتابخانه های پایداری ضمن دسترسی آسان دانشجویان به منابع پژوهشی و تحقیقاتی موجود در حوزه جنگ برای برداشتن گام های علمی در این حوزه، تعامل مناسبی بین نسل گذشته حاضر در جنگ با نسل امروزی شکل می گیرد و می توان شاهد راه اندازی کرسی های نظریه پردازی دفاع مقدس در دانشگاه ها بود.

اسلامی در عین حال یادآور می شود: در قبال حمایتی که بنیاد حفظ آثار در تأمین کتاب های مورد نیاز دانشگاه ها در حوزه دفاع مقدس انجام می دهد، مدیریت فرهنگی ۳۰ دانشگاه بزرگ نیز وظیفه دارند تا فضای مناسبی را برای ایجاد کتابخانه اختصاص دهند تا امکان بهره مندی تمام دانشجویان از کتاب های هدایی بنیاد فراهم شود. البته پیش از این معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با اهدای ۳۰۰ هزار جلد کتاب به کتابخانه های دانشگاه ها فضای مناسبی را در ارتقای فرهنگ کتابخوانی بین دانشجویان ایجاد کرده بود که این بار بنیاد حفظ آثار با اهدای کتاب های پایداری تولید شده به ترویج فرهنگ کتابخوانی در حوزه دفاع مقدس کمک خواهد کرد.

در حال حاضر اسامی ۳۰ دانشگاه بزرگ کشور برای تجهیز به کتابخانه های تخصصی پایداری از سوی معاونت فرهنگی وزارت علوم مشخص شده است: دانشگاه تهران، دانشگاه تبریز، دانشگاه هنر اسلامی تبریز، دانشگاه تربیت معلم آذربایجان، دانشگاه صنعتی سهند تبریز، دانشگاه محقق اردبیلی، دانشگاه زنجان، دانشگاه فردوسی مشهد، دانشگاه علوم پایه دامغان، دانشگاه شهید باهنر کرمان، دانشگاه اراک، دانشگاه گیلان، دانشگاه مازندران، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان، دانشگاه صنعتی تفرش، دانشگاه صنعتی اصفهان، دانشگاه هنر اصفهان، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی، دانشگاه علامه طباطبایی، دانشگاه شهید چمران اهواز، دانشگاه خلیج فارس، دانشگاه سمنان، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری، دانشگاه بیرجند، دانشگاه کاشان، دانشگاه یزد، دانشگاه

روایت جهادگران استان کرمان از جنگ

از خاکریز تا خاطره

با آغاز جنگ تحمیلی و تمام عیار عراق علیه نهال نوپای انقلاب اسلامی ایران، تمامی ارگان‌ها و نهادها در جای جای میهن اسلامی بسیج شدند تا در برابر این تجاوز ایستاده و از سرزمین خود دفاع کنند. یکی از این ارگان‌ها، نهاد مردمی "جهاد سازندگی" بود که در آغازین روزهای پیروزی انقلاب اسلامی در خردادماه سال ۱۳۵۸ به فرمان امام خمینی (ره) برای رسیدگی به وضعیت روستاها و مردم محروم و ستمدیده در نقاط دورافتاده کشور راه اندازی شد. در همین راستا جهاد سازندگی استان کرمان در خطه کریمان کار خدمت رسانی به نقاط دورافتاده استان را آغاز کرد و با شروع جنگ تحمیلی این نهاد جوشیده از بطن انقلاب که خود را حامی و پاسدار انقلاب می دانست، وارد عرصه نبرد شد و دوشادوش سایر نیروهای رزمنده به دفاع از مرزهای کشور پرداخت و این بار وظیفه خدمتگزاری خود به مردم را با نام جهاد در برابر متجاوزان در مرزهای غرب و جنوب کشور استمرار بخشید. اگرچه در روزهای آغازین جنگ، حضور جهادگران در جبهه، منسجم و سازمان یافته نبود، اما با تداوم یافتن جنگ و نیاز جبهه به تشکیلات سازمان یافته، وظیفه سنگین مهندسی، رزمی و پشتیبانی جنگ به عهده نیروهای جهادی واگذار شد که این نیروها در قالب گروه‌های مختلف مهندسی، سنگرسازی، پمپاژ، استحکامات، دکل سازی، تعمیرات، امداد رسانی و... به صورت داوطلبانه به یاری رزمندگان شتافتند و فعالیت‌هایی همچون جاده سازی، احداث کانال و سیل بند، نی کاری، احداث خاکریز، پل سازی، ترابری و پشتیبانی را به عهده گرفتند.

"خاکریز و خاطره" عنوان کتابی مشتمل بر ۱۴۱ خاطره از جهادگران گردان مهندسی رزمی ۶۲ خبیبر جهاد سازندگی استان کرمان است که در عملیات‌ها حضور یافته و خلق ایثارگری‌های نیروهای آن را روایت می کند.

گردان مهندسی رزمی ۶۲ خبیبر جهاد کرمان از سال ۶۱ (تاریخ ۱۳۶۱/۹۱) در منطقه جنگی جنوب شهر بستان استقرار یافت و اولین فعالیت خود را در عملیات والفجر مقدماتی آغاز کرد و در عملیات‌های مختلف دفاع مقدس از جمله عملیات خبیبر باطراحی

پل عظیم و شناور "خبیبر" خوش درخشید، به طوری که فرمانده وقت سپاه، محسن رضایی تلاش آنها را ستود و از جهاد کرمان به عنوان قوی ترین گردان مهندسی رزمی یاد کرد و عنوان کرد: کلید فتح عملیات خبیبر به دست بچه‌های جهاد کرمان باز شد.

این گردان مهندسی در عملیات‌های بدر، والفجر ۸، کربلای ۴، کربلای ۵ و والفجر ۱۰ نیز افتخارات بزرگی را در کارنامه خود به ثبت رساندند.

جهادگران به قدری در حراست و پاسداری از میهن نقش داشتند که رهبر کبیر انقلاب اسلامی بارها در فرمایش‌های خود جهادگران را "سنگر سازان بی سنگر" لقب دادند و به راستی باید گفت بزرگترین و ارزشمندترین دستاورد جهاد سازندگی در جنگ، انجام خیلی از ناممکن‌ها بود. امروز یکی از افتخارات جهاد کشاورزی استان کرمان تقدیم ۱۰۲ شهید گرانقدر در راه دفاع از عزت و اعتبار ایران اسلامی است.

کتاب "خاکریز و خاطره" که به همت مرکز حفظ آثار جهاد کشاورزی و معاونت ادبیات حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس کرمان گردآوری شده سعی بر آن دارد تا خاطرات نیروهای جهادگر را از زبان خودشان و بدون هیچ دخل و تصرفی روایت کند و در پایان کتاب نیز تصاویری از فعالیت‌های مختلف نیروهای جهادگر استان کرمان در عرصه هشت سال دفاع مقدس ارائه شده است.

مجموعه کتاب مسافر و به همت علی پاک به چاپ رسیده است. کتاب "مسافر" طرحی است در جهت گسترش فرهنگ کتابخوانی در فواصل زمانی طولانی مسافرت‌های شهری و بین شهری.

کتاب "تویی که نمی شناختم" مشتمل بر بیست و هشت خاطره از سیره عملی حضرت امام خمینی (ره) است که تمام خاطرات آن از زبان یاران و نزدیکان ایشان نقل شده است و تنها خاطره آخر به روایت حضرت امام (ره) است. در انتخاب خاطرات سعی بر آن بوده که سیره عرفانی و اخلاقی آن پیر عارف و اصل به مخاطبان عرضه شود. همچنین سیر خاطراتی که در قالب داستان‌های کوتاه ارائه شده به ترتیب چند مقطع زمانی از زندگی ایشان. از سال‌های زندگی در قم تا ایام ارتحال را شامل می شود.

امام خمینی (ره) در آخرین خاطره از این کتاب این گونه روایت می کند: اولین بار وقتی پیشنهاد منبر به من شد، از آن استقبال کردم. شبی که قرار بود فردای آن روز بروم بالای منبر، خوابم نمی برد، البته نه از ترس مواجه شدن با مردم، بلکه از هراس این که باید روی منبری بنشینم که متعلق به رسول الله (ص) است. از خدا خواستم مدد کند هرگز سخنی نگویم که جمله‌ای از آن را باور نداشته باشم و این عهدی بود که با خدای خود بستم. اولین منبر، طولانی شد اما کسی را خسته نکرد. به گمان خودم خوب بود، چون عده‌ای هم احسنت گفتند. بعد از فراغت، وقتی به قلبم مراجعه کردم، دیدم از احسنت گویی‌ها خوشم آمده و همین مسئله باعث شد تا دعوت دوم و سوم را رد کردم و به مدت چهار سال به هیچ منبری پا نگذاشتم.

تویی که نمی شناختم

حدود دو دهه از رحلت امام خمینی (ره) بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران می گذرد؛ شخصیتی که کمتر کسی تا امروز توانسته او را آنچنان که شایسته مقام و منزلت ایشان است بشناسد و درک کند. بسیاری از رهبران، دانشمندان، نخبگان و نویسندگان کشورهای مختلف دنیا در مورد ابعاد گوناگون افکار، شخصیت، رفتار و سیره ایشان سخن گفته و کتاب‌ها نوشته اند، اما هر اندازه که درباره امام راحل (ره) گفته و نوشته می شود، باز هم زوایا و برگ‌هایی تازه و درخشان از زندگی و افکار ایشان خودنمایی می کند.

نه تنها ملت ایران، بلکه سایر ملت‌ها نیز برای حرکت در مسیر حق جویی و مبارزه با ظلم و بی عدالتی و... نیازمند شناخت شخصیت بزرگ و حماسه ساز تاریخ معاصر ما هستند؛ شخصیتی که می تواند درس‌ها و پندهای بسیاری به آنان بدهد. بنابراین همچنان تحقیق و پژوهش برای شناخت امام خمینی (ره) گرانها خواهد بود. تویی که نمی شناختم عنوان کتابی است که با حمایت موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره) از

معرفی کتاب

امیر حسین ایزدخواه

تاریخ بی قراری پامیر

معمولا هر انشعابی تنها به دلیل ناکارآمدی یک نظام فکری و ایدئولوژیک در آن ساختار ایجاد می شود و به جرئت بتوان بر مبنای نظریه های علوم سیاسی و تئوری های بنیادین این علم

(که مورد اتفاق بخش عمده ای از متفکران و دولتمردان و مبارزان است) گفت: پس از انشعاب دو اتفاق غیر قابل انکار است:

۱- آنچه از حزب باقی می ماند تنها یک نام است و گاه رگه هایی از ایده اصلی و پایه ای حزب با آموزه هایی که قابلیت هرگونه سوء برداشت و سوء استفاده را به مخاطبان می دهد.

۲- گروه منشعب یا از یافته های پیشین خود حفاظت و ممارست می کنند و یا به نقد و گاه به رد آن نظریه می پردازند.

اما تمامی این معادلات در مورد کشورهای اسلامی و علی الخصوص یکی از اضلاع پامیر، مصداقی اثرگذار نداشتند و همین موضوع موجب شده تا هفته ای یک تا ده کتاب در گوشه گوشه دنیا درباره بام جهان نوشته شود.

این بار ظاهرا همه معادلات با بن بست مواجه شده بود؛ هر چند که ابتدا به ساکن تمامی آرمان‌ها با استخراج از آموزه های دینی، فلسفی و اعتقادی اسلام تنها یک قصد مشترک را دنبال می کردند: اخراج متخاصمان کافر، از بلاد مسلمین. اما بعد از پایان این وظیفه دینی که به نوعی از انقلاب اسلامی ایران در سال ۱۹۷۹ الهام گرفته شده بود دشمن مسلمانان در هیئتی متفاوت و خودی پلنگان دره پنج شیر و فاتحان چوگور و... را به مسلخ بردند تا مگر خواست نهایی استعمار در یک جنگ خونین فرجام یابد.

تاکنون کتاب‌های زیادی درباره هویت القاعده که با وجود ادعای اسلام گرایی به کابوس جهان اسلام بدل شد، به زبان‌های مختلف نوشته شده است و البته به همین تعداد باید کتاب‌های منسوب به بنیادگذاران این بنیادگرایی را افزود که عموما بر گفته های شفاهی آنها ابتدا یافته و بر تیره شخص یا افراد خاصی دلالت دارد و کمتر دیده ایم که اثری بدون حاشیه پر از بی (به دلیل دور شدن از آن موقعیت تاریخی) به روایت وقایع پردازد.

باری با همه تفاسیری که عنوان شد روی جلد این کتاب نامی و سوسه انگیز حک شده: "غوغایی بر بام جهان" با زیر عنوان و سوسه انگیز تر "خاطرات یکی از اعضای بلند پایه القاعده در جنگ‌های افغانستان" و

سرانجام نام مصطفی حامد ما را با این عضو بلند پایه آشنایی کند. طبع این اطلاعات نمی تواند دقت عنوان اصلی کتاب به زبان عربی (ثرثره فوق سقف العالم؛ من حوادث المجاهدین العرب فی افغانستان...) را منتقل کند.

از سوی دیگر در این کتاب به شیوایی هر چه تمام تر تفکری که بعدها القاعده فرزند ناخلف آن شد شرح داده می شود و پرسش‌های مهمی چون اعراب افغان چه کسانی بودند؟ چه عاملی پس از جنگ شوروی و افغانستان موجب پدید آیی القاعده در افغانستان شد و.. به لحاظ تاریخی پاسخ داده شده است.

البته شرح و پاسخ حامد بر این پرسش‌ها نیز از شیوه خود او تبعیت می کند. شیوه ای که گاه تنها به مذاق فرماندهان و چریک‌ها خوش می آید.

البته در این میان نمی توان از کنار نام دکتر عبدالعلی آل بویه لنگرودی، علی جراحی و سیدعلی مرتضوی در مقام مترجمان این کتاب گذشت.

"غوغایی بر بام جهان" چندین پیش به تعداد هزار و یکصد نسخه در دو مجلد از سوی موسسه نشر و تحقیقات ذکر روانه بازار شده است.

یادداشت

حسین سلیمی بجنستانی

تلفیق مهارت های مشاوره

رشد فرایند دشواری است و مشاوره در مدارس نقش مهمی در حمایت از این فرایند دارد و مشاوران تاثیر عمیقی بر زندگی دانش آموزان خود دارند که یک بعد آن توجه به سلامت روانی و بعد دیگر آن آموزش دانش آموزان است. برای انجام این رسالت غالباً سه سطح مداخله مشاوره ای در مدارس قابل اجراست؛ بی واسطه (کوته مدت)، میانی (میان مدت)، عمیق (طولانی مدت). در این کتاب تعداد یازده مقاله مرتبط با مشاوره در مدارس توسط نویسندگان مختلف گردآوری شده است. دیدگاهی که هر یک از نویسندگان در بافت مدرسه مقالات خود را ارائه کرده نیز متنوع است از جمله دیدگاه رفتاری، شناختی، رفتاری، گشتالتی تحلیل ارتباط متقابل، شخص محوری، روان پویایی و سیستمیک به طور مثال با تکیه بر تفکر روان پویایی به این نکته اشاره شده که تا چه حد فرایند یادگیری پیچیده و آمیخته با احساسات است. احساساتی که در روابط کودک با مادر و کل خانواده بوده و بعدها محیط مدرسه نیز به این روابط تعمیم داده می شود که در گروه همکاری همه کارکنان آموزشی (مدیر، معاونان، معلمان، مربیان و ...) به عنوان یکی از اصول اساسی راهنمایی و مشاوره است تا اطلاعات جامع و دقیقی از مسائل دانش آموزان برای فرایند مشاوره به دست آید. از طرفی اگر قرار است یادگیری انجام شود باید احساس امنیت حاکم باشد که درمان های نمایشی و هنر درمانی کمک موثری به این هدف می کنند. از دیدگاه شناختی - رفتاری (CBT) بر روش های مشارکتی که در آنها دانش آموزان به پذیرش مسئولیت در قبال یادگیری و رشد خود تشویق شوند تاکید می شود و در دیدگاه شخص محور بر مفاهیم اصولی برقراری رابطه مناسب روان شناختی، همدلی، پذیرش مثبت غیر شرطی، خلوص و ... - که سایر دیدگاه ها نیز رعایت این اصول در درمان لازم می دانند - توصیه شده که به طور قطع رعایت این اصول می تواند در ایجاد فضای رشد و میل به خودشکوفایی دانش آموزان توجه شایانی داشته باشد.

در هر یک از ما روایتی جاری است و چنانچه در مدرسه فرصتی فراهم شود تا دانش آموزان آن را بیان کنند باعث ارتقای روند رشد و یادگیری خواهد شد و استفاده از استعاره و قصه به عنوان مسیری غیر مستقیم به منظور کندوکاو احساسات و عواطف، به دانش آموزان کمک می کند تا بتوانند از عهده درد و رنج های ناشی از رشد برآیند و این فنون در مقاله آدامز (متخصص درمان های نمایشی) به خوبی پردازش شده است. همچنین به ریشه های اضطراب انشائوسی در دانش آموزان پرداخته شده که چرا نوشتن سخت و بعضاً اضطراب آور است. انتظار بر این نیست که کتاب تمامی نیازهای مشاوران را پاسخ دهد اما سرنخ های مفیدی برای کار مشاوره و حتی پژوهش ارائه می کند. در پایان ذکر این نکته ضروری به نظر می رسد که در جو کنونی حاکم بر تعلیم و تربیت، زمان آن فرارسیده که با حفظ جایگاه مشاوره و کرامت مشاوران در مورد نقش موثر مشاوره مدرسه عمیق تر ببیند و ضعف های آن را مورد بازنگری قرار دهیم. ما معتقدیم که در حال حاضر نیاز داریم نقش ها، مهارت ها و راه و روش های مشاوره ای متناسب با کاربرد آن در مدارس را ایجاد کرده و کشوری که هدفش تبدیل شدن جامعه ای مبتنی بر هویت نوآوری و شکوفایی است محتاج آن است که به تلفیق مهارت های مشاوره ای با نقش معلمان همت گمارد؛ طرحتی که در قالب احیای نقش مشاوره ای معلمان در آموزش و پرورش دیرزمانی ناپدید و ابتر ماند.

کتاب و رو

خدیجه معصومی

با محمدرضا اسم خانی و کتاب «مشاوره بالینی در مدرسه»

روان شناسی پشت میز مدرسه

لزوم کار مشاوره بالینی در مدارس، از دیرباز یکی از دغدغه های بزرگ اولیا و مربیان بوده است. این مهم، ضرورت حضور متخصصان این رشته را در مدرسه ها می طلبد چراکه مهم ترین چالش در این حوزه، عدم پذیرش مراجع به دلیل نداشتن پیش زمینه ای از چارچوب این تخصص و مواجهه صحیح با آن است. کتاب «مشاوره بالینی در مدرسه» نوشته نیک بارویک و گروهی از نویسندگان با ترجمه محمدرضا اسم خانی که اخیراً از سوی نشر دانژه روانه بازار شده، مجموعه ای از مقاله های حوزه مشاوره بالینی است که توسط استادان صاحب نام این رشته گردآوری شده است. محمدرضا اسم خانی کارشناس ارشد رشته زبان شناسی و این کتاب اولین تجربه او در حوزه ترجمه کتاب است. نزدیک شدن فصل بازگشایی مدارس انگیزه ای شد تا با این مترجم درباره ویژگی های این کتاب به گفت و گو بنشینیم.

شما کتاب را بر اساس چه شاخصه هایی برای ترجمه انتخاب کردید؟

کتاب با پیشنهاد نشر دانژه برای ترجمه به من معرفی شد البته با نویسنده آن آشنایی چندانی نداشته و کتاب دیگری را نیز از او در عرصه ترجمه ندیده بودم. با این وجود شکل گردآوری مطالب کتاب برای من جذاب بود و با شروع کار میزان علاقه مندی ام نیز افزایش یافت.

این کتاب اساساً با توجه به کدام رویکردهای روان شناختی نوشته شده و چه اهدافی را دنبال می کند؟

کتاب شامل ۱۱ فصل مجزاست که هر کدام در یکی از حوزه های نظری متفاوت توسط متخصصان این رشته به نگارش درآمده و شامل رویکردهایی از دیدگاه رفتاری، شناختی، گشتالتی/تحلیل تعاملی، شخص محوری، روان پویایی، سیستمیک با کاربرد هنر درمانی، قصه گویی، گفت و گو و بازی سازمان یافته و سازمان نیافته است. در این مجموعه هر یک از نویسندگان بافتی را که در آن به فعالیت عملی پرداخته اند و در آن به آگاهی های متنوعی دست یازیده اند به شکلی دراماتیک عرضه کرده اند. حدود مرز مشاوره در این سلسله مقالات به بهره برداری بیشتر از منابع، مدرسه و خانواده پرداخته و روند درمان را تقویت و وسعت بخشیده است. همچنین در رویکرد فعال تر، حوزه عمل مشاور را از اتاق در بسته به بطن زندگی و جریانات معمول در مدرسه کشانده است.

آیا سرفصل های کتاب آنچنان که باید مجموعه کاملی را در رابطه با موضوع ارائه داده اند؟

ببینید، اصولاً ذات یادگیری در ارائه فرضیه هاست. باید برای رسیدن به پاسخ، مطالعه مستمر داشت. کدام یک از فصول کتاب به لحاظ موضوعی برتر از دیگر قسمت هاست؟

هر چند انتخاب ساده ای نیست ولی می توان گفت فصل ششم که موضوع تلفیق و اتحاد نقش های روان درمانگر و معلم را عنوان می کند و فصل دهم با استفاده از قصه گویی در گروه ها به نظر مهم تر هستند.

به نظر می رسد فصل های پایانی کتاب، از نظر موضوع و محتوای قدری رساتر از سایر بخش هاست. این به ترجمه شما مربوط می شود یا به ماهیت خود بحث؟

خیر؛ شاید علت این باشد که در فصل های آغازین

کتاب بیشتر موضوعات مطرح شده جنبه تئوریک دارند ولی کم کم مطالب جنبه عملی تری به خود می گیرند و این برای مخاطب جذابیت بیشتری خواهد داشت. همچنین وقتی ما مطالعه کتابی را شروع می کنیم معمولاً در آغاز یک قالب ذهنی برای ما شکل می گیرد و با مرور عادی می شود. البته افراد در این حیطه با یکدیگر تفاوت دارند. با این وجود نیاز است بعضی از قسمت های تئوریک کتاب برای نتیجه بهتر، چند بار مطالعه شوند.

در فصل هشتم تنها از مفهوم کلی هنر استفاده شده است. در اینجا منظور از هنر و بازی چیست؟

احتمالاً می دهم که این دو واژه در مسائل روان شناسی با هم یا در کنار هم استفاده می شوند البته در این فصل بیشتر از مفهوم بازی استفاده شده تا هنر. هر چند در قسمتی اشاره به استفاده از کاغذهای رنگی برای ارائه فعالیت هنری شده ولی تمرکز اصلی در رابطه با بازی است.

این کتاب چه تفاوتی با آثاری که با همین موضوع ترجمه شده اند دارد؟

در بعضی مقاله های تخصصی معمولاً از متون دشواری استفاده می شود یا اظهار نظرهای بی شماری از افراد مختلف با رویکردهای متفاوت روان شناختی با حجم زیاد ارائه می شود که برای مطالعه مستمر خسته کننده خواهد بود ولی مقاله های این کتاب کاملاً کاربردی است و کسی که احساس نیاز برای مطالعه در زمینه ای خاص را دارد بدون این که مجبور به مطالعه تمامی فصل ها باشد می تواند تنها به قسمت مورد نظر رجوع کند.

برای ترجمه آن به مشکلی برخوردید؟ البته متن ساده ای نبود و برگردان آن به راحتی صورت نگرفت ولی در هر صورت سعی شد حال و هوای متن مبدأ در این ترجمه رعایت شود و در کنار آن به روانی متن هم توجه شود. اصل ترجمه

دو، سه ماه طول کشید و همین حدود نیز ویرایش آن کاربرد که جا دارد از جناب آقای دکتر سازمند که ویرایش این اثر را به عهده داشتند و آقای صادقی نژاد از نشر دانژه که کتاب را برای ترجمه در اختیار من قرار دادند تشکر کنم. در رابطه با برگردان معادل های اصطلاحات روان شناسی دقت فراوانی صورت گرفت ولی در مجموع سعی شد معادل های جاافتاده در حوزه روان شناسی مورد استفاده قرار گیرند هر چند از معادل های جدید هم استفاده شد تا در رابطه با استفاده از آنها فرهنگ سازی شود.

با توجه به محتوای کتاب آیا قابلیت ارجاع در قلمرو تخصصی برای آموزش و پرورش وجود خواهد داشت؟

موضوع ارجاع بسیار مهم است بدین معنا که در مدارس معلم ها تعامل نزدیکی با دانش آموزان دارند و آنها هستند که باید دانش آموز را به مشاور ارجاع دهند. در هر حال این مسئله به سیاست های آموزش و پرورش برمی گردد تا بتواند نیاز ایجاد شده را به بهترین شکل پوشش دهد و از مشاوران متخصص در این عرصه بهره گیرد البته لازم به ذکر است که پذیرش افراد هم شرط مهمی است. خود فرد نیز باید بخواهد که درمان شود. این نیمی از راه است و مشاور در بقیه مسیر شما را همراهی خواهد کرد. در کنار همه اینها انجام کارهای پژوهشی کارشناسانه را نیز نباید از نظر دور داشت تا از این رهگذر با تعریف مختصات فرهنگی و بومی به اهداف آموزشی متناسب با فرهنگ خودمان دست یابیم.

کار دیگری هم در دست ترجمه دارید؟ در حال حاضر بیشتر مطالعه من در حوزه زبان شناسی است و در رابطه با این موضوع کار دیگری در دست ندارم ولی با توجه به علاقه ای که به این مبحث دارم امیدوارم بتوانم در آینده در این عرصه به فعالیت خود ادامه دهم.

یوسف علیخانی از «قصه های الموت» می گوید

سفر قصه ها، تنهایی راوی

یوسف علیخانی متولد ۱۳۵۴ روستای میلک از توابع رودبار الموت شهرستان قزوین است. علیخانی فارغ التحصیل رشته زبان و ادبیات عرب از دانشگاه تهران است. او علاوه بر حوزه پژوهش های میدانی در زمینه قصه نویسی، روزنامه نگاری و ترجمه هم فعال است هرچند قصد دارد از این پس هرگز به سراغ روزنامه نگاری و ترجمه نرود. از دیگر کتاب های پژوهشی علیخانی در حوزه فرهنگ و ادبیات عامیانه می توان به آثاری چون «عزیز و نگار»، «به دنبال حسن صباح»، «ابن بطوطه» و «ساعت تبریزی» اشاره کرد.

کمی درباره کتاب «قصه های الموت» بگویید و این که چرا جمع آوری قصه ها از کجا شروع شد. این کار در سال ۱۳۸۳ شروع شد که همراه با دوست عزیزم آقای افشین نادری راهی منطقه میلک شدیم و خیلی زود جلد اول آن آماده انتشار شد. از جلد دوم ظاهرا به تنهایی کار را ادامه داده اید؟ خیر، جلد دوم هم با همکاری آقای نادری بود اما قرار است جلد سوم را به تنهایی کار کنم. ویژگی قصه های منطقه روستاهای مراغی در چیست و شما بنا به چه انگیزه ای قصد جمع آوری آنها را دارید؟

قصه های این منطقه کاملا با مناطق دیگر متفاوتند زیرا این روستاها به لحاظ حوزه زبان و آداب و رسوم با دیگر مناطق همخوانی ندارند و بر همین اساس قصه های شفاهی شان هم منحصر به فرد است. شما تنها در جمع آوری قصه ها نقش دارید؟ قدم اول همان جمع آوری است اما قرار است همه قصه ها را بنا به رویکردشان طبقه بندی کنیم و در حوزه های مختلف ارائه کنیم. ظاهرا علاوه بر ارائه قصه ها بخشی را هم به فرهنگ لغات اختصاص داده اید؟ بله، فرهنگ لغات الموتی هم جزئی از کار است و یک سری عکس هم داریم که با موضوعات در ارتباط است.

در پژوهش میدانی اقوام ایرانی یک مشکل وجود دارد. به عنوان مثال می توان از روایت های متضاد در ارائه یک قصه نام برد. شما این مشکل را چگونه حل کردید؟

همه دوستان می گویند که این مشکل در هر منطقه و هر روستایی وجود دارد اما من می گویم که همه ما با این مسئله روبه رویم اما نکته جالب در روایت این قصه های متضاد دخالت راوی ها در روند قصه به فرآیند محدود دانش و توانایی فرد است به عنوان مثال اگر بخواهیم فقط یک قصه را در یک روستا مورد ارزیابی قرار دهیم مطمئن باشید که ده ها روایت ریز و درشت پیدا می کند. البته این کار در بدو امر ممکن است یک پژوهشگر را خسته کند اما به مرور برایش شیرین می شود و انگیزه بیشتری پیدا می کند. یکی از نکاتی که درباره کتاب «قصه های الموت» وجود دارد این است که شما در ثبت و ضبط آنها عجله کرده اید. چرا؟

خیلی ساده است، چون اغلب راوی های ما بالای هفتاد سال سن دارند و یکی یکی می میرند بدون آن که قصه هایشان را به نسل های آینده منتقل کنند. یکی از خاطره های تلخ فعالیت در حوزه فرهنگ عامه برای من این است که هر وقت به یک روستای روم جوان ها به من می گویند چرا زودتر نیامدی و مثلا اگر دوماه پیش می آمدی فلان شخص که دیگر در میان ما نیست می توانست منبع خوبی برایت باشد، به هر حال فکر

می کنم سرعت کار در جمع آوری ریشه در همین امر داشته باشد.

داستان های مناطقی که شما در آن فعالیت دارید تاکنون به صورت مکتوب ارائه شده اند؟

خیر، به جز حکایت عزیز و نگار که چند نسخه متفاوت دارد هیچ کدام از قصه های دیگر مکتوب نشده اند و برای اولین بار است که این اتفاق می افتد. دلیل این که قصه های مورد علاقه شما تاکنون توسط دیگر پژوهشگران مورد عنایت قرار نگرفته چیست؟ به گمان من سختی راه ها و دسترسی نبودن وسیله مناسب برای سفر، علت اصلی است. شاید باور نکنید اما هنوز هم باید برای رسیدن به یکی از این روستاها از حیوانات استفاده کرد چون هیچ جاده ای برای عبور ماشین وجود ندارد.

ظاهرا مشوق و راهنمای اصلی شما در این کار آقای عنایت الله مجیدی است. لطفا کمی درباره این آشنایی بگویید.

آقای عنایت الله مجیدی یکی از بهترین الموت شناسان ایران است. ایشان هم اکنون مسئول کتابخانه دایره المعارف بزرگ اسلامی هستند و همان طور که گفتید حق بزرگی برگردن من دارند. من در سال ۱۳۷۱ یعنی زمانی که دانشجوی بودم به دنبال ماجراهای عجیب و قصه های قدیمی بودم و همواره آرزو داشتم آنها را جمع آوری کنم و از وجه تصویری شان در کار سینما استفاده کنم و بعد از مدتی این فکر را به سازمان میراث فرهنگی و گردشگری استان قزوین پیشنهاد دادم که پذیرفته نشد و من تصمیم گرفتم از محیط خانوادگی خودم استفاده کنم.

یعنی این که شروع کردم به جمع آوری قصه های مختلفی که از کودکی شنیده بودم تا این که کتاب به دنبال حسن صباح را منتشر کردم و یک نسخه را به رسم ادب به آقای مجیدی تقدیم کردم و این آغاز آشنایی ما بود. ایشان بعد از مدتی با من تماس گرفتند و گفتند خانمی به نام دکتر حمیده چوپک دنبال فردی می گردد که بتواند با او در پروژه فرهنگ تاریخ الموت همکاری کند و من هم که به آرزویم رسیده بودم فوراً با خانم چوپک تماس گرفتم و کار شروع شد.

از روستاهای ترک زبان بگویید که در این کتاب به وفور از آنها یاد کرده اید؟

این روستاهای ترک زبان در اصل ریشه کردی دارند و به ایل بزرگ رشوند متعلق هستند این پنج روستا روایت ها و قصه هایی دارند که حیرت آور است.

نام این روستاها چیست؟

بخش عظیمی از این روستاها از سبیدرود در استان گیلان شروع می شود و تا سنگ سر استان سمنان امتداد می یابد. این منطقه در گذشته به دیلمستان معروف بوده اما هم اکنون مکانی به این نام وجود ندارد. دیلمستان در گذشته شامل رودبار زیتون، رودبار شهرستان، رودبار الموت، طالقان، رودبار قصران و ... بوده که مردمش به یک زبان خاص حرف می زده اند که همان زبان دیلمستانی یا تاتی است.

شما در کتاب «قصه های الموت» به وجه گردشگری هم توجه نشان داده اید؟ چرا؟

در درجه اول دوست داشتم که عکس هایی از روستاها را در اختیار هم در کنار هر قصه بگذارم و علاوه بر آن تصویری از خاستگاه یک قصه ارائه دهم. بهتر است بدانیم که منطقه الموت علاوه بر دارا بودن فرهنگ و ادبیاتی خاص، دارای هوای مطبوعی هم هست و صدها مکان دیدنی دارد که تاکنون نامی از آنها برده نشده است بر همین اساس تصمیم گرفتم که کار جامعی در این رابطه انجام بدهم و علاوه بر ارائه قصه ها به عنوان یک راهنمای گردشگری هم ایفای نقش کنم.

اگر کسی بخواهد بیشتر درباره زبان تاتی یا دیلمستانی بداند باید به کجا مراجعه کند؟

در جلد اول کتاب قصه های الموت یک مقدمه چهار صفحه ای گنجانده شده که در همین رابطه است. بسیاری از پژوهشگران حوزه فرهنگ و ادبیات عامیانه عنصر شهرنشینی را دشمن بزرگ روایت های شفاهی می دانند. چرا؟

چون هر جایی که عناصر شهری بیشتر نفوذ کرده قصه ها کم رنگ تر شده اند و خود من هم برای همین موضوع است که فرسنگ ها در میان سنگلاخ و راه های غیرقابل عبور راه می روم تا به قصه های بکرتر برسیم. متأسفانه همان طور که گفتیم هزاران قصه ثبت نشده در منطقه میلک وجود دارد که جوان های شهری انگیزه ای برای شنیدن و حفظ و ارائه آنها به نسل های آینده را ندارند.

جمع آوری قصه های الموت را تا کی قرار است ادامه بدهید.

این کار قرار است در هفت مرحله انجام شود و من در هر مرحله باید یک منطقه را پوشش بدهم. ساختار اجتماعی روستاهای میلک به این شکل است که هر منطقه محور مناطق دیگر است و همین امر کار را کمی کند می کند.

گام اول

حمید جوادی

این هفته با علیرضا مهری نویسنده «علامت های زندگی»

رانندگی با طعم شعر

علیرضا مهری متولد ۱۳۶۰ در اولین کتابش سعی کرده علائم راهنمایی و رانندگی را با زبانی کودکانه و در قالب شعر معرفی کند. این کار که در نوع خود یک کار بدیع محسوب می شود حاصل کار دوساله مهری است. گفت و گوی کوتاه ما را با او بخوانید.

شما در اولین کتابتان دست به ابتکار عملی جالب یعنی ارائه علائم راهنمایی و رانندگی به صورت شعرهای کودکانه زده اید. دلیل این کار چیست؟

همان گونه که می دانید میزان تلفات مربوط به تصادف هایی که به نداشتن شناخت از علائم راهنمایی و رانندگی برمی گردد در کشور بسیار بالاست و اغلب رانندگان ما هیچ توجهی به آنها ندارند. من در جایی خواندم که تلفات جاده ای در سال حدود شصت هزار نفر است که واقعا رقم تکان دهنده ای است، بر همین اساس فکر کردم که همه این مسائل مربوط به این می شود که ما از دوران کودکی این مسئله مهم را به رسمیت نمی شناسیم و اغلب در سن بالا سعی می کنیم از آن سردر بیاوریم.

در مقدمه ای کوتاه آرزو کرده اید که ای کاش شناخت علائم راهنمایی و رانندگی به یکی از دروس اصلی دانش آموزان تبدیل شود. آیا در دیگر کشورها این اتفاق افتاده؟

بله، تاجایی که من شنیده ام شناخت این علائم در کشورهای دیگر از سنین پایین شروع می شود و در مدارس هم به شکلی جدی با آن برخورد می شود.

فکر می کنید شناخت کامل این علائم تا چه اندازه به درد بچه ها بخورد؟

خیلی زیاد. در درجه اول به ایمنی آنها کمک می کند، به عنوان مثال دانش آموزی که معنی خط کشی عابر پیاده یا چراغ راهنما یا تابلو مدرسه و... را می داند طبعا دچار حادثه های کمتری خواهد شد.

این کار از جایی به شما پیشنهاد شد که شخصا انجامش دادید؟

از آنجایی که چنین موضوعی متأسفانه در جامعه ما امری پیش پا افتاده تلقی می شود هیچ کس حاضر نشد پشتیبانی کند و من برای چاپش حتی پول هم دادم.

فکر نمی کنید حالا که کتاب چاپ شده باید نمونه آن را به مراکز آموزشی نشان بدهید؟ این کار را کرده ام و امیدوارم نتیجه داشته باشد.

در این کار علاوه بر معرفی یک علامت راهنمایی و رانندگی چقدر به نزدیک شدن به زبان کودک در شعر فکر کرده اید.

تا جایی که لازم باشد سعی کرده ام به زبان کودکان نزدیک بشوم و داوری این امر بر عهده خوانندگان است، البته معرفی علامت ها در این کار برایم در اولویت قرار داشت.

این کار کاملا زاینده فکر خودتان بود یا نمونه ای از آن را دیده بودید؟

نه، در جایی ندیده ام اما نمی توانم بگویم که فقط کار من است، شاید قبلا انجام شده و من ندیده ام.

باز تاب کتابتان تا به امروز چگونه بوده؟ ناشرم می گوید بد نیست اما ابراز رضایت هم نکرده.

روایت اول شخصی

تحلیل مناسک حج

دکتر پرویز عباسی داکانی؛ فلسفه پژوه

رازهای عارفانه حج عنوان کتابی است که نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها در تدارک است تا در آینده‌ای نزدیک آن را روانه بازار کند. این کتاب به شناخت سمبولیسم حج و راز و رمزهای آن از نگاه عارفان با نگاهی به مسائل امروز می‌پردازد. کتاب مذکور مشتمل بر ۹ فصل است که به مباحثی همچون حج و عرفان، حج و دین، حج و مناسک آیینی، حج و اقتصاد، حج و فرهنگ، حج و سیاست و... از نگاه متقدمان و متاخرانی از جمله مولوی، غزالی، ابن عربی، فیض کاشانی، دکتر شریعتی، جلال آل احمد و امام خمینی (ره) می‌پردازد.

این کتاب حجمی حدود ۵۰۰ صفحه را دربرمی‌گیرد که برای درک بهتر و تحلیل مناسک حج نمونه‌هایی از داستان‌های موجود در قرآن و ارتباط ائمه معصومین (ع) و پیامبران با حج نیز ارائه شده است.

کتاب دیگرگرم شمس من و خدای من نام دارد که طی ماه‌های نه‌چندان دور به همت نشر علم روانه بازار می‌شود. این کتاب به بررسی تاریخی و پدیدارشناسی زندگی مولانا و ارتباط او با شمس تبریزی می‌پردازد که از یک سو تاریخ زندگی، استادان، شاگردان و روزگار مولانا مورد بررسی قرار می‌گیرد و از سوی دیگر مسائلی همچون کیستی و چیستی شمس تبریزی و عقاید و نوع تاثیرگذاری او بر مولانا را دربرمی‌گیرد.

این روزها در حال تصحیح کلیه آثار بیدل دهلوی تحت عنوان کلیات آثار بیدل دهلوی هستیم که کار تدوین آن به پایان رسیده است.

ادبیات ایران برای غیر فارسی زبانان

دکتر احمد خاتمی، پژوهشگر

شرح کامل تاریخ جهانگشای جوینی عنوان کتابی از من است که طی ماه‌های نه‌چندان دور از سوی انتشارات علمی به بازار عرضه می‌شود. این کتاب در سه مجلد بوده و حجمی حدود ۲۰۰۰ صفحه را دربرمی‌گیرد که جلد اول آن به تاریخ مغولان، جلد دوم به تاریخ خوارزمشاهیان و جلد سوم به تاریخ اسماعیلیه اختصاص دارد.

متن کامل این کتاب ویرایش شده و ابیات، لغات و عبارات عربی را نیز در توضیح آن گنجانده‌ام. درواقع بخش‌هایی از متن که از دشواری بیشتری برخوردار بوده است با ارائه فهرست‌های لازم همچون ابیات، مصراع‌ها، لغات و واژگان عربی شرح داده شده است. این کتاب با ارائه مقدمه‌ای از تصحیح مرحوم علامه قزوینی و شرح پاورقی‌های ایشان همراه است.

نشر شهر نیز در تدارک است تا کتاب ایران و ایرانی مرا در آینده‌ای نزدیک روانه بازار کند. این کتاب مجموعه‌ای از فرهنگ و تاریخ و ادبیات ایران را دربرمی‌گیرد که مختص علاقه‌مندان غیر فارسی‌زبان است که مایل به تحقیقات و مطالعات ایرانی و در حوزه زبان فارسی هستند. مباحث این کتاب شامل شرح مختصری از تاریخ و جغرافیا، زبان فارسی،

ادبیات کلاسیک، ادبیات معاصر، آداب و رسوم و فرهنگ عمومی مردم ایران است.

کتاب دیگری که فکر می‌کنم تا چند ماه دیگر از سوی نشر شهر به بازار عرضه شود سفرنامه دوم مظفرالدین شاه نام دارد. این کتاب پیش از این در سال ۱۳۲۰ (ه. ق) در زمان مظفرالدین شاه منتشر شده بود که من همان سفرنامه را به همراه مستندات، توضیحات و گنجاندن شرحی از لغات، واژگان و فهرست لازم

ارائه کردم و به منظور سهولت نثر به جای لغات غیرمانوس گذشته از عبارات امروزی بهره بردم. مقدمه این کتاب نیز به بررسی ادبی سفرنامه مظفرالدین شاه پرداخته است.

گفت و گوهای چندساله

دکتر محمد صنعتی؛ روان شناس

گفت و گو عنوان کتابی است که نشر قطره در تدارک عرضه آن به بازار طی ماه‌های نه‌چندان دور است. این کتاب مجموعه‌ای از گفت و گوهای مرا طی چند سال گذشته دربرمی‌گیرد که تعدادی از آنها در مطبوعات به چاپ رسیده و تعدادی نیز چاپ نشده‌اند. تحلیل‌های روان‌شناختی ادبیات و هنرهای مختلف، روان‌شناسی اجتماعی جامعه ایران، مقالات و گفت و گو در مورد روانکاوی از مباحثی است که در این کتاب بدان پرداخته شده است.

کتاب دیگرگرم که هنوز عنوان کاملی برای آن انتخاب نکرده‌ام به سینمای عباس کیارستمی پرداخته است. این کتاب شامل دو بخش است. بخش اول به تحلیل فیلم‌های کیارستمی اختصاص دارد و بخش دوم نیز حوادث زندگی، شخصیت و ذهنیت کیارستمی را دربرمی‌گیرد. در حال حاضر تالیف بخش اعظمی از این کتاب به پایان رسیده است و فکر می‌کنم تا چند ماه آینده روانه بازار شود.

شعر در پراقتز

حمیدرضا شکارسری؛ شاعر

پراقتزهای شکسته عنوان کتابی از من است که انتشارات نوید شیراز طی ماه‌های آینده آن را روانه بازار می‌کند. این کتاب حدود ۱۰۰ شعر کوتاه را دربرمی‌گیرد که به مضامین متنوعی همچون مضامین اجتماعی، عاطفی، جنگ و مرگ اشاره دارد و اشعار سروده شده همگی در قالب شعر سپید هستند.

این روزها همچنین در حال تالیف مجموعه مقالاتی در مورد شعرهای کوتاه شاعران مختلف کشور هستیم که سعی کردم به شهرت شاعران توجهی نداشته باشم و بسیاری از مجموعه‌اشعار که انتخاب کردم به شاعرانی تعلق دارد که تاکنون مجموعه‌اشعارشان در قالب کتاب منتشر نشده است. تاکنون تالیف ۵۰ مقاله را به پایان رسانده‌ام و فکر می‌کنم با گنجاندن تعدادی دیگر از مقالات آن را تا پایان امسال در قالب کتاب به چاپ برسانم. نکته قابل توجه این است که تمام اشعار انتخاب شده به صورت شعر کوتاه و در قالب شعر نو هستند.

طنزهای کوتاه در قالب آگهی

امید مهدی نژاد؛ شاعر و طنزپرداز

رجزمویه عنوان کتابی است که به تازگی از سوی انتشارات سپیدباوران (آفتاب مشهد) روانه بازار شده است. این کتاب ۳۰ قطعه از اشعار مرا دربرمی‌گیرد.

پیاده‌ها عنوان کتاب دیگرگرم است که انتشارات سوره مهر در تدارک است تا این کتاب را طی ماه‌های نه‌چندان دور روانه بازار کند. این کتاب ۷۲ رباعی از مرا با موضوعات متنوع که بیشتر به مضامین آیینی و اجتماعی مرتبط است دربرمی‌گیرد.

کتاب دیگرگرم بیسته پیشنهادی نام دارد که از سوی انتشارات سپیدباوران (آفتاب مشهد) در آینده‌ای نزدیک به بازار عرضه خواهد شد. این کتاب هم مجموعه‌ای مشتمل بر طنزهای کوتاه در قالب آگهی است که به نقد وضعیت فرهنگی، اجتماعی و سیاسی کشور می‌پردازد و حجمی حدود ۲۵۰ صفحه را دربرمی‌گیرد.

نگاه امروزی به شاهنامه

مرجان فولادوند؛ داستان نویس

در حال حاضر مشغول تالیف کتابی هستم که پایان‌نامه دانشگاهی مرا دربرمی‌گیرد. این کتاب مشتمل بر سلسله مقالاتی در مورد شاهنامه با نگاهی دوباره به قصه‌های آن است. از آنجا که شاهنامه

فردوسی دارای دو بخش تاریخی و اساطیری است، من نیز در این کتاب بیشتر داستان‌های اساطیری و دلایل رفتارهای پهلوانان را در قالب مقالاتی ارائه کرده‌ام البته تعدادی از مقالاتم نیز به بخش تاریخی اشاره دارد. تاکنون عنوان دقیقی برای این کتاب انتخاب نکرده‌ام ولی به احتمال قوی قصه برداشتن پهلوان مرده را به عنوان نام این کتاب برمی‌گزینم. بازخوانی دوباره قصه رستم و سهراب، کتابی برای صلح در مورد شاهنامه و غمنامه مردی که زیاد می‌دانست از جمله مقالاتی است که در این کتاب ارائه شده است.

کتاب دیگری که این روزها در حال تدوین آن هستم، بازخوانی

پروین سلاجقه

محمد صنعتی

و بازنگری قصه آرش با نگاهی امروزی است که فکر می‌کنم تا چند ماه آینده روانه بازار شود.

چگونه مناظره کنیم؟

دکتر مهدی ثریا؛ روان شناس و مترجم

راهنمایی مناظره عنوان کتابی است که در آینده‌ای نزدیک از سوی انتشارات جوانه رشدروانه بازار می‌شود. این کتاب نوشته جان ام اریکسون، جیمز جی مورفی و ریموند زوجنر است که مطالعه آن مخاطب را با فن مناظره آشنا خواهد کرد و برای فراگیری بهتر در این کتاب از نمونه‌های مختلفی بهره برده‌ام.

انتشارات دانه نیز این روزها در تدارک است چهار کتاب از آثار ترجمه و تالیفی مرا به بازار عرضه کند. کتاب نخستم که در حوزه تالیف است شخصیت در فرهنگ نام دارد که به تاثیر و ارتباط متقابل شخصیت و فرهنگ می‌پردازد. این کتاب به دنبال روشن کردن این موضوع است که شخصیت انسان‌ها متأثر از فرهنگ‌هایی است که در آن به سر می‌برند و این دو مکمل یکدیگرند. بخشی از کتاب مذکور نیز آسیب‌شناسی فرهنگی را مورد بررسی قرار می‌دهد. انسان در جست و جوی خویشتن نوشته رولومی کتاب دیگری است با مضمون روان‌شناسی به خویشتن‌شناسی می‌پردازد و از اسطوره‌های ایرانی نیز بهره گرفته است. کتاب دیگر شعوری دیگر نام دارد و بخش اعظمی از حجم آن را ترجمه‌هایی از نویسندگان مطرح جهان در حوزه روان‌شناسی دربرمی‌گیرد و فصل پایانی آن که به نتیجه‌گیری می‌پردازد تالیف خودم است. آخرین کتابم که طی ماه‌های نه‌چندان دور روانه بازار می‌شود تعبیر فرهنگ نام دارد که حجمی حدود ۴۵۰ صفحه را دربر گرفته و به موضوع انسان‌شناسی می‌پردازد.

نقد شعر با نظریه‌های مدرن

پروین سلاجقه؛ منتقد ادبی

انتشارات مروارید طی ماه‌های نه‌چندان دور کتاب مجموعه مقالات نقد شعر مرا به بازار عرضه می‌کند. این کتاب که ۱۲ مجموعه مقاله از من را دربرمی‌گیرد با تکیه بر نظریه‌های مدرن نقد نوشته شده و در برخی مقالات تلفیقی از شعر کلاسیک و شعر نو را در هم آمیخته است.

اشعاری از سهراب سپهری، گزاره‌های شاعرانه در شعر فروغ فرخزاد، رویکرد فمینیستی در داستان گلنار و اردشیر از مجموعه شاهنامه، اشعاری از شاملو، حافظ، بیدل دهلوی و کارکردهای شعر اسطوره‌ای در اشعار صائب و بیدل از جمله مباحثی است که در این کتاب بدان پرداخته شده است. این کتاب مضامینی همچون زیبایی‌شناسی، اسطوره‌پژوهی، نشانه‌شناسی و رویکردهای ساختارگرا و پسا ساختارگرا را دربرمی‌گیرد.

نقد شعر فروغ فرخزاد عنوان کتاب دیگرگرم است که تدوین آن به پایان رسیده و در حال بازبینی اش هستم.

در حال حاضر اولین نقد شعرم از شاملو نیز توسط انتشارات مروارید تجدید چاپ شده است. این روزها بیشتر مشغول بررسی پایان‌نامه‌های دانشجویی و تدریس مباحثی همچون نقد ادبی، ادبیات معاصر و زیبایی‌شناسی در دانشگاه هستم.